

Begroting

2020

Inhoudsopgave Begroting 2020

1 BELEIDSBEGROTING	3
Bestuurlijke samenvatting	4
Strategische oriëntatie en perspectief	10
Programmaplan	17
PR01 Openbare orde en veiligheid	18
PR02 Verkeer, vervoer en waterstaat	21
PR03 Economische zaken en promotie	25
PR04 Onderwijs	30
PR05 Sport, cultuur, recreatie en openbaar gebied	32
PR06 Inkomen en participatie	41
PR07 Volksgezondheid en milieu	47
PR08 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	53
PR09 Middelen, bestuur en algemeen beheer	57
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	64
Overhead	66
Vennootschapsbelasting	67
Paragrafen	68
Lokale heffingen	69
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	77
Onderhoud kapitaalgoederen	89
Financiering	94
Bedrijfsvoering	100
Verbonden partijen	101
Grondbeleid	110
2 FINANCIËLE BEGROTING	116
Uitgangspunten voor de opstelling van de meerjarenbegroting 2020-2023	117
Baten en lasten 2020	118
Meerjarenperspectief	123
Financiële analyse programma's	124
Prioriteiten	131
Vervangingsinvesteringen	136
Reserves en voorzieningen	140
Incidentele baten en lasten	144

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen	148
EMU-saldo en balansprognose	149
3 BIJLAGEN	151
Overzicht beleidsmatige keuzes	152
Taakveldenoverzicht meerjarenraming	155
Lijst subsidies	159
Lijst met afkortingen	160

1 BELEIDSBEGROTING

Bestuurlijke samenvatting

Inleiding

Hierbij leggen wij u een meerjarig sluitende begroting 2020 voor. Met name door tegenvallende ontwikkelingen in het gemeentefonds waren we genoodzaakt keuzes te maken om te komen tot deze sluitende begroting, waarbij we toch inhoud kunnen geven aan de ambitie uit het programma "Weert koerst op verbinding". Dit is gedaan door zeer kritisch te kijken naar alle budgetten, daar waar het verantwoord is, wat risicovoller te begroten en een beperkt aantal beleidswijzigingen door te voeren.

We constateren dat met name de schommelingen in de uitkering uit het gemeentefonds (als gevolg van het rijksbeleid en de trap-op-trap-af systematiek) het lastig maakt een stabiel begrotingsbeleid te voeren. Om het beleid niet zwaarder te belasten dan nodig, is een aantal maatregelen voor 2020 gefinancierd met incidentele middelen. We werken echter toe naar een meerjarig structureel evenwicht tussen lasten en baten. Daarbij wordt ook invulling gegeven aan motie "Nieuw voor oud IX.M.3" die bij de behandeling van de Kadernota 2020 door uw raad is aangenomen. Ook het in 2019 ingezette traject "Sturen op effecten" zal daaraan bijdragen door het antwoord op de vraag welk beleid en welke inspanningen tot de grootste of meest gewenste maatschappelijke effecten leiden.

Leeswijzer

In deze begroting hebben we ervoor gekozen de programmateksten beperkt te houden en de informatie vooral in overzichtelijke tabellen te bundelen.

Daarbij is een begin gemaakt met het benoemen van concrete resultaten en indicatoren in tabelvorm. We zien dit nadrukkelijk als een groeiproces waar we vooral vanuit "Sturen op effecten" steeds beter invulling aan kunnen geven. Bij de door de gemeente Weert benoemde indicatoren zijn al streefwaardes aangegeven. Bij de set beleidsindicatoren die op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) opgenomen zijn, is dit nog niet het geval. Bij beleidsnotities wordt aandacht gegeven aan de vertaling van het te bereiken maatschappelijk effect naar doelen en meetbare resultaten. Deze zullen dan vervolgens in de begroting een plek krijgen.

In onderstaande tabel zijn de resultaten voor de programma's en de overige onderdelen van de begroting weergegeven met daarbij het saldo van de begroting 2020. Opgemerkt wordt dat alle bedragen in deze begroting (in de diverse tabellen) x € 1.000 zijn.

Nr.	Programma	Lasten	Baten	Saldo
1	Openbare orde en veiligheid	5.069	130	4.939
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	9.723	697	9.026
3	Economische zaken en promotie	5.457	3.748	1.710
4	Onderwijs	5.584	1.808	3.776
5	Sport, cultuur, recreatie en openbaar gebied	16.626	1.816	14.810
6	Zorg, inkomen en participatie	61.044	14.886	46.158
7	Volksgesondheid en milieu	12.712	11.306	1.406
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en sted. vernieuwing	7.723	7.523	200
9	Middelen, bestuur en algemeen beheer	6.118	1.265	4.852
	Totaal programma's	130.055	43.178	86.877

	Lasten	Baten	Saldo
Alg.dekkingsmiddelen en onvoorzien	4.739	103.419	-98.680
Overhead	18.317	138	18.179
Vennootschapsbelasting	10		10
Geraamd saldo van baten en lasten			
Geraamd saldo van baten en lasten	153.121	146.735	6.386
Totaal reserves	3.476	9.886	-6.409
Geraamd resultaat	156.597	156.621	24

De hoofdlijn van de begroting 2020

Veel thema's die de afgelopen jaren zijn opgepakt zetten we door in 2020 of komen in een volgende fase terecht. Leidraad hierbij is de nota "Weert in Beeld" waarin uw raad is meegenomen in het al vastgestelde beleid waar we in de komende periode op sturen. De informatie uit "Weert in Beeld" vormt als bijlage in het programma "Weert koerst op verbinding" een essentieel onderdeel van het programma.

In de begroting 2020 wordt het programma "Weert koerst op verbinding" verder uitgevoerd. Veel speerpunten uit dit programma, komen terug in de diverse programma's in het deel beleidsbegroting.

Als opmaat voor de begroting 2020 is in 2019 de Kadernota 2020 behandeld in uw raad. Op basis van de bespreking, van de in de Kadernota 2020 opgenomen voorstellen en speerpunten van beleid voor 2020, is de uitwerking van de begroting 2020-2023 opgepakt. Het beleid is op onderdelen al concreter geworden en ook de prioriteiten zijn geactualiseerd.

We leven in een snel veranderende samenleving en bij de samenstelling van de begroting 2020 is specifiek inhoud gegeven aan het beleid dat in de loop van 2020 in de fase van voorbereiding of uitvoering zal zijn of komen. Er wordt een korte doorkijk gegeven naar de volgende jaren zonder daarbij in te gaan op de vraag welke projecten of nieuw beleid in welk jaar aan bod zullen komen.

Ook in de begroting houden we op deze manier de flexibiliteit om daar waar nodig het programma "Weert koerst op verbinding" in overleg met uw raad bij te sturen, als ontwikkelingen in de samenleving daarom vragen en deze te prioriteren.

In het hoofdstuk "Strategische oriëntatie en perspectief" gaan we in op de belangrijkste inhoudelijke ontwikkelingen.

Bijzonderheden

De strategische visie

De gemeente Weert beraadt zich op de toekomst. In een omgeving die steeds wordt beheerst door ontwikkelingen als vergrijzing, ontgroening, individualisering, grotere culturele diversiteit, energietransitie, klimaatadaptatie, globalisering en verdergaande digitalisering is het belangrijk om een helder antwoord te geven op de vraag: hoe zien wij onszelf, als gemeente, in de toekomst? Deze visie bouwen we niet voor, maar samen mét de Weerter samenleving. We bouwen samen een inspirerende basis, die het uitgangspunt is voor al onze toekomstige keuzes.

Sturen op Effecten

Vanuit de eerder ingezette trajecten over "De Bedoeling" en "Weert in Dynamiek" heeft de gemeentelijke organisatie zich ontwikkeld. We willen duidelijk aangeven welke activiteit bijdraagt aan welk maatschappelijk effect. Doen we wel de juiste dingen en leidt het ook tot iets? Het behalen van een maatschappelijk effect is niet alleen de verantwoordelijkheid van de gemeente. Resultaten halen we samen met onze maatschappelijke partners en met onze inwoners. Ook op dit vlak willen we meer verbinding leggen.

Het sturen op maatschappelijke effecten vereist een andere aanpak van de beleidscyclus. Visie moet vertaald worden in maatschappelijke effecten, operationele doelen, verwachte (meetbare) resultaten, activiteiten en indicatoren. Het meten van deze waarden biedt een handvat om keuzes te maken en helpt om de beoogde resultaten die moeten leiden tot effecten voor de Weerter inwoners, bedrijven en organisaties transparanter te maken. Naast het maken van onderbouwde keuzes, helpt het sturen op effecten om de stuurbaarheid van de gemeentelijke organisatie te vergroten en de onvoorspelbaarheid te verkleinen.

Beleidsvisies

Parallel aan de strategische visie worden op diverse beleidsterreinen separate beleidsvisies opgesteld. Deze verschillende visies grijpen op elkaar en op de strategische visie in. In 2020 borgen we dat deze visies op elkaar worden afgestemd zodat we inhoudelijk een sluitende beleidscyclus krijgen. De verschillende beleidsvisies doorlopen een eigen participatietraject. Deze trajecten stemmen we op elkaar af zodat er geen "participatiemoeheid" ontstaat.

Energietransitie, klimaatadaptatie en biodiversiteit

De actualiteit over de thema's klimaatadaptatie, biodiversiteit en energietransitie gaat alle inwoners en bedrijven in Weert aan. Direct en indirect ondervinden we gevolgen van de veranderingen in het klimaat en het menselijk handelen. In Weert investeren we al jaren op deze thema's. Door de bewustwording van de urgentie en externe ontwikkelingen (zoals Klimaatwet) zal de prioriteit de komende jaren verder verhoogd worden. We zijn op diverse niveaus aan de slag. Naast de voortzetting van de uitvoering van het duurzaamheidsprogramma 2019-2020 wordt gewerkt aan vernieuwd beleid. Er wordt in regionaal verband een klimaatplan ontwikkeld, waarin aangegeven wordt op welke wijze de openbare ruimte omgaat met de gevolgen van klimaatveranderingen, zoals verdroging, wateroverlast en hitte. Er wordt een Regionale Energie Strategie (RES) ontwikkeld, om te bepalen op welke wijze de regio een bijdrage gaat leveren aan de doelstellingen van de klimaatwet (49% CO2 reductie ten opzichte van 1990). Tegelijkertijd wordt er een routekaart ontwikkeld die zowel aansluit bij de RES als bij de Weertse ambitie om energieneutraal te zijn in 2040. Voor biodiversiteit ligt de prioriteit bij het implementeren van de biodiversiteitsnota in de organisatie. De routekaart energieneutraal Weert 2040, die begin 2020 gereed is, maakt inzichtelijk welk deel van de algemene reserve geormerkt dient te worden voor duurzaamheid, energietransitie en energieneutraliteit in 2040. Dit kan dan meegenomen worden bij de herijking van de nota reserves en voorzieningen in het voorjaar 2020.

Woningmarkt

De druk op de woningmarkt is hoog. Dit geldt zowel voor huur- als voor koopwoningen. Het aantal te koop staande woningen is nog nooit zo laag geweest en het aantal reacties op een huurwoning is nog nooit zo hoog geweest. Hierdoor lopen de wachttijden op. De huidige situatie op de woningmarkt biedt veel kansen. Het woningbouwprogramma is dan ook ambitieus. Het momentum is er om plannen te realiseren zowel op de eigen grondexploitaties als door transformatie in het bestaand bebouwd gebied. Wij willen de kansen die zich voordoen pakken en initiatiefnemers ruimte bieden. Om die reden streven we naar een ambitieuzer woningbouwprogramma dan de behoefte op papier aangeeft. Deze extra ambitie willen we onder andere realiseren door in te spelen op de druk op de woningmarkt in Zuidoost Brabant. We zetten naast de uitbreiding in Laarveld in op transformatie van locaties waar kwaliteitsverbetering gewenst is, zoals (voormalige)

bedrijfslocaties in de woongebieden. In de dorpen vindt naast incidentele inbreiding ook uitbreiding aan de randen plaats, bouwen naar behoefte is hierbij belangrijk.

Sociaal domein

Samen met Nederweert en Leudal hebben we onze koers bepaald om verder te transformeren. Vanaf 2020 gaan we aan de slag met de speerpunten uit het "integrale beleidsplan sociaal domein Midden Limburg-West 2020 t/m 2023". Verandering is nodig om een aantal maatschappelijke effecten te bereiken. De maatschappij verandert door een aantal ontwikkelingen zoals andere opvattingen over de inzet van ondersteuning (van "zorgen voor" naar "meedoen"), individualisering, de vergrijzing en ontgroening, migratie, meer kwetsbare inwoners in wijken en dorpen, digitalisering en krapte op de arbeidsmarkt (afhankelijk van de economie in de komende jaren).

Op Midden-Limburgs niveau zetten we verder in op toeleiding van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Wij ondersteunen iedereen die kan werken maar het op de arbeidsmarkt zonder ondersteuning niet redt. Hiervoor is een uitgangspuntennotitie opgesteld die op 1 januari 2020 in werking treedt.

Ook in de volle breedte van het sociaal domein spelen er in 2020 ontwikkelingen. Zo treedt op 1 januari 2020 de Wet verplichte GGZ (Wvvggz) in werking. Met de invoering van deze wet verandert er veel voor het verlenen van verplichte zorg en de verantwoordelijkheid die ggz-instellingen, het Openbaar Ministerie maar ook gemeenten daarin hebben. De Wvvggz stelt gemeenten voor nieuwe taken en verantwoordelijkheden bij het verlenen van (toegang tot) verplichte zorg. Ook bestaande verantwoordelijkheden worden gewijzigd en uitgebreid.

Per 1 januari 2021 is een stelselwijziging aangekondigd met betrekking tot de Wet inburgering. Met deze wijziging wordt de regie weer volledig bij de gemeente neergelegd waardoor de gemeente de weg naar integratie en participatie integraal kan oppakken. In 2020 zullen wij ons voorbereiden op die taak. Dit doen we onder andere door nu al te starten met 2 pilots in het kader van de Veranderopgave Inburgering, waarvoor we van het Ministerie subsidie hebben ontvangen.

2020 is het laatste jaar van het Aanvalsplan Armoede. Na het opstartjaar 2018, ondernemen we inmiddels op vele fronten acties om armoede te bestrijden. Daar gaan we volgend jaar mee door en tevens bereiden we ons voor op de periode vanaf 2021.

Verbinding

Ook in 2020 wordt een beroep gedaan op onze inwoners, bedrijven en organisaties. Zij worden uitgenodigd en uitgedaagd om mee te doen en inhoud te geven aan ontwikkelingen op het gebied van bijvoorbeeld de omgevingswet, cultuurnota en landbouw visie. Op deze manier geven wij het begrip verbinding meer inhoud.

Terugblik 2019

In 2019 hebben wij u jaarstukken over het jaar 2018 gepresenteerd met een positief resultaat van € 653.000. Rekening houdend met enkele resultaatbestemmingen werd het daardoor ontstane tekort van € 328.000 onttrokken uit de algemene reserve.

Bij de start van het begrotingsjaar 2019 hadden we een positief saldo voor 2019 van € 39.000 en hielden we voor het jaar 2020 rekening met een voordelig saldo van € 104.000.

Bij de 1e en 2e tussenrapportage 2019 hebben we te maken gekregen met bijstellingen die het resultaat voor 2019 negatief beïnvloedden.

Voor de 2e tussenrapportage kent voor 2019 noodzakelijke bijstellingen die een doorwerking hebben voor de begroting 2020. Met deze mutaties is in de begroting 2020 rekening gehouden.

Financieel meerjarenbeeld

In onderstaande tabel is het meerjarig verloop van het saldo weergegeven waarbij nadrukkelijk wordt opgemerkt dat voor 2023 rekening is gehouden met de taakstelling WinD van € 1.000.000. De bij de begroting 2018 geïntroduceerde methodiek van dynamisch begroten is ook voor 2020 en volgende jaren toegepast. Verdere verfijning van deze systematiek zal in de komende jaren moeten leiden tot een verdere verbetering van de meerjarenbegroting als sturingsinstrument voor beschikbare begrotingsruimte in relatie tot beleidsontwikkeling en ambitieniveau.

Om het beleid niet zwaarder te belasten dan nodig, is een aantal incidentele maatregelen voor 2020 en 2021 getroffen.

Daarnaast zijn ook keuzes gemaakt die een structurele doorwerking in de begroting hebben. In de bijlage "Overzicht beleidsmatige keuzes begroting 2020" is inzichtelijk gemaakt welke dat zijn.

	2020	2021	2022	2023
Lasten begroting	156.598	153.557	151.761	150.524
Baten begroting	156.622	153.489	151.751	152.806
Saldo begroting	23	-67	-11	2.282

Saldo van de belangrijkste afwijkingen tussen de begroting 2020 en de bijgestelde begroting 2019 t/m raad april.		Voordeel	Nadeel
PR1	Hogere bijdrage aan Veiligheidsregio Limburg-Noord		172
PR2	Onderhoud asfaltverhardingen/ bestratingen		270
PR2	Outsourcing Renewi (concessieovereenkomst)	197	
PR2	Budget zwerfafval (incidenteel budget in 2019)	116	
PR4	Onderwijsachterstandenbeleid	100	
PR5	Door actualisatie GRP hogere kosten groen		367
PR6	Bijzondere bijstand	285	
PR6	Bijstand (BUIG)		645
PR6	Wmo - hulp bij het huishouden/ individuele voorzieningen		182
PR7	Ziektebestrijding groen	129	
PR7	Uitvoering project "Allen voor Een" (Wabo; incidenteel budget in 2019)	125	
PR8	Bijdragen "Ruimte voor ruimte"	400	
PR8	Lagere legesopbrengsten grote projecten		300
PR9	Verkiezingen (in 2020 zijn er geen verkiezingen)	135	
PR9	Reisdocumenten, basisadministratie, naturalisatie		110
PR9	Per saldo lagere storting reserve "meerjarig onderhoud gebouwen" (R2156) (is voordeel). Lagere verkoopopbrengsten vastgoed (is nadeel).	450	464
Overhead	Salariskosten cao-ontwikkelingen, Arbo-aanpassingen en overige wettelijke verplichtingen (garantiebanen)		444
Alg.	Personeelsprioriteiten en vervangingsinvesteringen		284

		Voordeel	Nadeel
Alg.	Lagere kapitaallasten/ rente langlopende leningen	366	
AD	Hogere OZB-opbrengsten	893	
AD	Toeristenbelasting	286	
AD	Parkeeropbrengsten	365	
AD	Budgettair voordeel algemene uitkering/gemeentefonds	333	
Reserves	Huisvesting onderwijs (ten gunste van algemene middelen) - nadeel € 190.000; Sociaal domein (in relatie tot BUIG) - voordeel € 962.000; Sociaal domein (in relatie tot oude taken Wmo) - voordeel € 120.000	1.082	190
	Overige verschillen		747
	TOTAAL	5.262	4.175

Strategische oriëntatie en perspectief

Inleiding

In 2020 stellen we een nieuwe strategische visie vast voor Weert. Een doorkijk naar het jaar 2030. De visie moet voldoende concreet zijn om mee aan de slag te gaan, maar ook voldoende abstract om toekomstige wijzigingen moeiteloos te integreren. In de visie maken we keuzes voor de toekomst. We geven antwoord op vragen als: Hoe gaan we als Weert om met belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen? Welke richting gaan we op en wat zijn nu écht onze ambities? We vormen deze visie op basis van bestaande visies, kennis en data, maar zoeken ook nadrukkelijk de verbinding met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. We willen maatschappelijke impact creëren samen met de samenleving.

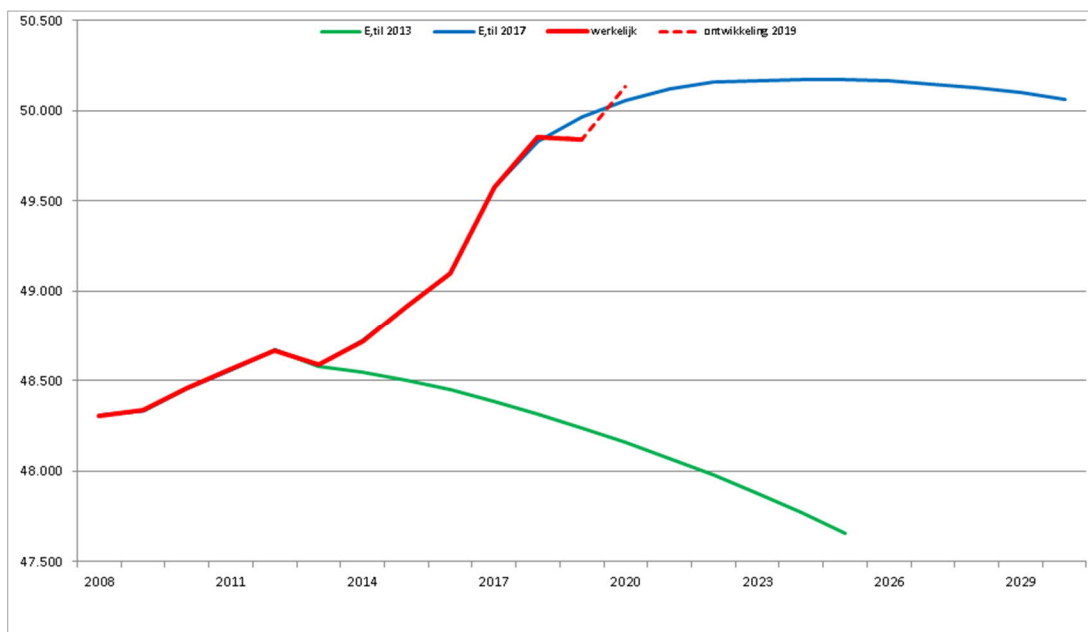
In dit hoofdstuk schetsen we een aantal trends en ontwikkelingen die van belang zijn voor de voorstellen die wij doen in deze begroting 2020.

Trends en ontwikkelingen

Demografische ontwikkelingen

De demografische veranderingen zetten onverkort door. Het aantal jonge inwoners neemt verhoudingsgewijs af, terwijl het aantal oudere inwoners in verhouding toeneemt. Als gevolg van de vergrijzing en ontgroening krimpt de beschikbare beroepsbevolking aanmerkelijk. Door de afnemende beroepsbevolking wordt de komende jaren het aantrekken van nieuwe inwoners steeds belangrijker om de economie draaiende te houden. De huisvesting van deze nieuwe inwoners vraagt om aandacht.

We zien daarnaast dat de impact van de demografische ontwikkelingen langzamer gaat dan verwacht voor wat betreft het aantal huishoudens en dat het aantal inwoners meer stijgt dan verwacht.

Grafiek: prognose en werkelijke ontwikkeling aantal inwoners

De te verwachten veranderingen in de samenstelling van de bevolking (op basis van de prognose van Etil 2018, de kolom 1-1-2019 is de werkelijke situatie) laat de volgende tabel goed zien.

Opvallend is de toename van het aantal ouderen (65 jaar en ouder) van 23% in 2019 naar bijna 28% in 2030. Daarbij komt dat binnen de groep ouderen het aantal 75-plussers fors toeneemt.

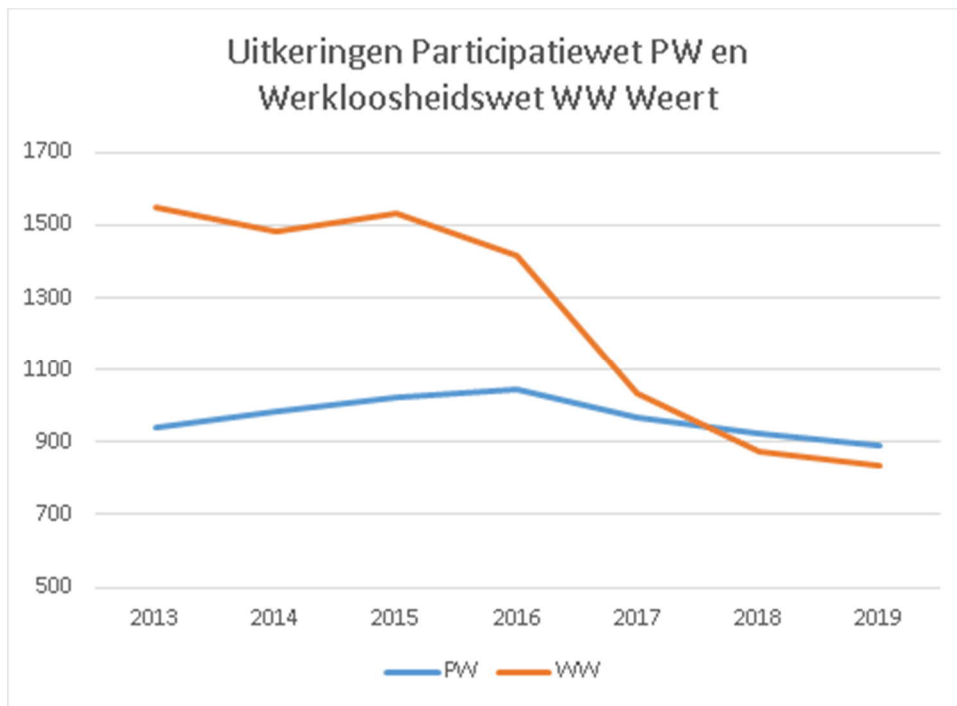
Aantal inwoners per leeftijdsgroep	1-1-2019	1-1-2020	1-1-2025	1-1-2030
Tot 20 jaar	9.877	9.768	9.559	9.706
20-45 jaar	13.773	13.951	14.015	13.741
45-65 jaar	14.687	14.637	13.706	12.396
65-75 jaar	6.295	6.294	6.410	7.011
75+	5.240	5.409	6.482	7.206
Totaal	49.872	50.059	50.172	50.060

Economie en arbeidsmarkt

De economische groei in Nederland valt in 2020 naar verwachting terug tot 1,4% (CPB augustus 2019). Het omslagpunt van de conjunctuur ligt achter ons, de vaart gaat er uit. We moeten het vooral hebben van de binnenlandse vraag, want de export heeft last van de lagere wereldhandel (handelsonoorlogen, Brexit). Ondernemers worden hierdoor voorzichtiger. De veranderingen in de economie gaan de komende jaren extra snel vanwege de impact van digitalisering en de noodzaak van bedrijven om aandacht te besteden aan verduurzaming. Dit laatste als gevolg van de energietransitie en de circulaire economie.

De conjuncturele ontwikkelingen hebben ook geleid tot wijzigingen in de verhouding tussen vraag en aanbod van bedrijventerreinen, winkels en kantoren. In het ene segment ontstaan tekorten (bedrijventerreinen, met name voor logistiek), terwijl in de andere (kantoren en detailhandel), vooral in de middelgrote steden, sprake is van een ruime markt. Bij het faciliteren van de marktvaart door de overheid speelt zorgvuldig en duurzaam ruimtegebruik een prominente rol.

Met de economische groei van de afgelopen jaren is ook de Weertse arbeidsmarkt volop in beweging. Beroepen veranderen en verdwijnen door de impact van digitalisering, robotisering en automatisering. De gemeente Weert heeft gezien haar situering op de grens met Noord-Brabant op diverse gebieden (sterke) relaties met deze provincie. Op economisch vlak speelt daarin vooral de toptechnologieregio Eindhoven, georganiseerd in de stichting Brainport Eindhoven, een belangrijke rol. Weert maakt wat betreft de hoger opgeleiden deel uit van de arbeidsmarktregio Eindhoven (één "daily urban system"). Volgens CPB blijft de werkloosheid laag maar loopt deze in 2020 wel wat op. Dit heeft te maken met een kwalitatieve en/of financiële mismatch. Hoewel de werkgelegenheidsgroei in 2020 flink afvlakt, moeten we met elkaar steeds harder zoeken naar voldoende en goed gekwalificeerde mensen. In een groeiend aantal sectoren leidt dit inmiddels tot serieuze knelpunten in de bedrijfsvoering. En tegelijkertijd staan er nog altijd mensen aan de kant die het maar niet lukt om hun plek op de arbeidsmarkt te vinden.

Bron: gemeente Weert en UWV

De gemeente Weert heeft per 1 september 2019 889 Participatiewet uitkeringen en 835 werkloosheidsuitkeringen. In beide getallen zijn de parttime werkenden met een aanvullende uitkering meegenomen. Voor de Participatiewet zijn dit er 147.

Het aantal arbeidsplaatsen is in 2018 voor het eerst in jaren weer licht gestegen, van 24.210 in 2017 naar 24.390 in 2018. Het aantal vestigingen is opnieuw gestegen, van 4.310 in 2017 naar 4.470 in 2018. Hieronder bevinden zich een groot aantal kleine bedrijven/zzp-ers (bron: Lisa).

Energietransitie, klimaatadaptatie en biodiversiteit

Medio 2019 is het definitieve klimaatakkoord vastgesteld. Hierin staat de ambitie opgenomen om in 2030 49% minder CO₂ uit te stoten dan in 1990 en in 2050 dient Nederland CO₂ neutraal te zijn. In het programma "Weert koerst op verbinding" is afgesproken om in 2040 energieneutraal te zijn. Middels Regionale Energie Strategieën (RES) vindt een doorvertaling plaats van de landelijke doelstelling naar regionaal niveau. Weert is ingedeeld in regio Noord- en Midden-Limburg. Een andere ontwikkeling heeft betrekking op het inzetten van restwarmte die binnen Weert beschikbaar is. Deze kan benut worden voor het verwarmen van gebouwen en daarbij een bijdrage leveren aan de energietransitie om van het aardgas af te stappen.

Klimaatadaptatie

Door klimaatverandering krijgen we steeds vaker te maken met wateroverlast, toenemende droogte en hitte. Deze verandering brengt overlast en schade met zich mee. Naast het klimaatakkoord heeft het Rijk daarom het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) opgezet. Binnen dit deltaplan vallen de thema's droogte, hitte, wateroverlast en waterveiligheid. Vanuit het samenwerkingsverband Waterpanel Noord is het thema waterkwaliteit nog extra toegevoegd. De eerste stap, het uitvoeren van een stresstest, is al uitgevoerd. De volgende stap is om te komen tot een lokale uitvoeringsagenda klimaatadaptatie die voor eind 2020 gereed moet zijn.

Biodiversiteit

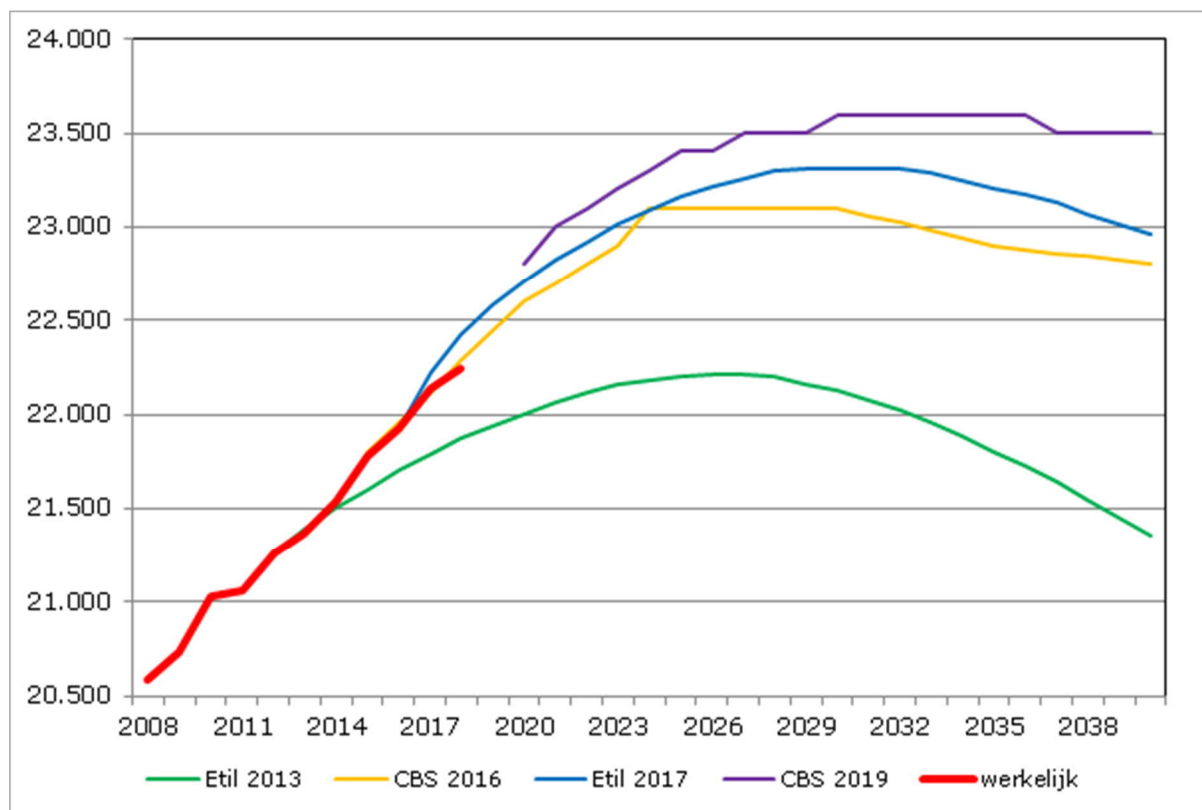
In 2020 vindt er een biodiversiteitstop plaats in Kunming. Streven is om te komen tot internationale afspraken die, net als voor klimaat, concrete doelen stellen. Ook Nederland neemt

deel aan deze wereldtop. De gemeente Weert heeft een proactieve houding op dit gebied waarbij gestreefd wordt naar biodiversiteitsherstel. Het is van belang dat de Weertenaar beschikt over een vitale leefomgeving met bijbehorende ecosysteemdiensten, zowel binnen als buiten de stedelijke omgeving. Uit recente studies blijkt dat de biodiversiteit drastisch achteruitgaat, ook in Weert en haar omgeving. Weert beschikt over oppervlaktes aan verstedelijking, bebouwingen en eenzijdig landgebruik. Op dit gebied liggen er veel kansen voor een integrale, meer diverse inrichting van de leefomgeving.

Voor de opgave op het gebied van hitte moet synergie gezocht worden met de biodiversiteitsopgave en de wateropgave. Het belang van synergie wordt versterkt door de verdere afname van biodiversiteit en de toename van nieuwe plagen en ziekten in het (stedelijk) groen. Van belang is dat er een balans ontstaat tussen het vergroenen en het vasthouden van regenwater in de leefomgeving.

Woningmarkt

Onze koers, gebaseerd op de prognoses uit 2017 en de regionale afspraken zoals vastgelegd in de Structuurvisie Wonen Midden-Limburg 2018 tot en met 2021, wordt gecontinueerd. We houden rekening met een groei van minimaal 1.360 huishoudens, vanaf 1-1-2018, tot de top van het aantal huishoudens in 2031 conform de prognose uit 2017. De groei vindt volledig plaats bij de 1- en 2-persoons huishoudens. Het aantal 3- en meerpersoonshuishoudens neemt af. Gelet op de ontwikkelingen van de afgelopen jaren in de prognoses houden we voorzichtig rekening met een grotere groei.

Grafiek: prognose en werkelijke ontwikkeling aantal huishoudens

In bovenstaande grafiek is de prognose van de ontwikkeling van het aantal huishoudens tot 2040 weergegeven. De prognose van het CBS 2019 laat zien dat de top van het aantal huishoudens zich voordoet in de periode 2030-2036. Deze top blijft langer stabiel dan op basis van voorgaande prognoses, welke een afname vanaf 2031 of eerder laten zien. Verder wordt duidelijk dat het

aantal huishoudens meer toeneemt dan waar eerder van uit werd gegaan (+300 ten opzichte van Etil 2017 en +500 ten opzichte van CBS 2016).

De druk op de woningmarkt is groot. Uit het woningmarktonderzoek dat in 2018 is gehouden, blijkt dat de vraag naar huurwoningen groot is. Het betreft met name appartementen met lift en grondgebonden levensloopbestendige woningen. In de koopsector is naast genoemde categorieën ook behoefte aan bouwkavels. We hebben een ambitieus woningbouwprogramma, dit is ook nodig omdat achteraf is gebleken dat er, onder druk van het provinciale beleid, te weinig woningen zijn gebouwd in de afgelopen jaren. Daarnaast komt de komende jaren nog een aantal grote uitdagingen op ons af voor wat betreft transformatie op binnenstedelijke locaties.

De betaalbaarheid van het wonen is een aandachtspunt. Uit het woningmarktonderzoek is gebleken dat 48% van de huishoudens qua inkomen tot de sociale doelgroep behoort. Overigens woont een deel van deze groep in een eigen woning die hypotheekvrij is.

Sociaal domein

2020 wordt het zesde jaar waarin gemeenten verantwoordelijk zijn voor zorgtaken in het sociaal domein. We blikken terug op een geslaagde transitieperiode. Door de demografische ontwikkelingen zijn er steeds meer inwoners met een hulp- of ondersteuningsbehoefte. Om hierop te anticiperen bouwen we samen met Nederweert en Leudal aan een eigentijds en toekomstbestendig stelsel.

In 2021 wordt de integratie-uitkering sociaal domein herijkt. Het is de vraag of dit budget, in combinatie met een toenemende vraag én een nieuw zorgstelsel in opbouw, de komende jaren toereikend is. Ook komen er nieuwe zorgtaken (maatschappelijke opvang en beschermd wonen) op ons af. Omdat het afbreukrisico groot is, blijft de behoefte om "in control" te zijn aanwezig.

Verbinding

De maatschappij heeft zich ontwikkeld tot netwerksamenleving. Gemeenten zoeken de laatste jaren nadrukkelijk samenwerking en partnerschap met buurgemeenten, zorgaanbieders, instellingen, organisaties, verenigingen en individuele professionals. Trend daarbij is om burgerinitiatieven zoveel mogelijk te faciliteren; naar "overheidsparticipatie" in plaats van burgerparticipatie. Het stapje terug van de overheid doet overigens niets af aan de verantwoordelijkheid van de overheid voor zowel doel als middel.

Tegelijkertijd wordt geconstateerd dat discussies in het publieke debat vooral in de sociale media worden gevoerd. De extreme uitingen via deze kanalen leiden tot polarisatie. Deze ontwikkeling speelt niet alleen op landelijke thema's maar is ook steeds zichtbaarder in ons lokaal bestuur. Iedereen is het er over eens dat maatschappelijke vraagstukken om een oplossing vragen. Maar zodra deze oplossingen in de directe leefomgeving plaatsvinden, verandert de mening van velen. De polarisatie op de sociale media sijpelt zo door in de realiteit. Groepen komen op sommige momenten letterlijk tegenover elkaar te staan. Dit wordt versterkt doordat de bevolking kritischer en mondiger is geworden. Samen met de toegenomen transparantie door internet, leidt dat tot een extra druk op de besluitvormers.

Het blijft zaak om het gesprek met onze partners te blijven voeren en ze op het juiste moment in processen te betrekken. Daarbij dient bij ieder proces vooraf goed nagedacht te worden over de rol die het betreffende overheidsorgaan zelf wil vervullen en daarmee welke vrijheid aan de partner(s) en belanghebbenden wordt gelaten.

Dienstverlening en bedrijfsvoering

Informatie

De samenleving verandert onder invloed van technologie en digitalisering. Datagedreven sturing, op internet aangesloten apparaten en robotisering zullen veranderingen teweeg brengen in hoe wij omgaan met informatie in de samenleving. Het gebruik van informatie en technologie helpt gemeenten efficiënter te functioneren en biedt kansen om vraagstukken op o.a. het gebied van de openbare ruimte, het sociaal domein en openbare veiligheid op innovatieve wijze aan te pakken en daarbij beter aan te sluiten bij de verwachtingen van inwoners.

Dienstverlening

Inwoners en stakeholders verwachten een kwalitatief goede, snelle en laagdrempelige dienstverlening die aansluit bij hun behoeften. Het is van cruciaal belang om de verbinding te zoeken met deze partners om de dienstverleningsprocessen te blijven verbeteren en borgen. Het belang om dicht bij de samenleving te staan werkt in al onze werkgebieden door. Ook de behoefte om digitaal producten en diensten af te nemen stijgt. Meer mensen maken gebruik van digitale wegen wat nieuwe verwachtingen en uitdagingen brengt voor onze technieken en de competenties van onze medewerkers. Vanuit het programma digitale transitie komen de wettelijke veranderingen én het verwachte niveau van (digitale)dienstverlening aan de orde, waarbij een aantal pijlers het fundament vormt van deze transitie:

- Open en transparant in de participatiesamenleving; transparante informatie en meer betrokkenheid van inwoners en ondernemers;
- Werken als één efficiënte overheid; door gedeelde digitale en efficiënte (keten)processen en informatievoorziening;
- Massaal digitaal en maatwerk lokaal; door generieke ICT voorzieningen samen te organiseren en te delen.

Arbeidsmarkt

Om de ambities als gemeentelijke organisatie waar te maken en de uitdagingen waar we voor staan het hoofd te bieden, zijn we afhankelijk van kwalitatief goede en voldoende medewerkers. De krapte op de arbeidsmarkt gecombineerd met de vergrijzing van ons huidige bestand vragen extra aandacht om enerzijds medewerkers met nieuw elan te werven en anderzijds goed personeel aan de gemeente te binden. Het opstellen van strategisch personeelsbeleid, gekoppeld aan de strategische visie "Werken aan Weert 2030" is één van de speerpunten voor de komende periode.

Communicatie

Een gemeente die voortdurend in contact is en steeds meer samenwerkt met haar omgeving beschikt over een breed communicatie-instrumentarium dat aansluit op de behoeften en wensen van stakeholders. Met daarbij een kernboodschap die past bij de doelgroepen. Ook nieuwe vormen van communicatie waarbij je samenwerking organiseert via co-creatie en participatie, zijn aan de orde van de dag. Als gemeente streven we naar een duidelijke en uniforme uitstraling in onze communicatieproducten. Ook de heldere merkstrategie en het organisatieplan voor citymarketing Weert zijn hier onderdeel van.

Overige ontwikkelingen

Omgevingswet

Volgens planning is in 2020 alle wet- en regelgeving afgerond en treedt de Omgevingswet in januari 2021 in werking. Het voldoen aan de wettelijke verplichting om met de Omgevingswet aan de slag te gaan vraagt om een besluit, waarbij de raad vaststelt welke positie zij kiest in de ruimte/vrijheden die de toekomstige Omgevingswet biedt. Het opstellen van een ambitiedocument heeft als doel om deze discussie met de raad en belangrijke stakeholders met de stad te voeren en de ambitie en de rol van de gemeente te bepalen. Deze ambitie wordt door vertaald naar meerdere instrumenten, zoals de omgevingsvisie en het omgevingsplan.

De omgevingsvisie is het centrale regie-instrument voor de fysieke leefomgeving. De omgevingsvisie inspireert, nodigt uit tot investeringen, benoemt mogelijkheden en stuurt op het behoud van kwaliteiten. Op grond van de nu beoogde invoering van de Omgevingswet in 2021, is het verplicht om uiterlijk 2024 een omgevingsvisie vastgesteld te hebben.

Het omgevingsplan is een integraal samenhangend plan voor het gehele grondgebied van de gemeente met regels voor de fysiek leefomgeving. Op grond van de nu beoogde invoering van de Omgevingswet in 2021, is het verplicht om uiterlijk 2029 een gemeente dekkend omgevingsplan vastgesteld te hebben.

De Omgevingswet is op informatiemanagement- en automatiseringsvlak een enorme uitdaging. In 2020 wordt een aantal digitale systemen zodanig ingericht dat de gemeente klaar is voor de landelijke standaarden behorend bij het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO). Aangenomen wordt dat in 2024 het landelijke systeem volledig operationeel én effectief is.

Gevolgen uitspraak Raad van State stikstofuitstoot

Naar aanleiding van een uitspraak van de Raad van State van 29 mei 2019 mag het Programma Aanpak Stikstof (PAS) niet als basis voor toestemming voor activiteiten worden gebruikt. De uitspraak kan gevolgen hebben voor bijvoorbeeld infrastructurele projecten, bedrijventerreinen, agrarische bedrijven, recreatieve ontwikkelingen en woningbouw. Nu de PAS nietig is verklaard geldt op dit moment hetgeen in de Wet Natuurbescherming staat vermeld. Bij een toename van stikstofdepositie kan voor een ontwikkeling waarschijnlijk wel nog een vergunning Wet natuurbescherming verkregen worden als gebruik wordt gemaakt van extern salderen. Extern salderen houdt in dat ammoniak van stoppende bedrijven kan worden gebruikt om een toename van depositie te compenseren. In een aantal gevallen kan waarschijnlijk volstaan worden met extra onderzoek. (De landelijke ontwikkelingen worden nauwgezet gevolgd).

Binnenstad

Nu detailhandel als trekker voor de binnenstad aan invloed verliest, wordt de belevings- en ontmoetingsfunctie van de binnenstad steeds belangrijker (van "place to buy" naar "place to be"). Er wordt geïnvesteerd in de inrichting van de openbare ruimte met aandacht voor klimaatbestendigheid (water/groen/biodiversiteit), toerisme, evenementen etc. Ook is de cultuurfunctie van essentieel belang als publiekstrekker en daardoor een belangrijke economische factor. Het positieve effect van kunst en cultuur op de aantrekkelijkheid van de stad wordt steeds beter zichtbaar. En het besef van de waarde van kunst en cultuur binnen diverse thema's groeit.

Veiligheid

Vanuit verschillende samenwerkingspartners zijn er steeds meer signalen van ondermijning. Dit is één van de redenen dat er een nieuwe functie van Bibob-coördinator ingevuld wordt. Deze functie zorgt er voor dat vergunningen voor onder meer evenementen tegen het licht worden gehouden. Zo willen we weerbaar zijn en blijven.

Bovendien brengt het RIEC in 2020 een Integraal Ondermijningsbeeld uit over de gemeente Weert. Dit is een nulmeting die verwevenheid tussen de boven- en onderwereld in beeld brengt. Ook in het RBT worden de resultaten van de gemeenten onderling nader bekeken.

Mobiliteit

De wereld van de mobiliteit verandert razendsnel. Niet alleen de techniek (onder andere zelfrijdende auto's, E-bikes, elektrische auto's en schepen), maar ook de wijze van verplaatsen verandert (onder andere deelsystemen en wensbussen). Weert staat open voor dit soort ontwikkelingen en initiatieven waarbij we inspelen op en rekening houden met de behoefte van de inwoners, werknemers en bezoekers.

Programmaplan

PR01 Openbare orde en veiligheid

Thema	Speerpunten 2020
Openbare orde, veiligheid en crisisbeheersing	Veilige woon- en leefomgeving
	Criminele ondermijning
	Crisisbeheersing en brandweerkzaken
	Versterking positionering toezicht en handhaving bijzondere wetten
	Borgen van veiligheid bij evenementen

Wat is er aan de hand?

Veilige woon- en leefomgeving

- Maatschappelijke onrust: verdraagzaamheid wordt minder en dat uit zich onder meer in radicalisering, terrorisme, extreem/verward gedrag, polarisatie.
- Structurele afname van traditionele criminaliteitsvormen.
- Toename van nieuwe criminaliteitsvormen die de samenleving ondermijnen, zoals cybercrime, identiteitsfraude, georganiseerde criminaliteit.

Ondermijning

Om ondermijning tegen te gaan zal er een Bibob-coördinator worden aangesteld. Daarnaast wordt er een plan van aanpak ondermijning opgesteld en zal er in 2020 een integraal ondermijningsbeeld tot stand worden gebracht door het RIEC.

Veiligheidsregio

Een commissie maakt een rapport over de toekomst van de brandweer na 2025 in Noord- en Midden-Limburg.

Aanpassing APV en bijzondere wetten

We gaan vooral voor deregulering en digitale afhandeling.

Wat willen we bereiken?

Veilige woon- en leefomgeving

Een zo veilig mogelijke gemeente door een integrale, preventieve, gebiedsgerichte aanpak in samenwerking met inwoners en partners. We richten ons hierbij op de vastgestelde prioriteiten uit het "Integraal Veiligheidsbeleidsplan 2019-2022".

Criminele ondermijning

Meer inzicht in georganiseerde ondermijnende criminaliteit.

Wat gaan we daarvoor doen?

Thema	Doelstelling	Resultaat
Openbare orde, veiligheid en crisisbeheersing	Veilige woon- en leefomgeving	Geconcretiseerd en uitgevoerd onderdeel veilig woon- en leefomgeving uit het IVP 2019/2022.
	Criminele ondermijning	Vastgesteld en uitgevoerd plan van aanpak ondermijning.
	Crisisbeheersing en brandweorzaken	Toename aantal vrijwilligers conform de geldende normen van de Veiligheidsregio.
	Versterking positionering toezicht en handhaving bijzondere wetten	Digitaal handboek.
	Borgen van veiligheid bij evenementen	Voldoen aan de normen van de Veiligheidsregio.

Aandachtspunten

De effecten van de Omgevingswet op dit programma verdienen aandacht. Invoering naar verwachting na 2020.

Wat mag het kosten?

PR01 Openbare orde en veiligheid	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Lasten			
Crisisbeheersing en brandweer	2.924	3.243	3.325
Openbare orde en veiligheid	1.366	1.443	1.744
Totaal lasten	4.290	4.686	5.069
Baten			
Crisisbeheersing en brandweer	20	2	2
Openbare orde en veiligheid	134	125	128
Totaal baten	154	127	130
Totaal saldo van baten en lasten	4.135	4.559	4.939
Reservemutaties		-45	

Prioriteiten en vervangingsinvesteringen

	Investering	Lasten	I/S
Prioriteiten:			
Bibobcoördinator		77	S
Vervangingsinvesteringen:			
Fietsen BOA's (10 stuks)	20	4	S

Bibobcoördinator

Wat willen we bereiken?

In de praktijk worden we steeds vaker geconfronteerd met ondermijningszaken. Om meer grip en regie te krijgen op ondermijning is het van belang dat we expertise en specialisme gaan opbouwen in de uitvoering op het ondermijningsbeeld door middel van de bibobtoets. Een betere vuist maken tegen ondermijning en criminaliteit in Weert bestrijden. Ondermijning kent geen gemeentegrenzen dus ook de samenwerking binnen de driehoek versterken. De wetswijziging Bibob zal eraan bijdragen dat de reikwijdte van ondermijning wordt uitgebreid en daarmee komt er meer werk af op de gemeente. De Ondermijningswet die binnenkort van kracht wordt zal meer werk opleveren. Bij de uitvoering zal er gezocht worden naar samenwerking in RBT verband.

Wat gaan we daarvoor doen?

Het aanstellen van een bibobcoördinator.

Wat mag het kosten?

€ 77.000.

Beleidsindicatoren

Doelstelling	Resultaat	Huidige waarde 2018	Regio	Bron
BBV indicatoren:				
Verwijzingen Halt	aantal 12-17jr per 10.000 inw	148 (2018) 120 (2018)	Weert Limburg	Stg. Halt
Winkeldiefstallen	aantal per 1.000 inwoners	2,4 (2018) 2,1 (2018)	Weert Limburg	CBS
Geweldsmisdrijven	aantal per 1.000 inwoners	4,9 (2018) 4,6 (2018)	Weert Limburg	CBS
Diefstallen uit woning	aantal per 1.000 inwoners	3,6 (2018) 3,5 (2018)	Weert Limburg	CBS
Vernieling	aantal per 1.000 inwoners	4,8(2018) 5,4 (2018)	Weert Limburg	CBS

PR02 Verkeer, vervoer en waterstaat

Thema	Speerpunten 2020
Verkeer en vervoer	GVVP/Mobiliteitsplan Weert
	Bereikbaarheid A2 Weert-Eindhoven
	Spoorverbinding Weert-Antwerpen
	Veilige fietsverbindingen
	Goed functionerend hoofdwegenstructuur (Ringbanen)

Wat is er aan de hand?

Het mobiliteitsplan Weert wordt het kader waarbinnen toekomstige ontwikkelingen een plek krijgen. We zetten in op goede bereikbaarheid via water, spoor en over de weg. Dat doen we slim en duurzaam, ook binnen de grenzen van de gemeente. Fietsmobiliteit is een speerpunt.

Wat willen we bereiken?

Mobiliteitsplan opstellen

In februari 2019 is gestart met het opstellen van het "gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan" (GVVP). Het proces wordt interactief en integraal opgepakt. In 2020 worden diverse overlegmomenten met partners georganiseerd met als doel om het plan zoveel mogelijk samen met de belanghebbenden op te stellen. Vaststelling is gepland in het tweede kwartaal van 2020.

Drukke fietsverbindingen verkeersveiliger inrichten

In het op te stellen GVVP wordt het hoofdfietsnetwerk opgenomen. Dan blijkt ook op welke verbindingen concrete verbetermaatregelen nodig zijn. Het GVVP wordt in 2020 aan de gemeenteraad aangeboden. Tussentijds wordt bij verkeersprojecten de verkeersveiligheid van fietsers bevorderd.

Wat gaan we daarvoor doen?

Thema	Doelstelling	Resultaat
Verkeer en vervoer	Verbeteren verkeersveiligheid	Aantal ernstige ongevallen verminderen met 5% ten opzichte van 2019.
		GVVP/Mobiliteitsplan vaststellen.
		Reconstructie St. Jobstraat en rotonde Ringbaan Oost/Maaslandlaan.
		Fietsoversteek Ringbaan Noord/Wiekendreef.
		Verbeterde fietsoversteek Johan Willem Frisolaan met Ringbaan Zuid.
	Vergroten bereikbaarheid	Bereikbaarheid A2 Weert-Eindhoven: uitgevoerd No Regretpakket.
		Spoorverbinding Antwerpen-Weert: lobbytraject continueren.
		Uitbreiding multimodale haven De Kempen.

Aandachtspunten

Binnen het thema Verkeer en Vervoer zijn binnen de speerpunten enkele langlopende trajecten benoemd, zoals het verbeteren van de bereikbaarheid van de A2 Weert-Eindhoven en het realiseren van de spoorverbinding Weert-Antwerpen. Als gemeente Weert hebben we op deze trajecten een beperkte invloed aangezien het projecten van hogere overheden betreffen. Via de lobby trajecten zijn en blijven wij als gemeente intensief betrokken.

Wat mag het kosten?

PR02 Verkeer, vervoer en waterstaat	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Lasten			
Parkeren	2.463	2.925	2.489
Verkeer en vervoer	6.768	7.195	7.185
Recreatieve havens	27	13	12
Economische havens en waterwegen	30	23	19
Openbaar vervoer	17	18	18
Totaal lasten	9.304	10.174	9.723
Baten			
Parkeren	10	642	9
Verkeer en vervoer	894	1.003	644
Recreatieve havens	2		
Economische havens en waterwegen	31	38	38
Openbaar vervoer		6	6
Totaal baten	937	1.689	697
Totaal saldo van baten en lasten	8.367	8.485	9.026
Reservemutaties		204	204

Mutaties reserves	Omschrijving	2020
Reserve civieltechnische werken R2147	Storting conform notitie reserves en voorzieningen	116
Reserve onderhoud en vervanging Biesterbrug R2151	Storting conform notitie reserves en voorzieningen	88
TOTAAL		204

Prioriteiten en vervangingsinvesteringen

	Investering	Lasten	I/S
Prioriteiten:			
Stelpost kleine verkeersknelpunten 2020		11	S
Stelpost knelpunten weginfrastructuur 2020		57	S
Onderzoek snelfietsroute Weert-Nederweert	20		I
Vervangingsinvesteringen:			
VRI Kazernelaan	150	8	S
2 Elektrische bestelauto's	53	7	S
Upgrade parkeerautomaten (fysieke vervanging)	110	19	S
Parkeren: video's en camera's (gefaseerd 2020/2021)	41	8	S
Materieel gladheidsbestrijding	120	23	S
Investeringen parkeren:			
- Intercomcentrales	37	4	S
- CO2 en LPG detectie	17	2	S
- TIP units	32	3	S
- KTH en overzichtscamera	14	1	S
- Vervanging verlichtingsarmaturen (LED)	87	4	S

Stelpost kleine verkeersknelpunten en weginfrastructuur

Wat willen we bereiken?

Kleinere en grotere knelpunten in de weginfrastructuur oplossen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Jaarlijks neemt de raad een besluit over prioriteit 2, de grotere projecten van de stelpost weginfrastructuur. Op basis van de "Inventarisatie knelpunten Ringbanenstelsel 2017" worden de aan te pakken knelpunten uitgevoerd.

Wat mag het kosten?

De raad heeft bij de behandeling van de Kadernota 2018 de motie IM9 aangenomen over knelpunten in de weginfrastructuur. Naar aanleiding van deze motie en het gevoerde debat wordt een jaarlijks terugkerende prioriteit van € 11.000 kapitaallasten opgevoerd om kleine verkeersknelpunten op te lossen. Ook zijn naar aanleiding van het document "Inventarisatie knelpunten Ringbanenstelsel 2017" en deze motie, tot en met 2023 prioriteiten opgevoerd ten behoeve van het oplossen van de grotere knelpunten in de weginfrastructuur. Tevens loopt er een traject voor cofinanciering door de provincie waarover de commissie Ruimte op 19 maart 2019 is geïnformeerd. In de tussentijd is er een nieuw provinciebestuur aangetreden en wordt er in kaart gebracht waar binnen de provincie de prioriteiten op het gebied van infrastructurele projecten liggen. Tevens loopt er een traject voor een nieuw provinciaal Mobiliteitsplan. Deze combinatie van factoren zorgt ervoor dat er op dit moment nog geen duidelijkheid is over eventuele provinciale cofinanciering. Daardoor ontstaat er de financiële ruimte om de voorziene prioriteit van 2021 vooruit te schuiven naar 2024.

Onderzoek snelfietsroute Weert-Nederweert

Wat willen we bereiken?

De provincie Limburg en de gemeente Nederweert willen de verbinding tussen de A2, N275 en N266 verbeteren. Onderdeel van deze verbetering is het optimaliseren van de fietsroute Weert-Nederweert door het realiseren van een snelfietsroute, waarschijnlijk via de Helmondseweg.

Wat gaan we daarvoor doen?

De haalbaarheid van de snelfietsroute onderzoeken.

Wat mag het kosten?

€ 20.000 éénmalig.

Beleidsindicatoren

Doelstelling	Resultaat	Huidige waarde	Streefwaarde	Regio	Bron
Verbeteren verkeersveiligheid	Aantal ernstige ongevallen	47 (2018)	5% afname t.o.v. 2018	Weert	ViaStat

PR03 Economische zaken en promotie

Thema	Speerpunten 2020
Economie en arbeidsmarkt	Regionaal economische structuurversterking
	Lokale arbeidsmarktagenda en regionaal arbeidsmarktbeleid
	Een compleet en duurzaam aanbod van bedrijventerreinen
	Strategie citymarketing
	Vitale binnenstad

Wat is er aan de hand?

Ondernemers hebben moeite om gekwalificeerde mensen te boeien voor de openstaande vacatures, om werknemers te binden en te behouden. Er wordt onder meer een beroep gedaan op arbeidsmigranten om de tekorten op te vangen. Om het aanbod van werkzoekenden beter aan te laten sluiten op de (toekomstige) vraag staat het thema "leven lang ontwikkelen" steeds prominenter op de agenda bij onderwijs-, ondernemers- en overheids-partijen. Deze partijen vinden elkaar steeds vaker waardoor ook het vestigingsklimaat duurzaam wordt versterkt.

Wat willen we bereiken?

Weert als een aantrekkelijke plek waar mensen graag wonen, werken en verblijven. Iedere euro die in Weert wordt uitgegeven, versterkt de draagkracht voor onze voorzieningen en de kwaliteit ervan.

Regionaal economische structuurversterking

Vaststellen en uitvoeren van een nieuw routeplan en een nieuwe meerjarenbegroting 2021-2025 voor Keyport 2020.

Lokale arbeidsmarktagenda en regionaal arbeidsmarktbeleid

- Betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.
- Andere aanpak voor matches vraag en aanbod.
- Beter etaleren van carrière mogelijkheden, beroepen, sectoren en werkgevers in Weert.
- Meer samenhang in arbeidsmarktagenda's, programma's en -initiatieven.

Een compleet en duurzaam aanbod van bedrijventerreinen

- Regionale afstemming van initiatieven gebaseerd op het vastgestelde regionaal beleidskader werklocaties Midden-Limburg.
- Uitvoering geven aan de uitgangspunten zoals geformuleerd in de visie bedrijventerreinen.
- Opstellen van een beeldkwaliteitsplan samen met ondernemers Roermondseweg/Moesdijk en starten met uitvoeringsmaatregelen.

Strategie citymarketing

In samenwerking met partners wordt er een citymarketingstrategie opgesteld die aansluit op de strategische visie.

Vitale binnenstad

Met betrekking tot de binnenstad werken we aan verdere concentratie (kernwinkelgebied) en transformatie, het terugdringen van de leegstand (in samenwerking met partners).

Wat gaan we daarvoor doen?

Thema	Doelstelling	Resultaat
Economie en arbeidsmarkt	Regionaal economische structuurversterking	Een vastgesteld routeplan en meerjarenbegroting 2021-2025 Keyport 2020.
	Lokale arbeidsmarktagenda en regionaal arbeidsmarktbeleid	Duurzame samenwerking tussen onderwijs, ondernemers en overheid op de arbeidsmarkt.
		Lokaal invulling geven aan regionale, provinciale en landelijke programma's en initiatieven.
		Hogere arbeidsparticipatie.
	Een compleet en duurzaam aanbod van bedrijventerreinen	Versterkt vestigingsklimaat. Een vastgestelde visie bedrijventerreinen als onderlegger voor het te actualiseren bestemmingsplan bedrijventerreinen.
	Strategie citymarketing	Vastgestelde strategie citymarketing die aansluit op strategische visie.
	Vitale binnenstad	Meer bezoekers in de binnenstad.
Minder leegstand.		
Afronding maatregelen programma stedelijke ontwikkeling.		
Heringerichte weekmarkt.		

Aandachtspunten

Voor de realisatie van het programma economie en arbeidsmarkt zijn we mede afhankelijk van de macro-economische ontwikkelingen. De Nederlandse economie lijkt het hoogtepunt van haar uitbundige groei te hebben bereikt. Zij groeit nog steeds, maar minder hard. Wel zijn de internationale risico's aanzienlijk. De onzekerheden zijn toegenomen, onder meer door de opgelopen mondiale handelsspanningen. Dit vereist het opstellen en uitvoeren van duurzaam beleid en relaties met partners zodat er zowel in tijden van hoog- als van laagconjunctuur een basis ligt.

Wat mag het kosten?

PR03 Economische zaken en promotie	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Lasten			
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	4.889	3.071	2.931
Economische promotie	1.207	1.469	1.328
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	262	388	307
Economische ontwikkeling	721	875	891
Totaal lasten	7.080	5.802	5.457
Baten			
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	5.195	3.071	2.931
Economische promotie	456	451	461
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	296	408	355
Economische ontwikkeling	321		
Totaal baten	6.267	3.930	3.748
Totaal saldo van baten en lasten	813	1.872	1.710
Reservemutaties		-501	-1.218

Mutaties reserves	Omschrijving	2020
Reserve gemeentelijk vastgoed R2156	Storting Reservering meerjarenonderhoudsplan	590
Reserve gemeentelijk vastgoed R2156	Aanwending onderhoud vastgoed	-1.511
Algemene Reserve R1000	Aanwending t.b.v. Spark tech lab	-30
Reserve Warenmarkt R3121	Afschrijving economisch nut weekmarkt P5	-2
Algemene Reserve R1000	Citymarketing Prio 2019 nr. 25	-100
Algemene Reserve R1000	Grootschalige evenementen Prio 2019 nr. 34	-150
Algemene Reserve R1000	Parkmanagement R1000 amendement begroting 2019 III.A.3	-15
TOTAAL		-1.218

Prioriteiten en vervangingsinvesteringen

	Investering	Lasten	I/S
Prioriteiten:			
Opwaardering PDV-locatie Moesdijk onderzoek		10	I
Opwaardering PDV-locatie Moesdijk investering	90	4	S
Samenwerking grensgebied de Kempen		25	I
Digitaal ontsluitingsportaal	10	13	S

Opwaardering PDV-locatie Moesdijk

Wat willen we bereiken?

Economische zaken en promotie, hierin is aandacht voor een compleet en duurzaam aanbod bedrijventerreinen, één van de actiepunten is bezien op welke wijze het kwaliteitsniveau van groen en grijs kan worden verbeterd.

Wat gaan we daarvoor doen?

Een beeldkwaliteitsplan maken voor het opwaarderen van de buitenruimten, deels openbare ruimte en deels op de private bedrijfspercelen, zodat de uitstraling van het gebied op een hoger niveau wordt gebracht. Tevens worden middelen gevraagd voor de uitvoering van het gemeentelijk aandeel van de opwaardering.

Wat mag het kosten?

Onderzoek € 10.000 en investering € 90.000.

Samenwerking grensgebied de Kempen

Wat willen we bereiken?

Gebiedsgerichte aanpak en samenwerking over zowel gemeente-, provinciale- als landsgrenzen heen. Intensieve gebiedsgerichte samenwerking en netwerksamenwerking, grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van recreatie en toerisme, cultuurhistorie, economie en mobiliteit.

Wat gaan we daarvoor doen?

Zowel bestuurlijk als ambtelijk intensief samenwerken om grensoverschrijdende projecten te initiëren. Denk hierbij aan de multimodale haven, recreatieve brugverbinding over de Zuid Willemsvaart en Kempenweg en optimaliseren van grensoverschrijdende routestructuren.

Wat mag het kosten?

Het werkbudget van € 25.000 is bedoeld voor het proces om een impuls te geven aan (grensoverschrijdende) projecten die anders niet van de grond en nu wel uitgevoerd kunnen worden.

Digitaal ontsluitingsportaal

Wat willen we bereiken?

Middelen zijn bedoeld voor de implementatie van een digitaal ontsluitingsportaal "Handleiding Bijzondere wetten" (evenementen-, horeca- en bijzondere wetten).

Wat gaan we daarvoor doen?

Het betreft een uitbreiding (aanvulling) van de huidige applicatie.

Wat mag het kosten?

Naast de investering van € 10.000 kost het jaarlijks gebruik van de voorziening € 0,18 per inwoner. De structurele bijdrage bedraagt afgerond € 10.000.

Beleidsindicatoren

Doelstelling	Resultaat	Huidige waarde	Streefwaarde	Regio	Bron
Toename passanten binnenstad	Aantal personen per week	82.000 (2019)	2.000 meer	Weert	Locatus
Afname winkelleegstand	percentage leegstand verkooppunten	18,2 % (2019)	2% afname	Weert	Locatus
Toename arbeidsparticipatie	percentage	66,2% (2018)	0,5% toename	Weert	CBS
BBV indicatoren:					
Funcziemenging	verhouding banen en woningen (0 = alleen wonen, 100 = alleen werken) banen)	51,9 (2018) 49,8 (2018)		Weert Limburg	CBS BAG / LISA - bewerking ABF Research
Vestigingen (van bedrijven)	aantal per 1.000 inwoners	141,8(2018) 132,5(2018)		Weert Limburg	LISA

PR04 Onderwijs

Thema	Speerpunten 2020
Onderwijs	Adequate onderwijshuisvesting
	Maatschappelijke stages voor jongeren
	Experimenteeruimte voor jeugdparticipatie en nieuwe onderwijsvormen

Wat is er aan de hand?

De gemeente beschikt in vergaande mate over adequate onderwijshuisvesting.
De gemeente stimuleert kinderen tot maatschappelijke participatie en positieve gezondheid.

Wat willen we bereiken?

Adequate onderwijshuisvesting

Het streven naar een goed kwaliteitsniveau van de gebouwen met een maximale bezettingsgraad.
Gebouwen moeten aansluiten bij maatschappelijke gewenste ontwikkelingen.

Maatschappelijke stages voor jongeren

Doel van invoering is om jongeren actiever kennis te laten maken met vrijwilligerswerk. De jeugd leert dat het normaal is om zich in te zetten voor de samenleving.

Experimenteeruimte voor jeugdparticipatie en nieuwe onderwijsvormen

Ruimte bieden aan ouders en onderwijskoepels om met nieuwe onderwijsvormen te experimenteren. Eigen initiatieven van leerlingen en docenten stimuleren.

Wat gaan we daarvoor doen?

Thema	Doelstelling	Resultaat
Onderwijs	Adequate onderwijshuisvesting	Gebouw Het Kwadrant (Thornstraat) is aan onderwijs onttrokken en Techniekplein kan zelfstandig functioneren.
		Huisvesting van VSO De Maaskei is gerealiseerd en in gebruik genomen.
		Gebruik van Kinderopvang Humanitas van de Spil is geïntegreerd in leegstand van OBS Molenakker.
		Koalaschool is gesloten en het Nederlandstalig onderwijs wordt geïntegreerd aangeboden.
		Besluitvorming heeft plaatsgevonden over nieuwe initiatieven/ onderwijsvormen.
		Bouw kindcentrum in Altweerderheide is gestart.
	Maatschappelijke stages voor jongeren	Maatschappelijke stages zijn ingevoerd bij alle VO scholen binnen Weert.
	Experimenteeruimte voor jeugdparticipatie en nieuwe onderwijsvormen	Goedkeuring van initiatieven op basis van door de raad vastgestelde regeling.

Wat mag het kosten?

PR04 Onderwijs	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Lasten			
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.423	3.121	3.249
Onderwijshuisvesting	2.935	2.541	2.335
Totaal lasten	5.358	5.662	5.584
Baten			
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	946	1.614	1.613
Onderwijshuisvesting	254	183	195
Totaal baten	1.200	1.797	1.808
Totaal saldo van baten en lasten	4.158	3.864	3.776
Reservemutaties		356	273

Mutaties reserves	Omschrijving	2020
Reserve decentralisatie huisvesting onderwijs R2106	Verrekening vanwege budgettaire neutraliteit	527
Reserve peuterspeelzalen Het Dal R3103	Dekking kapitaallasten K650003	-4
Algemene Reserve R1000	Experimenten onderwijs en maatschappelijke stage prio 19	-250
TOTAAL		273

Beleidsindicatoren

Doelstelling	Resultaat	Huidige waarde 2018	Regio	Bron
BBV indicatoren:				
Absoluut verzuim	5-18 jr per 1.000 inw.	0,69 (2018) 0,93 (2018)	Weert Limburg	DUO/ Ingrado
Relatief verzuim	5-18 jr per 1.000 inw.	14,14 (2018) 20,43 (2018)	Weert Limburg	DUO/ Ingrado
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %		1,3 (2018) 2,0 (2018)	Weert Limburg	DUO/ Ingrado

PR05 Sport, cultuur, recreatie en openbaar gebied

Thema	Speerpunten 2020
Sport	Een gezond topsportklimaat
	Toekomstbestendige sportverenigingen
Recreatie en toerisme	Een krachtige, onderscheidende en concurrerende vrijetijdseconomie
Cultuur	Goed georganiseerde basisinfrastructuur
	Behoud van erfgoed, monumenten en cultuurhistorie
	In Weert kan iedereen zichzelf zijn
Openbaar Gebied	Dynamisch groenonderhoud
	Beheer en onderhoud afstemmen op biodiversiteit, energie en klimaatadaptatieopgaven
	Verdergaande vergroening
	Sport en spel inrichten naar doelgroep, leeftijd en behoefte
	Steun voor initiatieven sociaal gebruik openbare ruimte

Wat is er aan de hand?

Sport

- Er is sprake van disbalans van vraag en aanbod bij binnensportaccommodaties.
- Toenemende ambities van topsportorganisaties.
- Verenigingen staan onder druk door teruglopende ledenaantallen en onvoldoende vrijwilligers voor onder andere bestuursfuncties en staan steeds meer open voor samenwerking.

Recreatie en toerisme

- Snelst groeiende economische sector.
- De nadruk ligt steeds meer op beleving van een product of dienst.

Cultuur

- Er is ruimte voor experimenten en samenwerking met diverse beleidsvelden.
- Er is een groeiend besef dat kunst en cultuur steeds meer van waarde is binnen ruimtelijke, economische en maatschappelijke thema's.

Openbaar gebied

- Bij beheer en projecten worden duurzaamheid, biodiversiteit en klimaatadaptatie steeds meer een standaard item.
- Groenonderhoud krijgt in toenemende mate een dynamisch karakter, waarbij onder meer wordt gekeken naar de specifieke omstandigheden. Ingestoken wordt op het realiseren van belevingsrijke vergroening.

Wat willen we bereiken?

Recreatie en toerisme

We streven naar een krachtige, ondersteunende en concurrerende vrijetijdseconomie, passend binnen de doelstellingen die we nastreven op het gebied van duurzaamheid.

Cultuur

Goed georganiseerde basisinfrastructuur

- Een breder cultureel aanbod, toegankelijk en prikkelend voor iedereen.
- Evaluatie van de routeplanner cultuur en de uitkomsten gebruiken voor het opstellen van een nieuw cultuurbeleid voor 2021 en verder.

In Weert kan iedereen zichzelf zijn

Er is geen plaats voor discriminatie op welke grond dan ook. De kracht van diversiteit in de samenleving wordt gebruikt. Samen met Roermond werken we aan beleid en uitvoering in het kader van het Rijksconvenant "Regenboogsteden".

Openbaar gebied

Een openbare ruimte, afgestemd op nieuwe, toekomstige ontwikkelingen, met een inrichting die optimaal inspeelt op de verschillende functies in het gebied en goed in stand is te houden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Thema	Doelstelling	Resultaat
Sport	Een gezond topsportklimaat	Geactualiseerd topsportbeleid.
	Toekomstbestendige sportverenigingen	Samenwerkingsmogelijkheden tussen sportverenigingen onderzocht.
		Knelpunten sportverenigingen in beeld
		Regionaal/lokaal sportakkoord
	Nieuw accommodatiebeleid	
Recreatie en Toerisme	Een krachtige, onderscheidende en concurrerende vrijetijdseconomie	Een grensoverschrijdend gefinancierd project Kempenbroek.
Cultuur	Goed georganiseerde basisinfrastructuur en laatste jaar aanvullende inzet in het kader van de Routeplanner Cultuur	Gedeeltelijk uitgevoerd projectplan "Samen ontwikkelen door te doen".
		Inzichtelijk hoe Lab van Weert ingezet kan worden bij diverse vraagstukken.
		Vastgesteld cultuurbeleid voor de jaren 2021 en verder.
		Vastgesteld bedrijfsplan gericht op een duurzame exploitatie van het museum.
	Evaluatie van de routeplanner cultuur.	
Behoud van erfgoed, monumenten en cultuurhistorie	Weert neemt actief deel aan provinciale bijeenkomsten over streektaal.	
	Uitgebreide deelname aan provinciale ArcheoRoute met 4 nieuwe archeologische speerpunten, waarmee ook de erfgoededucatie voor het primair en voortgezet onderwijs wordt uitgebreid.	
	Digitaal archeologische waardenkaart.	
	Weert is opgenomen in Cultuurhistorische waardenkaart van de provincie, voor wat betreft immaterieel en materieel erfgoed.	

Thema	Doelstelling	Resultaat
Cultuur	In Weert kan iedereen zichzelf zijn	Gedeeltelijk uitgevoerd activiteitenplan Regenboogsteden Roermond en Weert.
		Weert en Roermond ondersteunen minimaal één nieuwe activiteit per thema (zorg, onderwijs, sport, veiligheid) middels subsidie.
		Subsidie verstrekt en communicatieplan gemaakt in het kader van Weert Respecteert 2020.
Openbaar gebied	Nadrukkelijke aandacht voor energie, biodiversiteit en klimaatadaptatie	Energie en biodiversiteit zijn standaard onderdeel van beheer- en projectplannen met betrekking tot fysiek domein.
		Groenonderhoud heeft een dynamisch karakter, vertaald in contracten met aannemers.
	Meer vergroening	365 extra bomen.
		Vervanging stenen door extra groen op tenminste 4 strategische plekken.
	Faciliteren gebruik openbare ruimte	4 gehonoreerde initiatieven.
	Verdere inzet participatie	Stadspark in aanleg.
	Natuur- en Milieucentrum de IJzeren Man (NMC)	In het tweede kwartaal van 2020 wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de visie, eventuele verandering van de organisatie en de uitbreidingsplannen.
	Natuur- en Milieucentrum de IJzeren Man (NMC) verhoging exploitatiesubsidie.	In het tweede kwartaal van 2020 wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de visie, eventuele verandering van de organisatie en de uitbreidingsplannen.

Aandachtspunten

Sport

Voor de periode 2019-2022 hebben we verschillende ambities op het gebied van sport. We willen meer proactief handelen. Dit door (sport)verenigingen die willen samenwerken, al dan niet in de vorm van een Open Club, actief te gaan ondersteunen. Ook willen we komen tot een actief steunpunt/aanspreekpunt voor de vele verenigingen in Weert. Doel is hen onderling te verbinden, kennis delen en hun organisaties te versterken voor de toekomst. Voor de ontwikkeling van dit steunpunt wordt na 2020 een plan opgesteld. De sportambities hebben verschillende raakvlakken met ambities in de thema's onderwijs en openbaar gebied en leefbaarheid. Dit vraagt om afstemming en samenwerking.

Cultuur

Het positieve effect van kunst en cultuur voor de aantrekkelijkheid van de stad wordt in de komende periode op steeds meer vlakken zichtbaar. Het aangaan van experimenten, het inzetten op een goede basisinfrastructuur en meer samenwerken in de komende jaren dient als basis voor een passend cultuurbeleid vanaf 2021. Voorwaarde is dat tot die tijd de ruimte om te experimenteren, en dus misschien ook te falen, blijft bestaan. Het ophalen van informatie in de cultuursector loopt voor een groot deel via externen, het behouden van deze connecties is daarbij van belang.

Openbaar Gebied

De verdere vergroening, gebaseerd op biodiversiteit en duurzaamheid, wordt merkbaar in de gemeente: minder grijs, meer groen. Inwoners en ondernemers worden actief betrokken bij de uitvoering en het beheer van nieuwe initiatieven. De dienstverlening in de openbare ruimte is merkbaar verbeterd doordat meldingen adequaat en professioneel opgepakt worden.

Wat mag het kosten?

PR05 Sport, cultuur, recreatie en openbaar gebied	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Lasten			
Musea	1.091	1.582	1.557
Cultuurpres.cultuurprod.en partic.	4.482	4.745	4.654
Sportaccommodaties	3.757	4.090	4.042
Openbaar groen en openl.recreatie	3.247	3.265	3.719
Sportbeleid en activering	956	1.153	1.135
Media	1.241	1.291	1.315
Cultureel erfgoed	170	232	203
Totaal lasten	14.944	16.357	16.626
Baten			
Musea	7	5	5
Cultuurpres.cultuurprod.en partic.	638	484	439
Sportaccommodaties	699	1.262	1.059
Openbaar groen en openl.recreatie	24	11	11
Sportbeleid en activering	165	92	118
Media	184	184	184
Cultureel erfgoed	6		
Totaal baten	1.724	2.038	1.816
Totaal saldo van baten en lasten	13.221	14.319	14.810
Reservemutaties		-162	-30

Mutaties reserves	Omschrijving	2020
Reserve meerjaren onderhoud en vervanging sport R2152	Storting conform notitie reserves en voorzieningen	119
Reserve SPUK R3236	Jaarlijkse storting	406
Reserve accommodatie Batavieren Treffers R3102	Dekking kapitaallasten K630989	-1
Reserve restauratie Martinustoren R3106	Dekking kapitaallasten K541999	-7
Reserve molenonderhoud R3110	Dekking kapitaallasten K541013	-27
Reserve atletiekaccommodatie fase 1 R3114	Dekking kapitaallasten K530106	-41
Reserve inrichting turnhal R3119	Dekking kapitaallasten K530181	-10
Algemene reserve R1000	Aanwending routeplanner cult	-130
Algemene reserve R1000	Aanwending lokale media	-30
Algemene reserve R1000	Aanwending typisch Weert	-70
Reserve SPUK R3236	Vrijval tgv exploitatie sport	-52
Reserve Meerjarenonderh en vervang.sport R2152	Jaarlijkse onttrekking R2152	-28
Reserve Combinatiefunctionarissen R2160	Combinatiefunctionaris	-60
Algemene reserve R1000	Meer groen prio 2019 nr. 38	-100
TOTAAL		-31

Prioriteiten en vervangingsinvesteringen

	Investering	Lasten	I/S
Prioriteiten:			
Verhoging exploitatiesubsidie Stichting Zwembad de IJzeren Man		p.m.	S
Gebiedsgerichte aanpak opwaardering openbare ruimte Altweerderheide	p.m.	p.m.	S
Minder steen, meer groen fase 2020	185	16	S
Aanleg Cruijff court	150	11	S
Onderhoudssubsidie Paterskerk		8	S
Ophoging budget restauratie en digitalisering gemeentearchief (gefaseerde verhoging 2020 € 6.250)		6	S
Open club: revitalisering sportpark Boshoven cf. raadsvoorstel	142	10	S
Verbouwing NMC 2021 pm			
Verhoging exploitatiesubsidie NMC 2021 pm			

	Investering	Lasten	I/S
Vervangingsinvesteringen:			
Bomenbeheerplan - (9 jaar m.i.v. 2018)		70	S
Vervanging restant theaterverlichting	60	6	S
Technische installaties zwembad 2020	176	13	S
Bouwkundig onderhoud zwembad 2020	29	1	S
Renoveren kunststof vloer toplaag, Sporth. Aan de Bron	32	2	S
Beregeningsinstallatie sportpark Boshoven	35	3	S
Renovatie toplaag kunstgrasveld trainingsveld MMC	300	27	S
Geluidsinstallatie De Bosuil	115	12	S
Onderhoud/ inrichting binnensportaccommodaties	171	9	S

Verhoging exploitatiesubsidie Stichting Zwembad de IJzeren Man Wat willen we bereiken?

Vanaf 2020 weer aansluiting realiseren tussen het begrote bedrag voor dekking van de exploitatiekosten van stichting Zwembad De IJzeren Man en de werkelijke kosten van de stichting. Voor het jaar 2019 is er sprake van een verschil van € 29.000 tussen het begrote exploitatietekort van stichting zwembad De IJzeren Man (€ 366.000) en de beschikbare dekking hiervoor (exploitatiesubsidie) in de begroting van de gemeente (€ 337.000). Dit verschil is ontstaan omdat een deel van de uitgewerkte bezuinigingen op de zwembadexploitatie niet haalbaar blijken. Concreet gaat het om het terugdringen van de formatie van de directie (€ 22.000) en het overstappen naar een andere cao (€ 10.000).

In 2019 is ervoor gekozen om het budget in de gemeentebegroting voor de exploitatiesubsidie niet te verhogen. De stichting zal het uiteindelijke tekort over het jaar 2019 ten laste brengen van de algemene reserve. De stand van de reserve is hiervoor toereikend.

Het is niet haalbaar de bezuiniging vanaf 2020 alsnog te realiseren. Het is daarom van belang om vanaf 2020 het budget voor dekking van de exploitatiekosten van het zwembad te verhogen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Verhogen van het begrote budget voor dekking van de exploitatiekosten van het zwembad.

Wat mag het kosten?

In 2019 is er sprake van een gewijzigde BTW wetgeving voor sportaccommodaties. De gevolgen hiervan voor de exploitatie van het zwembad worden nog onderzocht.

De verwachting is dat op grond van de nieuwe wetgeving sprake zal zijn van overheveling van onderhouds- en energielasten van de begroting van stichting Zwembad De IJzeren Man naar de begroting van de gemeente. Het totale subsidiebedrag wordt dan gesplitst in een nieuw (lager) subsidiebedrag voor de stichting en een bedrag voor dekking van de opkomende exploitatielasten in de gemeentebegroting. Pas als het onderzoek is afgerond, kan het eventueel benodigde bedrag voor 2020 worden berekend.

Gebiedsgerichte aanpak opwaardering openbare ruimte Altweerderheide Wat willen we bereiken?

In de begroting 2018 is een passage opgenomen om te komen tot een plan van aanpak inzake de gebiedsgerichte aanpak van een opwaardering van Altweerderheide. In het programma "Weert koerst op verbinding" staat een herinrichting Altweerderheide benoemd. In het plan is voorzien in een gefaseerde aanpak gedurende de periode 2018-2022. Inmiddels is door de projectgroep vanuit Altweerderheide samen met de gemeente een "ophaalsessie" georganiseerd waarbij samen met de aanwezige inwoners gebrainstormd is over de uitstraling en toekomst van Altweerderheide.

Wat gaan we daarvoor doen?

Samen met de projectgroep, diverse partners waaronder de inwoners van Alweerderheide via een burger participatief traject een upgrading van het "centrumgebied" rondom het kerkplein in het kerkdorp Alweerderheide realiseren. Daarnaast quick wins en verbeteringen in diverse straten en rondom de komgrenzen van Alweerderheide realiseren. De inwoners van Alweerderheide worden bij beide trajecten intensief betrokken en leveren inbreng. De bedoeling is dat zij ook bij (delen van) het project en de te realiseren quick wins waar mogelijk meehelpen in de uitvoering.

Wat mag het kosten?

Een gebiedsgerichte aanpak van de opwaardering van Alweerderheide zal een flinke investering vergen. Daarom wordt deze nu reeds als p.m.-post ingebracht.

Minder steen, meer groen fase 2020 (plant iedere dag een boom)***Vergroening, verhoging belevingswaarde en terugdringen verstening.******Wat willen we bereiken?***

Belevingsrijke vergroening en zoveel mogelijk terugdringen van verstening in de gemeente om bij te dragen aan een betere leefomgeving en de doelstellingen van biodiversiteit, duurzaamheid en klimaatadaptatie.

Wat gaan we daarvoor doen?

Het ontwerpen en realiseren van concrete plannen en projecten, onder meer in het kader van de herinrichting van het openbare gebied van de gemeente Weert.

Wat mag dat kosten?

Een budget van € 185.000 in 2020.

Aanleg Cruijff Court***Wat willen we bereiken?***

De Cruijff Foundation heeft halverwege 2019 besloten de gemeente Weert financieel te ondersteunen met de realisatie van een Cruijff Court. In 2020 wordt het Cruijff Court aangelegd en in gebruik genomen. Het Cruyff Court heeft als doel om jeugd te stimuleren meer aan sport en beweging te doen en daarnaast sport te gebruiken als middel voor de ontwikkeling van de lokale jeugd.

Wat gaan we daarvoor doen?

Door de programmering van het Cruyff Court worden verschillende doelgroepen in de gemeente Weert gestimuleerd om buiten te sporten en te bewegen. Het programma is een duurzame samenwerking tussen gemeente, wijkraden, maatschappelijke instellingen, gebruikers en aanbieders van de sport- en beweegactiviteiten voor een periode van 10 jaar. Afspraken daarover worden vastgelegd in een sociaal convenant. Bewoners zijn een belangrijke partner om de programmering op het court tot een succes te maken.

Wat mag het kosten?

€ 150.000.

Onderhoudssubsidie Paterskerk***Wat willen we bereiken?***

Verantwoorde instandhouding van één van de belangrijkste gebouwen voor de historie van Weert (eerste bestuurszetel en dynastieke grafkapel Van Hornes). Door het wegvallen van steun door en loskoppeling van de zorginstelling is noodzakelijk onderhoud door de ideële eigenaar niet langer mogelijk.

Wat gaan we daarvoor doen?

Een jaarlijkse bijdrage leveren aan noodzakelijk onderhoud voor de instandhouding van het rijksmonument.

Wat mag het kosten?

Jaarlijks € 8.000 Tot een bedrag van € 4.000 wordt structureel het budget onderhouds-subsidie gemeentelijke monumenten ingezet.

Ophoging budget restauratie en digitalisering gemeentearchief (gefaseerd doorvoeren)***Wat willen we bereiken?***

Ophoging budget restauratie en digitalisering bij gemeentearchief ten behoeve van online zetten van primaire bronnen om zodoende publieksbereik te vergroten door:

- Digitalisering notarieel archief en historische topografische kaarten.
- Uitbouwen cultuur- en erfgoededucatie in kader van identiteit.
- Uitbouwen website erfgoedhuisweert.nl.
- Publieksbereik via internet vergroten.

Deze post is in het kader van "Kiezen met Visie" verlaagd met € 12.500 structureel. De afgelopen jaren heeft het gemeentearchief niets meer kunnen doen aan restauratie en digitalisering, aangezien het resterende bedrag van deze post nodig is om het archief-beheersysteem in de lucht te houden.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Digitalisering en restauratie uitbesteden aan externe partij
- Ontsluiting van deze bronnen door vrijwilligers van gemeentearchief

Wat mag het kosten?

Structureel € 12.500 per jaar. We gaan uit van een gefaseerde verhoging van het budget (In 2020 € 6.250 vanaf 2021 € 12.500).

Open club: revitalisering sportpark Boshoven***Wat willen we bereiken?***

Realiseren van een toekomstbestendig sportpark samen met de huidige en toekomstige gebruikers.

Wat gaan we daarvoor doen?

In 2019 start de gefaseerde uitvoering van het herinrichtingsplan voor het sportpark Boshoven. Afronding wordt voorzien in 2022. Het plan is in samenwerking tussen gemeente en de Open Club Weert-Noord Verenigd! tot stand gekomen. Met het plan worden knelpunten op het gebied van verkeersveiligheid, parkeren, veroudering en gebrek aan uitstraling aangepakt. Parallel gaan de gebruikers het gezamenlijk aanbod en het samen gebruiken van accommodaties borgen en verder uitbreiden.

Wat mag het kosten?

De jaarlijks in de begroting 2020 opgenomen bedragen zijn gebaseerd op de investeringen van respectievelijk € 142.000, € 1.113.000, € 906.000 en € 406.000 voor 2020, 2021, 2022 en 2023. (Conform raadsbesluit).

Verbouwing Natuur- en MilieuEducatief Centrum de IJzeren Man (NMC) investering***Wat willen we bereiken?***

Al enkele jaren wordt er door het NMC aangegeven dat er te weinig ruimte is in hun gebouw. Op tijden dat er scholen aanwezig zijn komt het ruimtegebruik voor verenigingen en recreatieve bezoekers in de knel. Het NMC heeft inmiddels een nieuw bestuur en dit nieuwe bestuur is aan de

slag gegaan met het opstellen van een inhoudelijke visie voor het NMC in samenwerking met de gemeente. Gebaseerd op deze inhoudelijke visie is er een uitbreidingsvraag.

Wat gaan we ervoor doen?

In het voorjaar 2020 wordt er een raadsvoorstel aan de raad voorgelegd en de uitkomst hiervan kan in de kadernota en begroting 2021 opgenomen worden.

Wat mag het kosten?

Op dit moment zijn de investeringskosten en de kapitaalslasten voor de uitbreiding nog niet bekend.

NMC verhoging exploitatiesubsidie

Wat willen we bereiken?

De eerste fase van het onderzoek is afgerond. Op basis van de huidige organisatievorm en de huisvesting is een verhoging van de subsidiebijdrage niet nodig. Na een eventuele uitbreiding van het gebouw en de aanpassing van de organisatie van het NMC dient het NMC een gezonde exploitatie te houden, waarbij de subsidiebijdrage van de gemeente afgestemd is op de exploitatielasten van het NMC.

Wat gaan we ervoor doen?

In het tweede kwartaal van 2020 wordt de raad op basis van een raadsvoorstel geïnformeerd over de visie, de eventuele verandering van de organisatie en de uitbreidingsplannen. Zodat in de begroting van 2021 een eventuele verhoging van de exploitatiesubsidie meegenomen kan worden.

Wat mag het kosten?

Bij uitbreiding van het gebouw zullen de exploitatielasten toenemen. De impact op de subsidiebijdrage is nu nog niet bekend

Beleidsindicatoren

Doelstelling	Resultaat	Huidige waarde 2018	Regio	Bron
BBV indicatoren:				
Niet-sporters	%	52,5 (2016) 52,9 (2016)	Weert Limburg	GGD'en, CBS en RIVM

PR06 Inkomen en participatie

Thema	Speerpunten 2020
Monitoring sociaal domein	Sturen op maatschappelijk effect voor inwoners
Zelfredzaamheid	Opvang en integratie vergunninghouders
Zorg en ondersteuning	Concept "Positieve Gezondheid"
	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)
Sociale samenhang en arbeidsparticipatie	Samen aan de slag: op weg naar een waardengedreven samenleving
Ontwikkeling Weert-Zuid	Passende huisvesting voor maatschappelijke activiteiten en verenigingen

Wat is er aan de hand?

De invoering van de nieuwe taken in het sociaal domein is geslaagd. We zetten in toenemende mate in op goede, betaalbare en menselijke zorg, dicht bij huis. De ondersteuningsvraag van de inwoner is het uitgangspunt.

Wat willen we bereiken?

Opvang en integratie vergunninghouders

De behaalde resultaten met betrekking tot opvang en integratie van vergunninghouders consolideren. We treffen voorbereidingen vanuit de veranderopgave inburgering, zodat vanaf 1-1-2021 inburgering vanuit regie van de gemeente wordt uitgevoerd.

Concept "Positieve Gezondheid"

Een verbreding van de basis van het gemeentelijke gezondheidsbeleid op basis van het concept "Positieve Gezondheid".

Wet Verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)

In 2019 bereiden wij ons voor op de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) die ingaat op 1 januari 2020.

Samen aan de slag: op weg naar een waardengedreven samenleving

We kiezen op het vlak van participatie niet voor een blauwdruk, maar voor een procesaanpak. We gaan samen met inwoners en partners in het sociale domein verkennen en experimenteren. 2020 zal het eerste volle jaar worden van deze aanpak.

Sturen op maatschappelijk effect voor inwoners

Wij willen structureel meer grip en sturing organiseren op de taken van de gemeente in relatie tot de maatschappelijke effecten in het sociale domein.

Wat gaan we daarvoor doen?

Thema	Doelstelling	Resultaat
Monitoring sociaal domein	Sturen op maatschappelijk effect voor inwoners	Monitor sociaal domein.
		Toepassing doelenboom bij nieuw beleid.
Zelfredzaamheid	Opvang en integratie vergunninghouders	Uitgevoerd beleids- en actieplan opvang en integratie vergunninghouders 2020 en verder.
		Uitgevoerde pilot programma veranderopgave inburgering
		Klaar voor regie op inburgering per 1-1-2021, op basis van de nieuwe wet.
Zorg en ondersteuning	Concept "Positieve Gezondheid"	Vastgesteld plan Positieve Gezondheid.
		Overbelaste mantelzorgers zijn in beeld.
		10% meer gebruik steunpunt mantelzorg ten opzichte van 2019.
		Maatregelen om jeugdigen in Weert bewuste financiële keuzes te laten maken.
		Maatregelen om inwoners en professionals in staat te stellen om dementie te herkennen en ermee om te gaan.
		Inzicht in verwijspatronen tweedelijns jeugdzorg.
		Inzet voor 695 kinderen tussen 2 en 12 jaar, met een risico op een onderwijsachterstand op toegang tot peuteropvang, ondersteunende activiteiten op school en ouderbijeenkomsten.
Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)	De gevolgen van de Wet verplichte ggz in beeld en geïmplementeerd.	
Sociale samenhang en arbeidsparticipatie	Samen aan de slag: op weg naar een waardengedreven samenleving	Uitgevoerde experimenten in het kader van samen aan de slag.
Ontwikkeling Weert-Zuid	Passende huisvesting voor maatschappelijk activiteiten en verenigingen	Raadsbesluit over de best passende huisvestingsoplossing op basis van een afgerond onderzoek (scenariostudie).

Aandachtspunten

Opvang en integratie vergunninghouders

In 2021 staat in dit kader een wetswijziging gepland waardoor de regie op inburgering bij de gemeente komt te liggen.

Zorg en ondersteuning

Het Rijk was voornemens om per 1 januari 2020 een nieuw verdeelmodel voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen in te voeren. Doel van dit nieuwe objectieve verdeelmodel is dat elke gemeente zelf middelen krijgt voor de uitvoering van deze taken op basis van objectieve maatstaven. Dit is uitgesteld naar 1 januari 2022.

Wat mag het kosten?

PR06 Zorg, inkomen en participatie	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Lasten			
Samenkracht en burgerparticipatie	7.006	6.352	5.962
Maatwerkdienstverlening 18-	7.058	6.887	8.320
Inkomensregelingen	18.654	20.543	20.311
Geëscaleerde zorg 18+	564	543	522
Arbeidsparticipatie	2.480	2.698	2.406
Toegangsteams	1.731	1.984	1.992
Begeleide participatie	9.132	8.476	7.916
Geëscaleerde zorg 18-	739	764	915
Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	1.027	983	1.046
Maatwerkdienstverlening 18+	9.511	10.734	11.655
Totaal lasten	57.901	59.963	61.044
Baten			
Samenkracht en burgerparticipatie	388	531	356
Maatwerkdienstverlening 18-			
Inkomensregelingen	14.164	13.865	13.538
Geëscaleerde zorg 18+	519	503	481
Arbeidsparticipatie	401	83	12
Toegangsteams	-20		
Begeleide participatie	28	1	1
Geëscaleerde zorg 18-	8		
Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	10		
Maatwerkdienstverlening 18+	666	533	498
Totaal baten	16.163	15.515	14.886
Totaal saldo van baten en lasten	41.737	44.448	46.158
Reservemutaties		-2.319	-2.258

Mutaties reserves	Omschrijving	2020
Reserve sociaal domein R2158	Aanwending ten behoeve van aanvalsplan armoede Weert	-250
Reserve sociaal domein R2158	Aanwending exploitatieopzet Wmo	-154
Reserve Keent Kiest Kwaliteit – wijkaccommodatie R3101	Dekking kapitaallasten K630001	-52
Reserve wijkaccommodatie Tungelroy R3104	Dekking kapitaallasten K630017	-14
Reserve welzijn, peuterspeelzaal WML R3111	Dekking kapitaallasten K530046	-2
Reserve welzijn, peuterspeelzaal WML R3111	Dekking kapitaallasten K530046	-1
Reserve welzijn, peuterspeelzaal WML R3111	Dekking kapitaallasten K530047	-3
Reserve sociaal domein R2158	Aanw. incidentele kosten Wmo oud	-507
Algemene reserve R1000	SDV slotwijziging 2018	-41
Reserve sociaal domein R2158	Wmo nieuw	-272
Reserve sociaal domein R2158	Verrekening nadeel Buig	-962
TOTAAL		-2.258

Prioriteiten en vervangingsinvesteringen

	Investering	Lasten	I/S
Prioriteiten:			
Herschikking maatschappelijke voorzieningen Weert-Zuid	p.m.	p.m.	S
Integratie en participatie vergunninghouders		100	I

Herschikking maatschappelijke voorzieningen Weert-Zuid

Wat willen we bereiken?

Het bieden van een toekomstbestendige huisvestingsoplossing voor maatschappelijke activiteiten en verenigingen in Weert-Zuid.

Wat gaan we daarvoor doen?

Doen van onderzoek naar de best passende (her)huisvestingsoplossing voor maatschappelijke activiteiten en verenigingen in Weert-Zuid. De raad heeft gevraagd om een bestuursopdracht waarin de kaders voor dit onderzoek worden vastgelegd. Deze is in april 2019 aan de raad voorgelegd.

Mogelijk leidt de uitkomst van dit onderzoek tot investeringen in het gemeentelijke accommodatiebestand in 2020 die binnen het prioriteitenbudget gedekt moeten worden.

Wat mag het kosten?

De kosten die met deerschikking gemoeid zijn, zijn nog niet bekend. Hierover kan lopende het proces dat de komende maanden wordt doorlopen meer duidelijkheid worden gegeven.

Integratie en participatie vergunninghouders

Wat willen we bereiken?

We willen de succesvolle behaalde resultaten vanuit het beleids- en actieplan opvang en integratie van vergunninghouders in Weert voor de jaren 2016–2017 en de verlenging in 2018–2019 behouden. Daarnaast willen we deze resultaten gebruiken voor de invulling die wij willen geven aan de veranderopgave inburgering. Begin 2021 staat in dit kader een wetwijziging gepland waardoor de regie op inburgering bij de gemeente komt te liggen. Voor de uitvoering van het beleids- en actieplan zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld door de raad die vanaf 2020 niet meer

beschikbaar zijn. Het plan wordt het vierde kwartaal 2019 geëvalueerd. Mede vanwege de veranderopgave die begin 2021 gepland staat, is begin 2020 stoppen met onze inspanningen ongewenst.

Wat gaan we daarvoor doen?

- regisseurs statushouders voeren regie op de integratie en participatie van de vergunninghouder
- medewerkers bij Werk.Kom richten zich op diagnose en begeleiding van vergunninghouders naar scholing en/of werk
- medewerker bij Werk.Kom biedt extra taalondersteuning aan vergunninghouders aan
- Vluchtelingenwerk richt zich op de begeleiding bij opvoeden en opgroeien in twee culturen

Wat mag het kosten?

Voor 2018 en 2019 is een bedrag van € 427.000 per jaar begroot. Vanaf 2020 zijn er geen middelen meer beschikbaar gesteld door de raad. Een deel van het incidenteel beschikbaar budget kan vanaf 2020 drukken op het reguliere bijzondere bijstandsbudget en de participatiemiddelen. Voor een bedrag van € 360.000 is niet direct reguliere financiering mogelijk. Omdat met behulp van het beleids- en actieplan uitstroom uit de bijstandsuitkering wordt gerealiseerd waardoor uitkeringslasten dalen, wordt voorgesteld een deel van de middelen incidenteel voor de verlenging van het beleids- en actieplan in te zetten. Hiervoor wordt een periode van 2020, 2021 en 2022 voorgesteld. Uitgaande van een uitstroom van 20 vergunninghouders uit de uitkering worden de lasten verlaagd met € 260.000. Mocht de uitstroom niet leiden tot een verlaging van de uitkeringslasten kan een beroep worden gedaan op de reserve inburgering en participatie niet-westerse allochtonen. Mocht ook dat niet toereikend zijn kan aanspraak worden gemaakt op de reserve sociaal domein. De resterende € 100.000 zijn toegevoegd aan de prioriteiten.

Beleidsindicatoren

Doelstelling	Resultaat	Huidige waarde 2018	Regio	Bron
BBV-indicatoren:				
Banen	per 1.000 inw. 15-65jr	775,2 (2018) 735,1 (2018)	Weert Limburg	LISA
Jongeren met delict voor rechter	percentage jongeren (12-21 jaar)	1,04 (2015) 1,24 (2015)	Weert Limburg	Verwey Jonker Instituut
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar in uitkeringsgezin	5,68 (2015) 6,74 (2015)	Weert Limburg	Verwey Jonker Instituut
Werkloze jongeren	%	0,78 (2015) 1,23 (2015)	Weert Limburg	Verwey Jonker Instituut
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de (potentiële) beroepsbevolking.	66,2 (2018) 64,9 (2018)	Weert Limburg	CBS
Personen met een bijstandsuitkering	per 1.000 inw 18jr eo	30,3 (2018) 35,7 (2018)	Weert Limburg	CBS
Lopende re-integratievoorzieningen	per 1.000 inw.15-65jr	62,6 (2018) 28,7 (2018)	Weert Limburg	CBS
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	12,2 (2018) 12,2 (2018)	Weert Limburg	CBS
Jongeren met jeugdbescherming	%	0,7 (2018) 1,5 (2018)	Weert Limburg	CBS
Jongeren met jeugdreclassering	%	0,2 (2018) 0,4 (2018)	Weert Limburg	CBS
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	per 1.000 inw	56 (2018) 67 (2018)	Weert Limburg	CBS

PR07 Volksgezondheid en milieu

Thema	Speerpunten 2020
Bewustwording	In- en externe bewustwording ten aanzien van energie, circulariteit, klimaatadaptatie en biodiversiteit
	Werken in communicatieve netwerken
Landbouw, natuur en landschap	Goede balans tussen biodiversiteit, energie, klimaatadaptatie, circulariteit, ondernemers, gezondheid en ruimtelijke kwaliteit landschap in het buitengebied
Biodiversiteit	Beleidsnota + uitvoeringsprogramma "Herstel biodiversiteit"
	Bewustwordingsacties rondom biodiversiteit
Klimaatadaptatie	Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie
	Oplossen van wateroverlast knelpunten
	Meer vergroening en ontstening
Energie- en warmtetransitie	Regionale Energie Strategie
	Energie neutraal maken van vastgoed en voorzieningen
	Routekaart Energie neutraal Weert 2040
	Grootschalige duurzame energievoorziening
	Transitievisie warmte
Afval	Bewustwording ten aanzien van zwerfafval
	Verminderen bijzettingen en afvaldumpingen

Wat is er aan de hand?

Bewustwording

- Losse benadering van de thema's biodiversiteit, klimaatadaptatie en energie, behoefte aan gezamenlijk communicatieplan.
- Behoefte aan toelichting omtrent de thema's om te komen tot in- en externe bewustwording.
- Samenwerking in communicatieve netwerken met als doel verbindingen met elkaar te leggen.

Biodiversiteit

- De gemeente Weert heeft hoge ambities op het gebied van biodiversiteit.
- Op het gebied van bewustwording rondom dit thema ligt voor de gemeente, haar inwoners en bedrijven een grote opgave. Momenteel is natuurinclusief denken nog geen vanzelfsprekendheid.

Klimaatadaptatie

In opdracht van de 15 Noord- en Midden Limburgse gemeenten (Waterpanel Noord) heeft een extern bureau modelmatig de opgaven voor klimaatadaptatie per gemeente in kaart gebracht middels een stresstest. (wpm.klimaatatlas.net) Op basis van de eerste uitkomsten uit de stresstest blijkt voor de gemeente Weert een investeringsnoodzaak van € 24 tot € 40 miljoen nodig te zijn.

Energietransitie

Het realiseren van de doelstellingen zal grote impact hebben op het ruimtegebruik. Een initiële prognose gaat uit van bijvoorbeeld 300 hectare zonnepanelen. Energie is hiermee een nieuwe gebruiker in de schaarse ruimte.

Renewi

Momenteel vindt overleg plaats met Renewi over de uitvoering van de concessieovereenkomst. De verwachting is dat hierover eind 2019 meer duidelijkheid kan worden verschaft onder meer over eventuele financiële consequenties voor de gemeente.

Wat willen we bereiken?

Biodiversiteit

Biodiversiteitsherstel:

- De in 2019 opgestarte biodiversiteitsstresstest wordt in 2020 opgeleverd. Deze test dient als instrument om de biodiversiteit te monitoren.
- Door te streven naar natuurinclusief denken willen wij de bewustwording vergroten op het gebied van biodiversiteit en de link naar het menselijk handelen in onze leefomgeving.
- Door middel van Operatie Steenbreek willen wij de verstedelijking vergroenen (waaronder vergroening tuinen, balkons en gevels).

Energie- en warmtetransitie

In 2020 wordt de "Regionale Energie Strategie 1.0" (RES) afgerond en vastgesteld door de gemeenteraad. Naast de regionale ontwikkeling is ook een aanvullende lokale routekaart "energieneutraal Weert 2040" in ontwikkeling. Deze geeft invulling aan de doelstelling van de gemeente Weert om in 2040 energieneutraal te zijn.

Wat gaan we daarvoor doen?

Thema	Doelstelling	Resultaat
Bewustwording	Interne en externe bewustwording	Inwoners en bedrijven zijn bekend met de doelstellingen voor biodiversiteit, klimaatadaptatie en energie
		Werken in communicatieve netwerken
Landbouw, natuur en landschap	Buitengebied in balans	Vastgestelde landbouwvisie en uitvoeren projecten uit landbouwvisie
	Betrokkenheid bij natuur en landschap vergroten	Vorbereiding bestemmingsplan Buitengebied Uitvoeren projecten natuur- en landschapvisie
Biodiversiteit	Herstel biodiversiteit en bewustwording vergroten ten aanzien van biodiversiteit	Uitvoeren acties biodiversiteitsnota
		Uitvoeren operatie Steenbreek, zoals minimaal 10 geveltuintprojecten
		Uitvoeren nulmeting biodiversiteitsstresstest
Klimaatadaptatie	Projecten Platteland In Ontwikkeling	Gerealiseerde projecten fase 1
	Verminderen wateroverlast	Uitvoeren projecten conform actualisatie GRP
	Meer vergroening en ontstening	Inzetten op belevingsrijke vergroening
	Bewustwording vergroten ten aanzien van klimaatadaptatie	Het beschikbare bedrag voor de Stimuleringsregeling "Afkoppelen Hemelwater en Groene daken Gemeente Weert", is volledig ingezet in 2020
	Klimaatadaptief Weert	In het kader van het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie worden de resultaten uit de stresstest verwerkt naar een uitvoeringsprogramma

Thema	Doelstelling	Resultaat
Energie- en warmtetransitie	Energie neutraal 2040	Vaststellen RES
		Routekaart Energie neutraal Weert 2040
		Ontwikkeling transitievisie warmte en warmteplannen wijken (eventueel met voorlopersproject)
		Ontwikkelen warmtenet
		Verminderen gebruik aardgas voor warmte t.o.v. 2019 d.m.v. informeren en stimuleren
Afval	Schonere openbare ruimte	Verminderen van het aantal kilo's bijgezet afval t.o.v. 2019
		Verminderen aantal meldingen over bijzettingen en afvaldumpingen met 5% t.o.v. 2019
	Bewustwording en participatie op het gebied van zwerfafval	Zichtbare communicatiecampagne
		Tenminste 10 participatieprojecten zwerfafval

Aandachtspunten

Algemeen

In 2020 is sprake van een relatief groot aantal speerpunten, die echter in een opstartfase zullen zijn. Er wordt een begin gemaakt met de beleidsontwikkeling of projecten worden gestart. Bij veel onderdelen zullen pas in het vervolg van de bestuursperiode resultaten geboekt kunnen worden of effecten in de samenleving zichtbaar worden.

Energietransitie

De energietransitie (besparing en verduurzaming) is weliswaar in gang gezet, maar er is een flinke versnelling nodig om de ambitie energieneutraal 2040 te realiseren. De warmtetransitie (alternatief voor aardgas ontwikkelen) is een ingrijpend onderdeel van de energietransitie. De gemeente vervult hierbij een trekkersrol (verplichting Transitievisie Warmte), maar samenwerking met anderen (netbeheerders, woningcorporaties, regiogemeenten, provincie, bedrijven, energiecoöperaties) is essentieel. De financiering van de energietransitie is een belangrijk aandachtspunt (benutten beschikbare regelingen, regelen cofinanciering, instellen revolverende fondsen, garantstellingen, et cetera).

Naar aanleiding van de bij de behandeling van de Kadernota 2020 aanvaarde motie "IX.M.2 Duurzaamheid, energietransitie en energieneutraliteit in 2040" zal in het voorjaar van 2020 de herijking van de nota "Reserves en Voorzieningen" uitgevoerd worden. Het oormerken van een deel van de algemene reserve voor duurzaamheid, klimaatadaptatie en energieneutraliteit zal hierbij betrokken worden.

Klimaatadaptatie en biodiversiteit

In de huidige situatie zijn er geen middelen gereserveerd voor de uitvoering van projecten of activiteiten die specifiek voor klimaatadaptatie en/of biodiversiteit bedoeld zijn.

Binnen de beschikbare middelen zijn maatregelen ten aanzien van klimaatadaptatie en biodiversiteit in te passen, maar er kunnen aanvullende middelen nodig zijn om robuuste oplossingen uit te kunnen voeren.

Wat mag het kosten?

PR07 Volksgezondheid en milieu	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Lasten			
Riolering	6.198	6.111	4.545
Afval	4.969	4.525	4.483
Volksgezondheid	1.765	1.973	1.968
Milieubeheer	1.049	1.569	1.685
Begraafplaatsen en crematoria	30	28	31
Totaal lasten	14.011	14.206	12.712
Baten			
Riolering	7.163	6.715	5.611
Afval	6.376	5.487	5.667
Volksgezondheid			
Milieubeheer	38	2	17
Begraafplaatsen en crematoria	17	11	11
Totaal baten	13.593	12.215	11.306
Totaal saldo van baten en lasten	418	1.991	1.406
Reservemutaties		-158	-48

Mutaties reserves	Omschrijving	2020
Reserve verkoop oude milieustraat R3113	Dekking kapitaallasten K721003	-18
Algemene reserve R1000	Heerlijk Weert prio 2019 nr. 29	-30
TOTAAL		-48

Prioriteiten en vervangingsinvesteringen

	Investering	Lasten	I/S
Prioriteiten:			
Sanering bedrijfsterrein Moeselpeelweg 8	300		I
Vergroening balkons	15		I
Onderzoek vergroening Stationsstraat-Langpoort en Collegeplein	30		I
Personele invulling landbouw		87	S
Klimaatadaptatie 2021 pm			
Vervangingsinvesteringen:			
Riolering cf. GRP (fase 2020)	2.705	2.705	S
Ondergrondse inzamelstations - 2020		6	S
Glasbakken - 2020	50	4	S

Sanering bedrijfsterrein Moeselpeelweg 8

Wat willen we bereiken?

Op 22 maart 2018 heeft de gemeente via de veiling het bedrijfsterrein aan de Moeselpeelweg 8 verworven. De gemeente heeft het terrein verworven met als doel een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit en het garanderen van veiligheid in het kader van de volksgezondheid door een verantwoorde bestemming en gebruik van het perceel. In het verleden heeft op het bedrijfsterrein illegale opslag van gevaarlijke stoffen plaatsgevonden en de bodem is dan ook verontreinigd.

Op dit moment wordt in overleg met stichting Natuurmonumenten nagedacht over de toekomstige bestemming en gebruik van het terrein, in relatie tot het omliggende gebied. Vooruitlopend hierop wordt ingezet op het saneren van de bodemverontreiniging.

Wat gaan we daarvoor doen?

Op basis van uitgebreid bodemonderzoek is gebleken dat de kosten voor volledig saneren van de vervuiling € 500.000 zal bedragen. Er zijn ook scenario's mogelijk waarbij een gedeelte wordt gesaneerd en het overige deel wordt afgesloten. De uiteindelijke uitvoering is afhankelijk van de afspraken die met stichting Natuurmonumenten worden gemaakt. Toch willen we vooruitlopend hierop een bedrag reserveren, aangezien de uitvoering in 2020 zal moeten plaatsvinden. Vanuit het bevoegd gezag is immers aangegeven dat de vervuiling van terrein als urgent staat aangemerkt.

Wat mag het kosten?

€ 300.000.

Vergroenen balkons

Wat willen we bereiken?

Verhogen van biodiversiteit op balkons waarbij wij inwoners zonder tuin ook gelegenheid willen bieden om een steentje bij te dragen aan vergroening en daarmee bewustwording creëren. (Conform motie VII.M.3 Vergroenen balkons bij behandeling Kadernota 2020).

Wat gaan we daarvoor doen?

We gaan balkons vergroenen.

Wat mag het kosten?

€ 15.000.

Vergroening Stationsstraat-Langpoort en Collegeplein

Wat willen we bereiken?

Verhogen van biodiversiteit in de stad door herinrichting van de Stationsstraat-Langpoort en het Collegeplein door middel van vergroening. Hiermee dragen we ook bij aan klimaatadaptatie.

Wat gaan we daarvoor doen?

In de begroting 2020 een onderzoek opnemen voor de herinrichting van de vergroening van de Stationsstraat-Langpoort.

Onderzoeken of en hoe een vergroening van het Collegeplein mogelijk is en de raad hiervoor een plan presenteren op een nader te bepalen tijdstip. (Conform de motie "V.M.5 Stadspolen, Stadspark en Stationsstraat" bij de behandeling van de Kadernota 2020).

Wat mag het kosten?

€ 30.000.

Personele invulling landbouw

Wat willen we bereiken?

Een transitie naar een circulaire, klimaatneutrale en natuur-inclusieve landbouw die ook nog economisch rendabel is met aandacht voor mens, dier en omgeving. De landbouwsector is van cruciaal belang voor een duurzame voedselvoorziening.

Wat gaan we daarvoor doen?

In het buitengebied staat veel te gebeuren. Het aantal agrarische bedrijven neemt in de toekomst af. Dit leidt tot leegstand maar biedt ook kansen op het gebied van recreatie & toerisme, energie en zorg.

Om bovenstaande te bereiken is het nodig om op een professionele manier een netwerk op te bouwen en in stand te houden van bedrijven en inwoners en overige betrokken partijen. De dialoog met de omgeving dient hierbij actief te worden aangegaan. Samen dient onderzocht te worden wat circulair en klimaatneutraal betekent voor de sector. De uitdagingen zoals latente ruimte, warme sanering, stoppers, keukentafelgesprekken dienen bij de kop gepakt te worden. In 2019 wordt een landbouwvisie opgesteld. Hier dient uitvoering aan gegeven te worden.

Om te kunnen acteren in alle opgaven die op ons af komen is structurele capaciteit noodzakelijk.

Wat mag het kosten?

Hiervoor is een aanvullend budget van € 87.000 noodzakelijk.

Beleidsindicatoren

Doelstelling	Resultaat	Huidige waarde 2018	Streefwaarde	Regio	Bron
Meer vergroening en ontstening	Aantal geveltuintprojecten	8	10 in 2020	Gemeente Weert	
Schonere openbare ruimte	Aantal meldingen bijzettingen en afvaldumpingen	1.200	Afname 5%	Gemeente Weert	
Bewustwording en participatie op het gebied van zwerfafval	Aantal participatieprojecten zwerfafval	2	10	Gemeente Weert	
BBV indicatoren:					
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	205 (2017) 120 (2017)		Weert Limburg	CBS
Hernieuwbare elektriciteit	%	4,3 (2017) 4,2 (2017)		Weert Limburg	Rijkswaterstaat

PR08 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Thema	Speerpunten 2020
Wonen	Bouwen op basis van behoefte in de stad en in de kerkdorpen
	Aandacht voor kwetsbare inwoners en arbeidsmigranten
Ruimtelijke Ordening	Vorbereiding Omgevingswet
	Actualiseren ruimtelijk kader

Wat is er aan de hand?

- De druk op de woningmarkt blijft onverminderd hoog, zowel in de huur- als in de koopsector.
- De vergrijzing, het toenemend aantal arbeidsmigranten en het toenemend aantal kwetsbare inwoners drukt een grote stempel op de kwalitatieve woningbehoefte.
- Naast voorzien in voldoende woningen is de kwaliteit van de bestaande woningvoorraad een aandachtspunt.
- Naast de eisen voor gasloos bouwen bij kleinverbruikers, waaronder woningbouw, worden de eisen ten aanzien van de EPC verder aangescherpt.
- Op 1 januari 2021 treedt naar verwachting de Omgevingswet in werking.
- De rijksoverheid werkt toe naar een CO₂-arme energievoorziening in 2050 die veilig, betrouwbaar en betaalbaar is.

Wat willen we bereiken?

Wonen

- Bouwen op basis van behoefte in de stad en in de kerkdorpen. Wij willen de kansen die zich voordoen op de woningmarkt aangrijpen en initiatiefnemers ruimte bieden. Het woningbouwprogramma is dan ook ambitieus.
- Aandacht houden voor kwetsbare inwoners. Voor kwetsbare inwoners wordt huisvesting gevonden in de bestaande woningvoorraad. Hierover maken we prestatieafspraken met de corporaties. Voor specifieke doelgroepen worden specifieke wooncomplexen gebouwd. Bij nieuwbouwprojecten houden we rekening met een mix, zodat in huisvesting voor verschillende doelgroepen wordt voorzien. In nieuwe plannen wordt zodoende voorzien in de behoefte van zowel kwetsbare inwoners als reguliere woningzoekenden. De leefbaarheid wordt bevorderd door het realiseren van inclusieve woningbouwprojecten.

Ruimtelijke Ordening

- Goed voorbereid zijn op de Omgevingswet die naar verwachting op 1 januari 2021 in werking treedt (meer integraal en meer denken vanuit het bieden van vrijheid en het geven van vertrouwen).

Wat gaan we daarvoor doen?

Thema	Doelstelling	Resultaat
Wonen	Bouwen op basis van behoefte in de stad en in de kerkdorpen	200 woningen opgeleverd
		Start uitgifte kavels in fase 3 Laarveld, incl. woningbouw Laar
		Start uitgifte gronden Beekpoort-Noord
		Haalbaarheid woningbouw stadsbruglocatie is onderzocht
		Concrete initiatieven/locaties voor woningbouw in Altweerderheide, Stramproy en Swartbroek, op basis van de behoefte
		Transformatie binnenstedelijke locaties
	Aandacht houden voor kwetsbare inwoners en arbeidsmigranten	Evaluatie pilots huisvesting arbeidsmigranten en aanpassing beleid
		Prestatieafspraken met corporaties en evaluatie prestatieafspraken 2019
		Nieuwbouw Woonbegeleidingscentrum SGL gereed
		Plan voor realiseren hofje
Ruimtelijke Ordening	Vorbereiden Omgevingswet	Ambitiedocument Omgevingswet
		Implementatie landelijke standaarden Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)
		Plan van aanpak omgevingsvisie
	Actueel ruimtelijk kader	Vaststellen bestemmingsplan Laarveld fase 3
		Vaststellen bestemmingsplan Woongebieden 2019
		Vervolg actualisatie bestemmingsplan Buitengebied
		Start actualisatie bestemmingsplan Bedrijventerreinen 2020

Aandachtspunten

Wonen

Voor de bouw van woningen zijn we mede afhankelijk van het tempo vanuit de markt. Macroeconomische ontwikkelingen zijn van invloed op de woningmarkt. De bouwkosten stijgen in snel tempo. Daarmee komt de betaalbaarheid onder druk te staan. Dit is al merkbaar in de sociale huursector. De oplopende leveringstijden van materialen en het tekort aan personeel in de bouw zorgt ervoor dat de startdatum steeds vaker naar achteren verschoven wordt.

De huidige conjunctuur vraagt om een heroverweging van het gemeentelijk grondbeleid. Dit komt tot uitdrukking in de nieuwe nota "grondbeleid 2020". Vooral in de kerkdorpen staat de gemeente nu voor de opgave om de woningbouw vlot te trekken.

Fase 4 van Laarveld wordt uitgewerkt, afhankelijk van de uitgifte van fase 3. Dit zal uiterlijk in 2023 zijn.

Ruimtelijke ordening

Het wetgevingstraject van de Omgevingswet loopt op belangrijke onderdelen nog. Het digitale stelsel is ook op landelijk niveau nog in ontwikkeling. Als zaken inhoudelijk of in de planning anders gaan lopen, zullen we daar bij moeten aansluiten en mogelijk ook onze eigen planning en activiteiten moeten aanpassen.

Duurzaamheid en klimaatadaptatie

De energietransitie heeft veel impact op de woningvoorraad. In plaats van de gebruikelijke aardgasgestookte energievoorzieningen, zullen alternatieven worden toegepast die geschikt zijn voor hernieuwbare energievormen. Er vinden komende jaren innovaties plaats, met de nodige onzekerheid over haalbaarheid en betaalbaarheid. Bij vervangingsmomenten en renovaties dient gekozen te worden voor oplossingen met voldoende flexibiliteit om mee te bewegen met deze onzekerheden, zonder daarbij de transitie te vertragen.

Wat mag het kosten?

PR08 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en sted. vernieuwing	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Lasten			
Wonen en bouwen	1.756	1.838	1.687
Ruimtelijke ordening	587	676	670
Grondexploitatie (niet-bedrijv.terr)	3.760	5.711	5.367
Totaal lasten	6.103	8.225	7.723
Baten			
Wonen en bouwen	2.371	1.889	1.622
Ruimtelijke ordening	153	174	504
Grondexploitatie (niet-bedrijv.terr)	4.500	5.741	5.397
Totaal baten	7.025	7.804	7.523
Totaal saldo van baten en lasten	-921	421	200
Reservemutaties		44	-238

Mutaties reserves	Omschrijving	2020
Algemene reserve R1000	Implementatie omgevingswet prio 2019 nr. 30	-138
Algemene reserve R1000	Asbestsanering gemeentelijke panden prio 2019 nr. 33	-100
TOTAAL		-238

Beleidsindicatoren

Doelstelling	Resultaat	Huidige waarde	Streefwaarde	Regio	Bron
Toename woningvoorraad	aantal woningen	22.770 per 1-1-2019	200 meer	Weert	CBS
BBV indicatoren:					
Gemiddelde WOZ waarde	dzd euro	219 (2018) 190 (2018)		Weert Limburg	CBS
Nieuw gebouwde woningen	aantal per 1.000 woningen	6,2 (2016) 3,5 (2016)		Weert Limburg	ABF
Demografische druk	verhouding van het aantal personen <= 20jr en >= 65 jr. t.o.v. aantal 20 tot 65- jarigen	75,2 (2019) 72,5 (2019)		Weert Limburg	CBS
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	euro	713 (2019) 702 (2019)		Weert Limburg	COELO
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	euro	754 (2019) 765 (2019)		Weert Limburg	COELO

PR09 Middelen, bestuur en algemeen beheer

Thema	Speerpunten 2020
Personeel en organisatie	Strategisch personeelsbeleid
	Organisatieverandering (WinD)
	Dashboard beschikbaar
Financiën	Structureel financieel gezond
	Zo laag mogelijke lasten voor inwoners
Dienstverlening	Interne en externe dienstverlening met optimaal gebruik van de digitale mogelijkheden
Facilitair	Meerjarig Onderhoudsprogramma voor de inventaris en roerende zaken van het stadhuis
Informatie	Programma digitale transitie
Publiekszaken	Toekomstbestendige dienstverlening vanuit Publiekszaken
Communicatie	Breed communicatie-instrumentarium en nieuwe organisatievormen

Wat is er aan de hand?

Het programma Middelen, bestuur en algemeen beheer bestaat voornamelijk uit reguliere activiteiten. Bijzondere aandacht gaat uit naar de digitale transitie, de voortgang van het traject WinD en de invoering van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra). De Wnra treedt per 1 januari 2020 in werking. Per die datum geldt voor iedereen in ambtelijke dienst niet meer het ambtenarenrecht maar het private arbeidsrecht.

Dienstverlening

De behoefte aan (online) dienstverlening groeit bij onze inwoners. Jaarlijks maken steeds meer inwoners hier gebruik van. Gebruiksgemak, snelheid en kwaliteit staan daarbij voorop. Vragen worden complexer waardoor ook persoonlijk contact (balie) belangrijk blijft.

Publiekszaken

Binnen het vakgebied van Publiekszaken gaat de komende jaren veel veranderen. De consequenties hiervan zijn beschreven in de "Ontwikkelagenda 2019-2022".

Wat willen we bereiken?

Publiekszaken

Publiekszaken streeft naar een toekomstbestendige dienstverlening. Hiertoe is een "Ontwikkelagenda 2019-2022" opgesteld waarin voor 2019 en 2020 acties zijn benoemd om de werkprocessen hierop in te richten. Het doel is het realiseren van de best mogelijke dienstverlening voor de "klanten" van Publiekszaken, binnen de gestelde kaders.

Wat gaan we daarvoor doen?

Thema	Doelstelling	Resultaat
Personeel en organisatie	Herijken organisatieontwikkeling en strategisch personeelsbeleid	Organisatieontwikkelpunten en strategisch personeelsbeleid
	Nieuw elan werven en medewerkers binden aan onze organisatie	Meer evenwichtige leeftijdsopbouw personeelsbestand
	Vorming & opleiding op basis van strategisch personeelsbeleid	Medewerkers kunnen inspelen op toekomstige ontwikkelingen die de omgeving van hun vraagt
	Ontsluiten van kerngegevens	HR dashboard
	Voorkomen en beheersen van ziekteverzuim	Lager ziekteverzuim
	Intensiveren samenwerking met scholen en collega overheid	Snellere invulling van vacatures door samenwerking. Inhuur op vaste formatieplakken max. 10% van vaste formatie
Financiën	Zo laag mogelijke lasten voor inwoners	De woonlasten voor inwoners stijgen niet meer dan de inflatie
	Structureel financieel gezond blijven	Structurele lasten worden gedekt met structurele baten
Dienstverlening	Uitwerken van een visie op de interne dienstverlening vanuit de ondersteunende afdelingen.	Visie op interne dienstverlening en inbedding in organisatie
	Tevreden klanten voor de balie, telefonie en digitaal loket	Klanttevredenheid voldoet minimaal aan de door de raad vastgestelde norm
Informatie	Klaar zijn voor de wettelijke veranderingen en het gewenste niveau van (digitale) dienstverlening	Uitvoering programmaplan digitale transitie
Publiekszaken	Toekomstbestendige dienstverlening	Uitvoering Ontwikkelagenda Publiekszaken 2019-2022
	Optimale gegevenskwaliteit	Fraudepreventie en integrale aanpak gegevens- en adreskwaliteit via LAA (Landelijke Aanpak Adreskwaliteit)
Communicatie	Bieden van optimale ondersteuning in de communicatie naar inwoners en overige stakeholders	Uniformiteit in communicatieproducten en communicatieinstrumentarium passend bij doelgroep en ontwikkeling
Facilitair	Kwaliteit inrichting gemeentehuis op niveau te houden	Uitvoering meerjarig onderhoudsprogramma

Aandachtspunten

Financiën

Om de lasten van onze inwoners en bedrijven zo laag mogelijk te houden behoort een herziening van het gemeentelijk belastingstelsel tot de mogelijkheden. We volgen de ontwikkelingen aangaande de mogelijkheden die het Rijk daarvoor gaat bieden op de voet.

Publiekszaken

De ontwikkelingen binnen het vakgebied zijn dynamisch. Landelijke wetten worden uitgesteld en/of gewijzigd doorgevoerd. Pilots kunnen anders uitpakken dan vooraf bedacht (denk aan landelijke BRP of de rijbewijzen via het CBR). Dat betekent dat we in 2020 opnieuw moeten vaststellen wat de actuele ontwikkelingen zijn en welk effect deze hebben op de inhoud en omvang van taken van het team Publiekszaken.

Service.Ruimte

Het Service.Ruimte is een experiment (gefinancierd uit een prioriteit in 2019) om te komen tot een laagdrempelige en klantgerichte ingang voor alle inwoners en ondernemers die een vraag of melding hebben over de fysieke leefomgeving. Het Service.Ruimte moet leiden tot een meer integrale afdoening van klachten, meldingen en vragen. Het experiment loopt 1 jaar en zal begin 2020 worden geëvalueerd.

Wat mag het kosten?

PR09 Middelen, bestuur en algemeen beheer	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Lasten			
Beheer overige gebouwen en gronden	1.370	2.422	2.344
Bestuur	2.096	2.155	2.264
Burgerzaken	1.776	1.645	1.510
Totaal lasten	5.242	6.222	6.118
Baten			
Beheer overige gebouwen en gronden	546	581	667
Bestuur	97		
Burgerzaken	1.150	637	598
Totaal baten	1.793	1.218	1.265
Totaal saldo van baten en lasten	3.449	5.004	4.852
Reservemutaties		-5.122	-3.095

Mutaties reserves	Omschrijving	2020
Reserve majeure projecten R2100	Jaarlijkse voeding	1.530
Algemene reserve R1000	Goodwill BSGW	101
Algemene reserve R1000	Aanwending t.b.v. WinD	-325
Reserve majeure projecten R2100	Aanwending conform plan (som van de projecten)	-2.530
Algemene reserve R1000	Inhaalslag I&A prio 19	-66
Reserve SPUK R3236	Ophoging BTW SPUK	-27
Algemene reserve R1000	Incidentele prioriteiten begroting 2020	-687
Algemene reserve R1000	Personele prioriteiten begroting 2020	-100
Algemene reserve R1000	Openstelling puza prio 26-2019	-102
Algemene reserve R1000	Masterplan dig. Transitie prio 32-2019	-200
Algemene reserve R1000	Dig ana. Collectie prio 37-2019	-50
Algemene reserve R1000	Video persber prio 42-2019	-18
Algemene reserve R1000	Personele knelpunten	-621
TOTAAL		-3.095

Prioriteiten en vervangingsinvesteringen

	Investering	Lasten	I/S
Prioriteiten:			
Kosten licenties agv digitale dienstverlening		35	S
Uitbreiding/elektrificatie wagenpark	50	10	S
Laadpalen elektrisch vervoer	100	16	S
Implementatie Vastgoed informatie systeem	35	27	S
Coördinatie en uitvoering sturen op effecten (1,89 fte)		166	I
Coördinatie en uitvoering sturen op effecten bijkomende kosten (gedurende 3 jaar)		p.m.	I
BRO-coördinator gecombineerd met BRO-BGT (0,5 fte)		31	I
Kosten bedrijfsvoering agv uitbreiding fte's organisatie		100	I
Vervangingsinvesteringen:			
Vervanging mobiele telefoons (jaarlijks 1/3 deel)	40	14	S
Alarmerings- en verbindingsmiddelen BHV	13	2	S
Applicatie bestemmingsplannen	25	5	S
Groot onderhoud algemene begraafplaats	40		I ten laste van Algemene reserve

Kosten licenties a.g.v. digitale dienstverlening

Wat willen we bereiken?

Uitvoering acties ontwikkelagenda "Publiekszaken 2019-2021", thema's digitale dienstverlening, klant in beeld en optimale gegevenskwaliteit. De acties dragen bij aan het verbeteren van de (digitale) dienstverlening aan onze inwoners.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Implementatie nieuwe modules i-burgerzaken
- Introductie digitale handtekening inclusief hardware in stadhuis
- Klantcontactsysteem kennisbank VIND
- Introductie nieuwe kanalen chat en app
- Technische verbeteringen kanaal telefonie

Wat mag het kosten?

€ 35.000 per jaar.

Duurzame mobiliteit

Wat willen we bereiken?

Weert heeft de ambitie in 2040 energieneutraal te zijn. Mobiliteit is verantwoordelijk voor circa 18% van de totale hedendaagse energiebehoefte in Weert. De voorwaarde om mobiliteit te verduurzamen is de overschakeling naar elektrische voertuigen. Dit geldt uiteraard ook voor het gemeentelijke wagenpark. In het vastgestelde uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2019-2020 wordt benoemd dat de gemeentelijke organisatie hiermee aan de slag gaat.

Wat gaan we daarvoor doen?

In 2020 starten we met de elektrificatie van het gemeentelijk wagenpark. We sluiten aan bij het reeds bestaande initiatief van de Noord Limburgse gemeenten "Mobie". Dit project, dat als pilot is gestart, heeft zich ondertussen succesvol bewezen en is geschikt om op te schalen naar andere

gemeenten. Bovendien is het opgericht als een gemeentelijke samenwerking, dus zonder commercieel belang. In 2020 komen in Weert middels dit concept enkele auto's beschikbaar die in eerste instantie door medewerkers van de gemeente kunnen worden benut ten behoeve van de verduurzaming van dienstkilometers. Na een positieve evaluatie van de opstartfase wordt begonnen met het afbouwen van de brandstofvoertuigen. Vervolgens kan de volgende fase worden gestart, waarbij ook particulieren gebruik kunnen maken van de elektrische deelauto's.

Wat mag het kosten?

De bijdrage is afhankelijk van het gebruik, waarbij het plafondbedrag is geraamd op € 50.000.

Laadpalen elektrisch vervoer

Wat willen we bereiken?

Een manier om mobiliteit te verduurzamen is het elektrificeren van gemotoriseerde voertuigen. Deze worden geladen middels een laadvoorziening. Vaak heeft de eigenaar of werkgever een laadvoorziening op eigen terrein. Daar waar dat niet mogelijk is faciliteert de gemeente Weert dit in de openbare ruimte. Hiervoor zijn op provinciaal niveau afspraken gemaakt met de combinatie Nuon/Heijmans.

Wat gaan we daarvoor doen?

De gemeente heeft een eigen wagenpark. De verduurzaming van de gemeentelijke organisatie maakt het noodzakelijk deze te elektrificeren. Hierbij horen geschikte laadvoorzieningen op de standplaats van de voertuigen (welke zich buiten de openbare ruimte bevinden). Uitgaande van de huidige wagenvoorraad wordt rekening gehouden met 10 laadvoorzieningen in de Centrumgarage en 10 bij de milieustraat. Een extra kostenpost is de aanpassing van de stroomkast in de Centrumgarage.

Aandachtspunt is dat bijvoorbeeld medewerkers die storingsdienst hebben een voertuig mee naar huis nemen. Geschikte laadvoorzieningen zijn daar niet altijd aanwezig.

Wat mag het kosten?

€ 100.000.

Implementatie vastgoedinformatiesysteem

Wat willen we bereiken?

Inzicht in de vastgoedportefeuille op strategisch, tactisch en operationeel niveau, waarbij alle benodigde vastgoeddata voor de primaire werkprocessen beschikbaar is.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Het opstellen van een programma van eisen voor het informatiesysteem.
- Een marktuitvraag bij 3 leveranciers.
- De implementatie van het vastgoedinformatiesysteem.

Wat mag het kosten?

€ 35.000 investering in de software. Voor de gebruiksvergoeding en applicatiebeheer bedragen de jaarlasten € 20.000. Momenteel bedragen de kosten van de licentie VastgoedMaps € 16.000 per jaar. Deze kosten komen dan te vervallen.

Coördinatie en uitvoering sturen op effecten

Wat willen we bereiken?

Om op het halen van resultaten te kunnen sturen is het van belang om organisatiebreed afspraken te maken over de wijze waarop gestuurd wordt en het gedrag van de organisatie daarop aan te passen. Daarvoor is een procesaanpak nodig. Het volstaat niet om door middel van instructie een doorleefd sturingsmodel te gaan gebruiken.

Naast de hiervoor genoemde organisatiegerichte aanpak is Sturen op maatschappelijke effecten voor inwoners een speerpunt in het programma "Weert koerst op verbinding".

Om effecten van beleid te kunnen meten, moet dat beleid meetbaar worden geformuleerd. Wat willen we veranderen in de samenleving en aan welke indicator of meetwaarde (KPI) kun je zien dat het beleid succesvol is. Als organisatie sturen we nog vooral op de afgesproken inspanningen. We meten en monitoren op allerlei manieren maar sturen niet of nauwelijks op wat we hiermee kunnen bereiken en of de inspanningen in verhouding staan tot de effecten. Hierdoor ontbreekt inzicht in welke activiteiten meer of minder bijdragen aan het gewenste effect en ontnemen we onszelf de kans om al lerend ons beleid te verbeteren.

Wat gaan we daarvoor doen?

De ambitie is om vanaf 2020 het sturingsmodel stapsgewijs in de gehele organisatie in te voeren. Daarvoor wordt geïnvesteerd in het scholen van medewerkers, de cultuur van de organisatie en het inrichten van systemen, zodat het formuleren van meetbaar beleid onderdeel wordt van ons sturingsmodel. Daarnaast investeren we in meten en monitoring.

Wat mag het kosten?

Om deze ontwikkelingen goed neer te zetten, zijn twee functionarissen als aanjager/coördinator nodig, die in samenwerking met concerncontrol en CMT de lijnen uitzet voor het implementeren van sturen op effecten. Voor de begeleiding van dit traject zijn ook materiële middelen nodig, evenals voor monitoring (het meten en analyseren van de indicatoren). Op dit moment is nog niet exact duidelijk hoeveel budget hiervoor werkelijk nodig is, omdat dit ook afhangt van de keuzes die we maken ten aanzien van bijvoorbeeld de frequentie van meten et cetera en ook het organisatieontwikkelingstraject nog niet duidelijk is. Om die reden is nog een pro memorie raming voor 3 jaar opgenomen.

BRO-coördinator gecombineerd met BRO-BGT

Wat willen we bereiken?

Aanspreekpunt en verantwoordelijkheid voor de BRO, de Basis Registratie Ondergrond. Van deze basisregistratie is de gemeente Weert een van de bronhouders. Een bronhouder heeft een aanleverplicht, een gebruiksplicht, een onderzoeksplicht en een meldplicht. De wet BRO bestaat uit diverse "tranches" die gefaseerd uitgevoerd moeten worden. In een tranche wordt bepaald welke gegevens voor welke datum aangeleverd moeten zijn. De eerste tranche loopt sinds 1 januari 2018. De gemeente Weert heeft op het gebied van de basisregistratie ondergrond nog geen enkele actie ondernomen en blijft daarbij in gebreke.

Voor de dagelijkse beheer werkzaamheden moet de afdeling openbaar gebied gebruik maken van de BGT (Basisregistratie Grootchalige Topografie). Momenteel loopt hiervoor een project maar ontbreekt het aan coördinatiecapaciteit rondom deze wettelijke verplichting. Vanwege deze relatie van Openbaar Gebied met zowel de BGT als de BRO bij het beheer van de openbare ruimte is een combinatiefunctie gewenst.

Wat gaan we daarvoor doen?

Zorgen dat we voldoen aan de wettelijke verplichtingen rondom de BRO én het wettelijk gebruik van de BGT. Hiermee geven we verder invulling aan een goede I-Dienstverlening.

Wat mag het kosten?

€ 31.000.

Bedrijfsvoering a.g.v. uitbreiding fte's organisatie

Wat willen we bereiken?

Een betere coördinatie en afstemming tussen de diverse bedrijfsvoering onderdelen waardoor de werkzaamheden als gevolg van o.a. de toename personeel (HR, Fin, I e.d.) goed verankerd worden. Tevens zal hierbij de verdere verbetering van de basis op orde in meegenomen worden.

Wat gaan we daar voor doen?

Voor een periode van twee jaar extra ondersteuning regelen voor de bedrijfsvoering in de organisatie.

Wat mag het kosten?

Een bedrag van € 100.000 per jaar voor een periode van 2 jaar (2020 en 2021).

Beleidsindicatoren

Doelstelling	Resultaat	Huidige waarde	Streefwaarde	Regio	Bron
Klanttevredenheid balie	waarde	8,4	minimaal 8,0	Weert	
Klanttevredenheid telefoon	waarde	8,3	minimaal 7,6	Weert	
Klanttevredenheid digitaal loket	waarde	6,3	7,6	Weert	
Voorkomen en beheersen van ziekteverzuim	waarde	6,5%	5,6%	Weert	CBS
BBV indicatoren:					
Formatie	fte per 1000 inwoners	7,60 (2020)		Weert	begroting
Bezetting	fte per 1000 inwoners	7,47 (2020)		Weert	begroting
Apparaatskosten	kosten per iwoner	718 (2020)		Weert	begroting
Externe inhuur	kosten inhuur externen als % van de totale loonsom +kosten inhuur externen	5,07 (2020)		Weert	begroting
Overhead	% van de totale lasten	11,80 (2020)		Weert	begroting

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Inleiding

Alle lasten en baten die samenhangen met de programma's 1 tot en met 9 worden rechtstreeks op het betreffende programma verantwoord. De baten bestaan uit doeluitkeringen, specifieke rijksvergoedingen, huuropbrengsten en dergelijke. Daarnaast kent de gemeente diverse inkomsten waarvan de besteding niet gebonden is, de zogenaamde algemene dekkingsmiddelen. Deze baten zijn niet aan een concreet programma toe te rekenen.

Artikel 8 van het BBV schrijft voor, dat in het programmaplan van de begroting (naast de raming van lasten en baten per programma) ook een overzicht algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en het bedrag onvoorzien opgenomen moeten worden. Dit overzicht is dan ook aan het eind van het programmaplan opgenomen.

Binnen de post van de overige baten en lasten is de post onvoorzien opgenomen van € 31.000. De post onvoorzien is gesplitst in een bedrag van € 23.000 voor structurele lasten en een bedrag van € 8.000 voor incidentele lasten. De post onvoorzien wordt ook voor de jaren 2021 tot en met 2023 voor dit bedrag in de begroting opgenomen. Uitgangspunt hierbij is dat de structurele doorwerking van de post onvoorzien in het volgende jaar als onderdeel van de opstelling van de primaire begroting wordt meegenomen.

Uitkering gemeentefonds

Gemeenten ontvangen geld van de Rijksoverheid uit het gemeentefonds. Hiermee betalen zij een deel van hun uitgaven. Gemeenten mogen zelf bepalen waar ze dit geld aan besteden. Zij leggen daarover verantwoording af aan de gemeenteraad.

Lokale heffingen

Lokale heffingen zijn inkomsten die de gemeente ontvangt op grond van publiekrechtelijke regels. In de meeste gevallen zijn dit belastingen, heffingen en retributies die de overheid heft op grond van wettelijke bepalingen, zoals de onroerendezaakbelasting, hondenbelasting en toeristenbelasting.

Dividenden en winstuitkeringen

De gemeente Weert heeft een aantal beleggingen die in het verlengde van de publieke taak liggen. De verwachte inkomsten uit beleggingen worden jaarlijks beoordeeld en indien nodig bijgesteld.

Saldo van de financieringsfunctie

Dit betreft het saldo van het taakveld treasury. Door de verplichte toerekening van de rente aan programma's ontstaat vanaf 2017 een saldo. In de paragraaf financiering wordt dit nader toegelicht.

Wat mag het kosten?

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Lasten			
Treasury	2.689	2.881	2.148
Overige baten en lasten	3.031	3.258	2.296
OZB woningen	283	235	281
Belastingen overig	14	13	14
Parkeerbelasting			
Alg.uitkering en ov.uitk.gemt.fonds			
OZB niet-woningen			
Totaal lasten	6.018	6.387	4.739
Baten			
Treasury	4.995	3.009	2.380
Overige baten en lasten	1.988	2.173	1.506
OZB woningen	5.930	6.018	6.627
Belastingen overig	1.600	1.600	1.869
Parkeerbelasting	2.687	2.669	3.034
Alg.uitkering en ov.uitk.gemt.fonds	76.837	81.187	83.774
OZB niet-woningen	4.031	3.946	4.230
Totaal baten	98.068	100.602	103.419
Totaal saldo van baten en lasten	-92.050	-94.215	-98.680

Overhead

Inleiding

In dit hoofdstuk wordt inzicht gegeven in de overhead van de gemeente Weert. De programma's bevatten alleen de lasten en baten van het primaire proces. De overheadkosten, die worden toegerekend aan investeringen en grondexploitaties, worden in eerste instantie op overhead verantwoord en vanuit daar doorbelast. Daarbij wordt een vaste opslag per formatieplaats gehanteerd, die wordt berekend door alle overhead te verdelen over de direct toerekenbare formatie.

Onderdelen overhead

In de overhead zijn diverse onderdelen opgenomen op basis van de definitie, zoals deze door het BBV is gegeven. De volgende uitgangspunten worden aangehouden:

- Directe kosten zoveel mogelijk direct toerekenen aan de betreffende taakvelden.
- Ondersteunende taken zijn niet direct dienstbaar aan de externe klant of het externe product en behoren daarom tot de overhead. Wanneer deze ondersteunende taken worden uitbesteed, behoren de uitbestedingskosten bedrijfsvoering tot de overhead (bijvoorbeeld uitbesteding ICT).
- Sturende taken vervuld door hiërarchisch leidinggevenden behoren tot de overhead. De bijbehorende loonkosten behoren ondeelbaar tot de overhead.
- De positionering van een functie binnen de organisatie heeft geen invloed op de beoordeling of er sprake is van overhead.

Wat is er aan de hand?

Als gevolg van de wijziging van het BBV worden de overheadkosten met ingang van 2017 in een afzonderlijk taakveld gepresenteerd.

Wat mag het kosten?

Overhead	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Lasten			
Overhead	18.499	18.089	18.317
Totaal lasten	18.499	18.089	18.317
Baten			
Overhead	191	71	138
Totaal baten	191	71	138
Totaal saldo van baten en lasten	18.307	18.018	18.179

Vennootschapsbelasting

Inleiding

Op basis van de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen kan de gemeente vennootschapsbelastingplichtig zijn.

Naar aanleiding van de uitlatingen van de Belastingdienst, van toepassing zijnde ontwikkelingen in wet- en regelgeving, jurisprudentie en handreikingen van de Samenwerking Vennootschapsbelasting Lokale Overheden (SVLO) is een clustering van activiteiten voor de vennootschapsbelasting opgezet. Jaarlijks wordt de clustering geactualiseerd. Per geclusterde activiteit wordt jaarlijks bepaald of sprake is van vennootschapsbelastingplicht, omdat de activiteit door de ondernemerspoort komt.

De activiteiten waarbij de gemeente door de ondernemerspoort voor de vennootschapsbelasting komt, worden in de aangifte aan de Belastingdienst opgenomen.

Op basis van de beschikbare analyse is er door de gemeente beperkt vennootschapsbelasting te betalen over de afgelopen jaren.

Op grond daarvan is € 10.000 aan lasten opgenomen voor de begroting 2020 en verder.

Wat mag het kosten?

Vennootschapsbelasting	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Lasten			
Vennootschapsbelasting (VpB)	7		10
Totaal lasten	7		10
Baten			
Vennootschapsbelasting (VpB)			
Totaal baten			
Totaal saldo van baten en lasten	7		10

Paragrafen

Lokale heffingen

Ontwikkelingen

Het Rijk heeft met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) afgesproken dat vanaf 2020 een benchmark woonlasten wordt ingevoerd om jaarlijks de ontwikkeling van de lokale lasten inzichtelijker te maken. Met de invoering van de benchmark stappen we in Nederland af van de afspraak dat de ontwikkeling van de lokale lasten jaarlijks wordt gemonitord met de macronorm onroerendezaakbelasting. In deze benchmark worden naast de onroerendezaakbelasting (OZB) ook de riool- en afvalstoffenheffing vergeleken.

Het amendement Omtzigt zou het voor gemeenten mogelijk moeten maken om bij sportaccommodaties, dorpshuizen en andere "instellingen van sociaal belang" voor de OZB het woningtarief (in plaats van het niet-woningtarief) toe te passen. Omdat de wettekst en de toelichting daarop niet op elkaar aansluiten, is onduidelijk wat de reikwijdte van het amendement is. Het roept zo veel vragen op dat de VNG haar leden adviseert te wachten met toepassing, totdat de gewenste duidelijkheid er is.

Tarievenbeleid

De gemeenteraad heeft de bevoegdheid om te bepalen welke belastingen een gemeente heft, welke heffingsmaatstaven worden gehanteerd en welke tarieven daarbij gelden. De gemeenteraad stelt daartoe jaarlijks de belastingverordeningen vast. Voor de gemeentelijke belastingen en heffingen zijn daarin de tarieven integraal opgenomen. Hiervoor zullen afzonderlijke raadsvoorstellen worden gedaan, die in de reguliere raadsvergadering van december 2019 ter besluitvorming worden voorgelegd.

Het beleid in algemene zin komt er op neer dat jaarlijks een stijgingspercentage wordt doorgevoerd ter grootte van het inflatiepercentage, tenzij tot andere percentages is besloten. Het inflatiepercentage is voor 2020 bepaald op 2,4%.

De rioolheffing is gebaseerd op het GRP. Op basis van een actualisatie van het GRP wordt een stelselwijziging voorgesteld (zie separaat raadsvoorstel dat gelijktijdig met deze begroting wordt behandeld) waarmee het tarief voor 2020 met 15% wordt verlaagd en daarmee 100% kostendekkend is. Vanaf 2030 tot 2042 zal het tarief volgens dit voorstel met € 1 per jaar toenemen (bovenop de inflatie).

De OZB kent naast het inflatiepercentage van 2,4% ook een toename voor areaaluitbreiding. In 2020 is tevens een verhoging van de OZB opgenomen van € 366.000 (3,5%) in verband met de hierboven genoemde stelselwijziging ten aanzien van het GRP waardoor het rioolrecht daalt.

Uitgangspositie bij het berekenen van de tarieven van de leges, de reinigingsheffingen (afvalstoffenheffing en reinigingsrecht) en de rioolheffing is dat de baten de lasten niet mogen overschrijden.

De opbrengstlimiet van maximaal 100% kostendekkendheid geldt voor de legesverordening als geheel. Dat houdt in dat binnen een verordening sommige tarieven meer dan 100% kostendekkend zijn, terwijl andere tarieven minder dan 100% kostendekkend zijn. Dit wordt kruissubsidiëring genoemd.

De afvalstoffenheffing wordt voor 2020 niet verhoogd en is 100% kostendekkend.

Voor de tarieven van alle overige gemeentelijke belastingen en heffingen (hondenbelasting, toeristenbelasting, precariobelasting, marktgelden enzovoorts) geldt dat voor begrotingsjaar 2020 een inflatiecorrectie van 2,4% wordt toegepast.

Om de tegenvallende uitkering uit het gemeentefonds op te vangen zijn verder de toeristenbelasting en de parkeertarieven verhoogd.

Belastingen	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Onroerendezaakbelastingen	1,50%	5,90%	2,00%	2,00%
Hondenbelasting	2,00%	2,40%	2,00%	2,00%
Toeristenbelasting	1,50%	7,90%	2,00%	2,00%
Parkeerbelasting	0,00%	15,38%	0,00%	0,00%
Baatbelastingen	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Precariobelasting	1,50%	2,40%	2,00%	2,00%
Rechten en leges	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Bouwleges	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Overige leges	1,50%	2,40%	2,00%	2,00%
Rioolheffing	1,50%	-15,69%	2,00%	2,00%
Afvalstoffenheffing en reinigingsrecht	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Staangelden (markt, kermis, woonwagens)	1,50%	2,40%	2,00%	2,00%
Scheepvaartrechten (liggelden)	1,50%	2,40%	2,00%	2,00%

Overzicht belastingen en heffingen

Belastingen	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Onroerendezaakbelastingen	9.962	9.964	10.857	11.153	11.456	11.767
Hondenbelasting	398	408	409	417	426	435
Toeristenbelasting	1.185	1.148	1.434	1.458	1.482	1.507
Parkeerbelasting	2.601	2.624	2.904	2.904	2.904	2.904
Baatbelastingen	2	2	0	0	0	0
Precariobelasting	15	11	11	11	12	12
Naheffingsaanslagen	147	100	130	130	130	130
Kwijtscheldingen hondenbelasting	-18	-15	-15	-15	-15	-15
Totaal	14.292	14.242	15.730	16.058	16.394	16.739

Rechten en leges	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Bouwleges	2.147	1.846	1.546	1.546	1.546	1.546
Overige leges	1.007	705	672	666	671	676
Rioolheffing	6.005	6.023	5.223	5.327	5.434	5.542
Afvalstoffenheffing en reinigingsrecht	4.728	4.712	4.761	4.761	4.761	4.761
Staangelden (markt, kermis, woonwagens)	482	496	505	514	523	531
Scheepvaartrechten (liggelden)	7	4	4	4	4	4
Kwijtscheldingen	-621	-639	-649	-649	-649	-649
Totaal	13.754	13.146	12.062	12.169	12.289	12.412

Specificatie belastingopbrengsten

Onroerendezaakbelasting

Alle eigenaren van woningen en alle eigenaren en gebruikers van niet-woningen (bedrijfspannen) betalen OZB. De grondslag voor deze belastingen is de waarde in het economische verkeer. Deze waarde wordt elk jaar opnieuw vastgesteld.

De OZB is de belangrijkste gemeentelijke belasting, niet alleen qua omvang, maar ook omdat de opbrengst tot de algemene middelen behoort en dus naar eigen inzicht besteed kan worden.

De OZB kent naast het inflatiepercentage van 2,4% ook een toename voor areaaluitbreiding. In 2020 is tevens een verhoging van de OZB opgenomen van € 366.000 (3,5%) in verband met een stelselwijziging ten aanzien van het GRP waardoor het rioolrecht daalt.

De tarieven voor de OZB worden in het laatste kwartaal van dit jaar berekend, zodat uitgegaan kan worden van de meest actuele cijfers over de verwachte waardeontwikkeling. Deze worden in december 2019 aan de raad ter besluitvorming voorgelegd.

Hondenbelasting

De houder van een hond betaalt hondenbelasting. In Weert zijn circa 2.000 honden geregistreerd. De hondenbelasting is een algemene belasting en de opbrengst dient ter voorziening in de algemene middelen. De belasting wordt geheven naar het aantal honden dat wordt gehouden. Bij de hondenbelasting is een progressieve tariefstelling van toepassing.

Kennels kunnen in aanmerking komen voor een kenneltarief, dit is onafhankelijk van het aantal honden dat wordt gehouden. Het houden van blindengeleidehonden en andere honden met een specifieke functie is vrijgesteld van deze belasting. Voorgesteld wordt om met ingang van belastingjaar 2020 ook jonge honden die hiervoor worden opgeleid vrij te stellen.

Toeristenbelasting

De toeristenbelasting wordt geheven van degene die gelegenheid tot nachtverblijf biedt. Een gemeente maakt kosten voor voorzieningen die ook door niet-inwoners (recreanten, arbeidsmigranten en forensen) worden gebruikt, maar krijgt daarvoor geen vergoeding uit het gemeentefonds. De opbrengst van de toeristenbelasting is niet bedoeld om de kosten van toeristische voorzieningen te dekken, maar komt ten gunste van de algemene middelen van de gemeente.

De definitieve aanslag toeristenbelasting wordt gebaseerd op het werkelijke aantal overnachtingen dat heeft plaatsgevonden in enig jaar en wordt dus na afloop van het belastingjaar opgelegd (tijdvakheffing). Tot dat moment wordt de toeristenbelasting geïnd op basis van een voorlopige aanslag.

De toeristenbelasting is voor 2020 verhoogd van € 1,99 tot € 2,15 per nacht. Voor verblijf op een camping is de verhoging van € 1,36 naar € 1,47.

Parkeerbelasting

Parkeerbelasting wordt geheven voor het parkeren van een voertuig op een aangewezen plaats en tijdstip of voor verleende parkeervergunningen en -abonnementen.

De parkeergelden bestaan uit een publiekrechtelijk en een privaatrechtelijk deel.

Onder het publiekrechtelijk deel, ook wel parkeerbelasting genoemd, vallen de tarieven voor het parkeren bij parkeermeters en -automaten, de boetes (naheffingsaanslagen) voor het niet of niet voldoende betalen bij parkeermeters en -automaten en de tarieven voor parkeervergunningen.

Onder het privaatrechtelijk deel vallen de tarieven voor de parkeergarages.

De parkeeropbrengsten in de begroting 2020 en verder zijn gebaseerd op historische gegevens en een stijging van het tarief van € 1,30 naar € 1,50 per uur en voor het dagtarief van € 5 naar € 6.

Leges

Leges kunnen onderscheiden worden in bouwleges en overige leges. Met de bouwleges worden de kosten gedekt die de gemeente maakt voor het verlenen van een omgevingsvergunning.

Het aanvragen van een paspoort, een rijbewijs of een omgevingsvergunning zijn voorbeelden van dienstverlening die aan individuele inwoners wordt verleend en waarvoor leges worden geheven.

Met de leges kan de gemeente (een deel van) de kosten die gemaakt worden voor deze dienstverlening verhalen op de inwoner die om de dienstverlening vraagt.

Kostendekkendheid leges

TITEL 1	Loonsom	Materiële kosten	Sub-totaal	BTW	Over-head	Totaal lasten	Baten	Kosten-dekkings-percentage
Hoofdstuk 1 Burgerlijke stand	103	45	148	10	65	222	65	29%
Hoofdstuk 2 Reisdocumenten	96	99	195	21	60	275	200	73%
Hoofdstuk 3 Rijbewijzen	99	84	183	18	61	262	193	74%
Hoofdstuk 4 Verstrekkingen uit de basisregistratie personen	239	-6	234	-1	148	381	12	3%
Hoofdstuk 7 Overige publiekszaken	43	0	43	0	27	70	20	28%
Hoofdstuk 15 Verkeer en vervoer	22	7	29	2	14	45	25	60%
Hoofdstuk 16 Telecommunicatie	0	0	0	0	0	0	0	0%
Hoofdstuk 17 APV	187	4	191	1	116	308	3	1%
Hoofdstuk 18 Diversen	15	1	16	0	9	26	5	22%
TOTAAL TITEL 1	805	234	1.039	49	500	1.589	523	33%

TITEL 2	Loonsom	Materiële kosten	Sub-totaal	BTW	Over-head	Totaal lasten	Baten	Kosten-dekkings-percentage
Hoofdstuk 2 t/m 7, 10 en 11 Omgevingsvergunning	1.197	59	1.256	11	742	2.009	1.546	77%
Hoofdstuk 8 Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten	64	37	100	8	39	147	56	40%
TOTAAL TITEL 2	1.261	95	1.356	18	782	2.156	1.602	74%

TITEL 3	Loonsom	Materiële kosten	Sub-totaal	BTW	Over-head	Totaal lasten	Baten	Kosten-dekkings-percentage
Hoofdstuk 1 Horeca	62	4	66	63	39	106	49	48%
Hoofdstuk 2 Prostitutiebedrijven	1	3	4	0	1	5	4	92%
Hoofdstuk 3 Organiseren evenementen of markten	70	3	73	1	4	78	28	38%
Hoofdstuk 4 Kinderopvang	0	86	86	18	0	104	4	5%
Hoofdstuk 5 Kansspelen	2	3	5	1	0	6	4	78%
Hoofdstuk 6 Winkeltijdenwet	1	0	1	0	0	1	0	7%
Hoofdstuk 7 Standplaatsen	72	4	76	0	45	119	4	3%
Hoofdstuk 8 Niet benoemde activiteiten	0	2	2	0	0	2	0	0%
TOTAAL TITEL 3	208	105	312	83	89	421	93	22%
TOTAAL LEGESVERORDENING	2.274	434	2.708	151	1.371	4.166	2.218	53%

Rioolheffing

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de aanleg en onderhoud van de riolering. Om het rioolstelsel te kunnen financieren heft de gemeente een rioolheffing. De gemeentelijke rioolheffing is gebaseerd op artikel 228a van de Gemeentewet. Dit houdt in, dat sprake is van een algemene belasting, waar geen directe individuele dienstverlening tegenover staat.

De rioolheffing heeft wel het karakter van een bestemmingsheffing, waarmee de noodzakelijke kosten voor een effectief werkende riolering, maar ook de kosten van overige maatregelen voor het beheer van hemelwater en grondwater kunnen worden verhaald. De rioolheffing wordt opgelegd aan de gebruiker van een perceel op basis van het aantal m3 afvalwater dat geloosd wordt op het gemeentelijke rioolstelsel.

Dit onderdeel is gestaffeld: voor de eerste 500 m3 betaalt men het basisbedrag, daarna is de tariefstelling degressief.

De rioolheffing is gebaseerd op het GRP. Op basis van een actualisatie van het GRP wordt een stelselwijziging voorgesteld (zie separaat raadsvoorstel dat gelijktijdig met deze begroting wordt behandeld) waarmee het tarief voor 2020 met 15% wordt verlaagd en daarmee 100% kostendekkend is. Vanaf 2030 tot 2042 zal het tarief volgens dit voorstel met € 1 per jaar toenemen (bovenop de inflatie).

Berekening kostendekkendheid rioolheffing 2020

Omschrijving	Bedrag	Percentage
Kosten taakveld 7.2 incl. (omslag)rente	4.535	
Kosten straatreiniging	152	
Kwijtschelding rioolrecht	336	
Inkomsten taakveld 7.2 excl. heffingen	-388	
Netto kosten taakveld 7.2	4.635	
Toe te rekenen kosten		
Overhead incl. (omslag)rente	160	
BTW	428	
Totale kosten	5.223	
Opbrengst heffingen	-5.223	
Dekking		100,00%

Afvalstoffenheffing/reinigingsrechten

De afvalstoffenheffing wordt als bestemmingsheffing aangemerkt, omdat de opbrengst niet naar de algemene middelen vloeit. De heffing dient ter dekking van de kosten van afvalinzameling en afvalverwerking bij particuliere huishoudens. Het uitgangspunt is dat deze kosten, inclusief de kosten van kwijtscheldingen, volledig gedekt worden uit de opbrengst van de afvalstoffenheffing.

Er wordt gedifferentieerd naar drie categorieën, namelijk eenpersoonshuishoudens, tweepersoonshuishoudens en huishoudens van drie personen of meer. Hiermee wordt invulling gegeven aan het principe 'de vervuiler betaalt'.

De reinigingsrechten worden geheven voor het aanbieden van bedrijfsafval op basis van de Gemeentewet. Alleen wie gebruik maakt van deze dienst is belastingplichtig.

De gemeente Weert kent beide heffingen. De opbrengsten uit deze twee heffingen mogen samen niet hoger zijn dan de kosten van de afvalinzameling en -verwerking.

Omdat er voor 2020 sprake is van nagenoeg volledige kostendekkendheid worden de tarieven niet verhoogd.

Berekening kostendekkendheid afvalstoffenheffing 2020

Omschrijving	Bedrag	Percentage
Kosten taakveld 7.3 incl. (omslag)rente	4.321	
Kosten straatreiniging		
Kwijtschelding afvalstoffenheffing	313	
Inkomsten taakveld 7.3 excl. heffingen	-935	
Netto kosten taakveld 7.3	3.699	
Toe te rekenen kosten		
Overhead incl. (omslag)rente	338	
BTW	726	
Totale kosten	4.763	
Opbrengst heffingen	-4.761	
Dekking		99,96%

Kwijtscheldingen

Niet iedere inwoner van de gemeente Weert is financieel in staat de gemeentelijke belastingen te betalen. In deze situatie bestaat de mogelijkheid om kwijtschelding van de gemeentelijke belastingaanslag te vragen. Iedereen met een inkomen van op of rond het bijstandsniveau en zonder (of zeer beperkt) vermogen kan een verzoek indienen voor kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen.

Bij een aanvraag voor kwijtschelding wordt beoordeeld of de betalingscapaciteit van de inwoner onvoldoende is om de gemeentelijke belastingen te betalen. Deze capaciteit wordt berekend aan de hand van het vermogen, het netto-bestedbaar inkomen en de door het Rijk vastgestelde normbedragen. Bij deze toets worden de kosten van bestaan voor 100% meegenomen volgens de bijstandsnorm. Zo wordt maximaal gebruik gemaakt van de beperkte wettelijke vrijheden op dit gebied.

Voor 2020 is voor kwijtschelding (rioolheffing, afvalstoffenheffing en hondenbelasting) in totaal € 664.000 geraamd. Bij OZB wordt geen kwijtschelding geraamd omdat hiervoor nagenoeg nooit kwijtschelding wordt verleend.

Kwijtscheldingen	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Rioolheffing	-341	-327	-336	-336	-336	-336
Afvalstoffenheffing	-280	-312	-313	-313	-313	-313
OZB	-1	0	0	0	0	0
Hondenbelasting	-18	-15	-15	-15	-15	-15
Totaal	-640	-654	-664	-664	-664	-664

Woonlasten

Het COELO (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden) publiceert jaarlijks de zogeheten "Atlas van de lokale lasten". In deze atlas staat een overzicht van de gemeentelijke woonlasten van alle 378 Nederlandse gemeenten. De woonlasten hebben daarbij betrekking op een meerpersoonshuishouden met een eigen woning en bestaan dan uit de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. De WOZ-waarde van een woning is gebaseerd op de gemiddelde WOZ-waarde van alle woningen in de betreffende gemeenten.

Uit de COELO atlas 2019 blijkt dat de gemeente Weert bij de woonlasten meerpersoonshuishouden in de rangorde de 179e plaats inneemt (waarbij de gemeente op de 1e plaats het meest goedkoop is en de gemeente op de 378e plaats het meest duur is). Daarmee zit de gemeente Weert op het landelijk gemiddelde.

Onderstaand overzicht geeft vervolgens de effecten weer van de voorgestelde tarieven voor 2020. Tevens is in dit overzicht de tariefontwikkeling van de drie belangrijkste gemeentelijke belastingen en heffingen opgenomen. Uitgangspunt voor de WOZ-waarde van een gemiddelde woning in Weert voor de berekening van de OZB is € 250.000 in 2020.

Als gevolg van de stelselwijziging in het GRP (zie hiervoor) is een verschuiving zichtbaar van rioolheffing naar OZB, die per saldo leidt tot een vermindering van de gemiddelde woonlasten met 2,4% ten opzichte van 2019.

Jaar	OZB	Rioolheffing	Afvalstoffenheffing meerpersoons huishouden	Totaal
2015	233	241	260	734
2016	260	246	260	766
2017	268	246	221	735
2018	266	246	231	743
2019	273	250	231	754
2020	290	215	231	736

bron: COELO, Groningen
2019 m.u.v. 2020

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Ambities kunnen niet gerealiseerd worden zonder risico's te nemen. Risico's horen bij het proces van verandering. Het is belangrijk dat de gemeenteraad zich bewust is van de risico's, die horen bij het beleid van de gemeente en dat zij hierop stuurt.

Of de gemeente in staat is de gevolgen van de risico's op te vangen, zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt, wordt weergegeven door de 'weerstandscapaciteit'. Onder weerstandscapaciteit verstaan we de middelen en mogelijkheden die de gemeente heeft om onverwachte, niet-begrote kosten te kunnen dekken. Het geld en de mogelijkheden bestaan onder andere uit: het vrij aanwendbare gedeelte van de algemene reserve, de onbenutte belastingcapaciteit en de post onvoorzien, die in de begroting is opgenomen. De benodigde weerstandscapaciteit is afhankelijk van de aard en de omvang van de risico's waar de gemeente mee wordt geconfronteerd (risicoprofiel), bijvoorbeeld financiële risico's binnen projecten. Voor deze risico's kunnen geen verzekeringen worden afgesloten of voorzieningen worden gevormd, omdat de risico's zich niet regelmatig voordoen en niet goed meetbaar zijn. Tussen de weerstandscapaciteit en de risico's waarvoor de gemeente geen maatregelen heeft getroffen, maar die wel van betekenis kunnen zijn voor de financiële positie van de gemeente, bestaat dus een relatie. Deze relatie wordt het weerstandsvermogen genoemd.

De gemeente Weert wil op een gestructureerde wijze risico's beheersen en eventuele risico's bewust nemen. Om die reden is het van belang om inzicht te hebben in mogelijke financiële tegenvallers die bij de risico's horen en het beschikbare weerstandsvermogen wat aanwezig is om deze risico's op te vangen. Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) komt in deze paragraaf de volgende informatie aan de orde:

1. Beleid inzake weerstandscapaciteit en de risico's;
2. Inventarisatie van de risico's;
3. Inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
4. Confrontatie risico's met beschikbaar weerstandsvermogen;
5. Financiële kengetallen en een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Beleid weerstandscapaciteit en de risico's

Het beleid van de gemeente Weert inzake de "Weerstandscapaciteit en de risico's" is vastgelegd in de nota "Risicomanagement Gemeente Weert" en het daarbij behorende addendum. Deze nota en het addendum zijn door het college vastgesteld, in de auditcommissie besproken en aan de raad beschikbaar gesteld.

In deze paragraaf wordt kort gememoreerd aan een aantal relevante onderdelen van het beleid dat is vastgelegd in de bovengenoemde nota.

Begrippen

In de nota zijn de volgende begrippen gedefinieerd:

Weerstandscapaciteit: dit zijn de middelen en de mogelijkheden waarover een gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.

Risico's: een risico is een kans op het optreden van een gebeurtenis met een bepaald gevolg, dat een positief of negatief effect (zijnde schade) kan veroorzaken. De kans dat een gebeurtenis zich voordoet en de mate waarin het gevolg zich voordoet zijn onzeker.

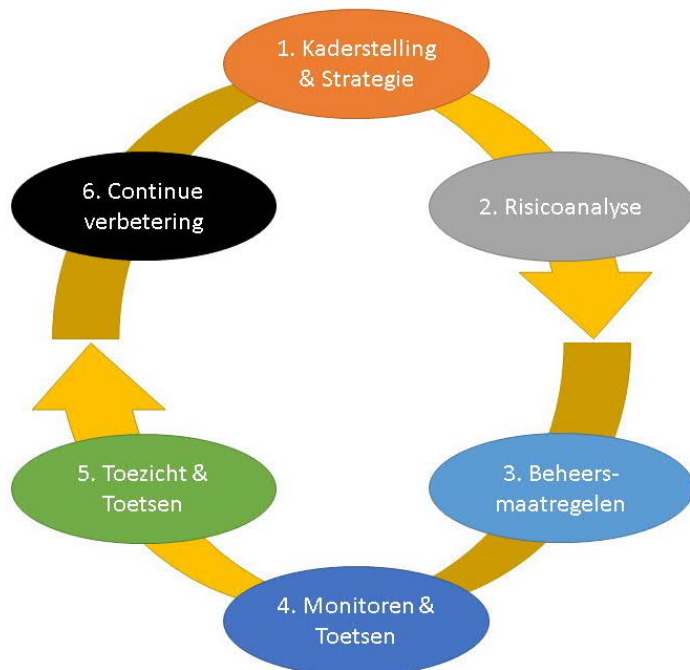
Weerstandsvermogen: dit is het vermogen van de gemeente om financiële tegenvallers op te kunnen vangen, zodat de gemeente zijn taken kan blijven uitvoeren.

Risicomanagement: een systematisch en cyclisch proces om (negatieve) risico's te identificeren, te analyseren en te beoordelen; op basis hiervan maatregelen te nemen en te evalueren.

Beheersmaatregelen: het stelsel van maatregelen en procedures, die worden genomen om de onderkende risico's te ondervangen, dan wel om de opkomende risico's te signaleren en het effect hiervan te beperken.

Cyclische aanpak

De gemeente Weert heeft gekozen voor een cyclische aanpak bij het risicomanagement. In de nota Risicomanagement worden de volgende fasen onderscheiden:

Fase 1: Kaderstelling en strategie:

het vastleggen van de kaders in de nota "Risicomanagement Gemeente Weert" en het bijbehorende addendum.

Fase 2: Risicoanalyse:

inventariseren van de potentiële risico's en deze vastleggen in een risicokaart. Een samenvatting van het resultaat wordt in deze paragraaf weergegeven. Per risico wordt inzicht gegeven in de kans dat een risico zich voordoet (verdeeld in 5 klassen) en het inschatten van het financiële gevolg (verdeeld in 5 klassen) en eventueel tijdgevolg (5 klassen). De kans vermenigvuldigd met (de optelsom van het eventueel tijdgevolg

en) het financieel gevolg bepaalt de score.

Fase 3: Beheersmaatregelen: om de risico's af te dekken worden beheersmaatregelen gedefinieerd en wordt een risico-eigenaar benoemd. Voor het omgaan met risico's geldt een aantal basisstrategieën: vermijden, verminderen, overdragen of accepteren.

Fase 4: Monitoren en toetsen: in deze fase wordt informatie verstrekt, worden ontwikkelingen in beeld gebracht en resultaten beoordeeld.

Fase 5: Toezicht en toetsen: risico's worden (mede in het kader van interne controle) in verband gebracht met de beheersmaatregelen en het beschikbare weerstandsvermogen.

Fase 6: Continue verbetering: op basis van (tussentijdse) resultaten kan beleid en methodiek worden bijgesteld.

Rolverdeling

De volgende actoren hebben een rol bij risicomanagement:

- De raad stelt de paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing" in de begroting en jaarrekening vast;
- Het college ziet toe op een juiste uitvoering van risicomanagement en de verantwoording daarover;
- Het management en het ambtelijk apparaat van de gemeente zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het risicomanagement, waarbij het identificeren van de risico's en het uitvoeren van beheersmaatregelen de kern vormt.

Ratio weerstandsvermogen

Om het weerstandsvermogen in relatie tot de risico's te kunnen beoordelen is een ratio weerstandsvermogen gedefinieerd:

$$\text{Relatieve weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

De gemeente Weert streeft er naar om deze ratio in ieder geval groter dan 1 te laten zijn. Dat betekent dat de gekwantificeerde risico's gedekt worden door het aanwezige weerstandsvermogen. Zie paragraaf "Confrontatie risico's met beschikbaar weerstandsvermogen" voor een nadere categorisering van de weerstandsratio's.

Inventarisatie risico's en benodigde weerstandscapaciteit

Het is verplicht om de risico's te vermelden, die de financiële positie van de gemeente kunnen beïnvloeden. In onderstaande inventarisatie van deze risico's wordt daarop uitgebreid ingegaan.

Diverse risico's keren jaarlijks terug, zoals bijvoorbeeld:

- de grondexploitatie (zie hiervoor de afzonderlijke paragraaf "Grondbeleid"). De risico's zijn op basis van de laatste inzichten afgedekt door middel van de reserve risicobuffer grondexploitatie en voorzieningen, maar er blijft een risico bestaan;
- (exploitatie) vastgoed;
- Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo);
- het inkomensdeel van de Wet Werk en Bijstand;
- de parkeeropbrengsten;
- de ontwikkeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds.

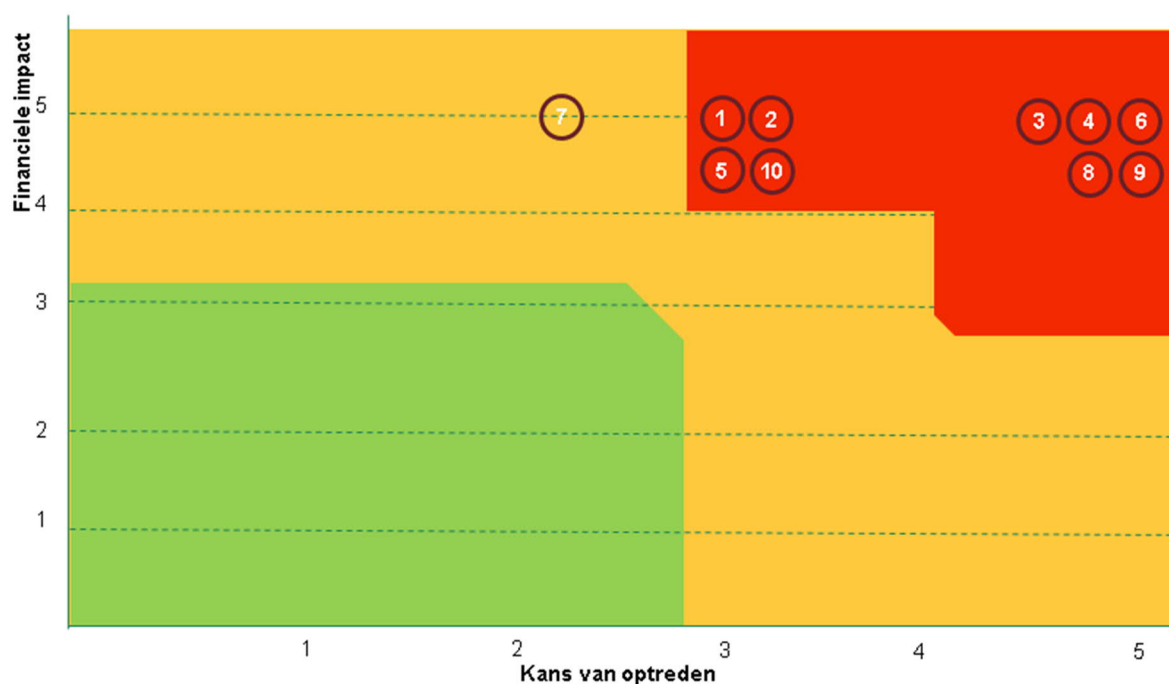
Bij de inventarisatie van de risico's zijn 172 (begroting 2019: 173; jaarrekening 2018: 175) risico's geïdentificeerd. In de tabel op de volgende pagina's zijn de 10 voor onze gemeente grootste risico's met een geschat financieel effect van € 150.000 of meer opgenomen. In de kolom I/S wordt aangegeven of het risico structureel (S) of incidenteel (I) van aard is.

	Ris.nr.	Proces	Beschrijving risico	Categorie	Oorzaak risico	Gevolgen risico	I/S	Genomen beheersmaatregelen	Bedrag
1	R.R2.8	Grondexploitatie bedrijventerreinen	Onzekerheid over opbrengsten en kosten als gevolg van lange doorlooptijd.	Financieel risico	1. De (tijdelijke) opleving in de bouw zorgt voor een opstuwend effect in de kosten voor bouw-en woonrijp maken van bouwgrond. Tevens zorgt de lange looptijd van grondexploitaties voor onzekerheid in afzet.	Negatieve invloed op de opbrengsten en verhoging van kosten.	S	* Extra personele inzet om de verkoopdoelstellingen te realiseren. * Verkaveling Kampershoeck 2.0 aanpassen aan de vraag; meer grootschalige logistiek. Er is een risicobuffer bouwgrondexploitaties.	€ 6.450.000
2	R.R2.7	Grondexploitatie woningbouwprojecten	Onzekerheid over opbrengsten en kosten als gevolg van de lange doorlooptijd en onzekerheid over woningbouw op uitbreidingslocaties.	Financieel risico	1. De (tijdelijke) druk op de woningmarkt zorgt onder meer voor een stijging van de kosten voor bouw- en woonrijp maken. Tevens is de afzetbaarheid van bouwkavels op lange termijn moeilijk voorspelbaar. 2. Ter bestrijding van leegstand in stedelijk gebied vindt transformatie naar woningen plaats.	Negatieve invloed op de opbrengsten en verhoging van kosten.	S	Ten aanzien van de prijsontwikkeling wordt met regelmaat de lokale markt onderzocht. De gehanteerde prijzen worden daar goed op afgestemd. Er is een risicobuffer bouwgrondexploitaties.	€ 1.900.000
3	R.K2.5	Jeugdwet en Wmo	Financiële risico's door het onvoldoende op orde zijn van de inrichting en implementatie van de bedrijfsvoering naar aanleiding van de extra taken op het gebied van Jeugd, Wmo en Participatie.	Maatschappelijk risico	De implementatie en inrichting van de bedrijfsvoering is grotendeels gereed maar kan nog verder worden geoptimaliseerd, terwijl gelijktijdig de uitvoering aan partners is opgedragen. Ook heeft de Rijksoverheid de beloofde digitale gegevensuitwisseling (en facturering) via de zgn. I-Wmo en I-Jeugd grotendeels op orde.	Er wordt nog steeds met eigen administraties gewerkt. De financiële risico's ten aanzien van jeugdhulp en Wmo blijven bestaan. Bij het onderdeel Participatie spelen deze risico's in mindere mate omdat daar in 1e instantie alleen de financieringsstroom gewijzigd is.	S	* Nieuwe verwervingssystematiek en andere manier van werken toegang (resultaatgericht). * Toegang: o.b.v. zelfredzaamheidsmatrix en voldoende kennis / expertise. * Samenwerking jeugdhulp. * Kwartaalrapportage (bijsturen).	€ 1.500.000
4	R.K2.19	Wmo	Financieel risico door invoering abonnementstarief voor de eigen bijdrage Wmo. Doordat eigen bijdrage niet meer afhankelijk is van inkomen ontstaat mogelijk een hoger beroep op voorzieningen.	Financieel risico	Wijziging landelijke wet- en regelgeving.	Hogere kosten voor de gemeente.	S	In de begroting is rekening gehouden met een stijging van het aantal cliënten. Er vindt frequente monitoring plaats van de ontwikkeling van cliëntenaantallen. Verlaging van het tarief met 10% ten opzichte van landelijk tarief wordt teruggedraaid per 1-1-2020.	€ 1.500.000
5	R.K2.11	3 D breed	Beschikbaar budget is niet toereikend voor de Jeugdhulp en Wmo (inclusief beschermd wonen/maatschappelijke opvang vanaf 2021 of 2022).	Financieel risico	Nieuw verdeelmodel sociaal domein per 2021. Eerste voorlopige cijfers voor beschermd wonen/maatschappelijke opvang laten een tekort zien.	De gemeente heeft een budgettekort.	S	Budget inkoop is taakstellend. Continu contractbeheer. Volgen ontwikkelingen nieuwe verdeelmodel en waar mogelijk invloed uitoefenen. Reserve sociaal domein om schommelingen op te vangen.	€ 1.250.000
6	R.K2.9	3 D breed	Gewenste afname van doorverwijzing van de 1e lijn naar de 2e lijn komt nog onvoldoende tot stand.	Maatschappelijk risico	Onvoldoende afstemming met en tussen aanbieders/hulpverleners en te weinig aanbod 1e lijn.	Hogere kosten voor de gemeente.	S	We blijven het stelsel hierop monitoren via kwartaal- en jaarrapportages jeugdhulp en Wmo. Als gevolg van de nieuwe verwervingssystematiek en toegangsprocedure vindt er een extra 'check' plaats aangaande de toegang tot de tweede lijn. Diverse initiatieven om 1e lijn te versterken (beleid algemene voorzieningen, koersdocument preventie, Weert KAN etc.).	€ 1.000.000

7	R.B3.1	Passend aanbod (maatschappelijke accommodaties)	Niet passend aanbod aan accommodaties.	Financieel risico	Voor de jaren 2019 en volgende bestaat de mogelijkheid dat uitgaven langer doorlopen.		S	* Clustering van de accommodaties maakt het mogelijk te komen tot voor de toekomst levensvatbare accommodaties. * De behoefte (voornamelijk vormgegeven binnen het maatschappelijk en ruimtelijk beleid) is leidend in de bepaling welk accommodatieaanbod gewenst is. In de beleidsplannen worden ook de financiële middelen gealloceerd. Er is dan ook een sterke behoefte aan lange termijn visie in het beleid (maatschappelijk, ruimtelijk, strategisch en vastgoed).	€ 1.000.000
8	R.K5.16	Privacy	Privacy, datalek: het in verkeerde handen vallen van (privacy) gevoelige informatie/ persoonsgegevens.	Juridisch/ aansprakelijkheidsrisico	Menselijke fout, hack, niet-versleutelde info versturen, onbeveiligde mail.	Het in verkeerde handen vallen van tot de persoon herleidbare gegevens, bestuurlijke boete (AP).	S	Autorisaties beperken/ gegevens en toegang beveiligen/ bewustheid organisatie Privacy door PT.	€ 820.000
9	R.K2.17	Jeugdwet en Wmo	Nieuwe vorm van bekostiging maatwerkvoorzieningen kan financiële gevolgen hebben die niet waren voorzien.	Financieel risico	Het is een nieuwe bekostigingsvorm waarvoor nog geen ervaringscijfers bekend zijn.	Hogere kosten voor de gemeente.	I	* Zorgvuldig onderzoek naar beprijzing profielen, in samenwerking met partners, inclusief prognoses. * Toegangsproces wordt geoptimaliseerd. * Monitoring en evaluatie ingebouwd in proces.	€ 750.000
10	R.K1.11	Wsw	Financieel resultaat van de Risse is negatief.	Financieel risico	Terugloop Rijksfinanciering, stoppen WSW wetgeving, onvoldoende rendabele werkzaamheden en onvoldoende detacheringmogelijkheden	Aanvullende financiële middelen vanuit de gemeente.	S	* Inbesteding en inzetten weerstandsvermogen van de Risse. * Uitbreiding product portfolio. * Samenwerking gemeenten. * Beleidsplan brede aanpak sociaal domein in de maak.	€ 600.000
									€ 16.770.000

In de voorgaande tabel zijn de risico's opgenomen, die corresponderen met de nummers in de onderstaande grafiek.

Kans van optreden		Financiële impact	
Klasse	Frequentie	Klasse	Financieel gevolg
1	≤ 1 keer per 10 jaren	1	€ 0- € 10.000
2	1 keer per 5-10 jaren	2	€ 10.000 - € 40.000
3	1 keer per 2-5 jaren	3	€ 40.000 - € 100.000
4	1 keer per 1-2 jaren	4	€ 100.000 - € 200.000
5	≥ 1 keer per jaar	5	meer dan € 200.000

Naast de 10 grootste risico's is er sprake van overige risico's die opgeteld een financieel risico vormen van € 3.582.000 (begroting 2019: € 3.857.000; jaarrekening 2018: € 3.500.000). Het totaal benodigde weerstandsvermogen (dit is het totale bedrag aan financiële risico's) bedraagt daarmee: € 20.352.000 (begroting 2019: € 21.727.000; jaarrekening 2018: € 20.820.000).

Inventarisatie beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit zijn de middelen, die de gemeente Weert beschikbaar heeft en de mogelijkheden waarover onze gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. De middelen betreffen de inzet van reserves, onvoorziene lasten en onbenutte belastingcapaciteit.

Reserves

Regelmatig zijn de reserves en de voorzieningen heroverwogen. Door de heroverweging zijn de reserves en voorzieningen verlaagd, opgeheven, samengevoegd of in stand gelaten, waarbij bedragen zijn toegevoegd aan de algemene reserve. Dit heeft ertoe geleid dat de algemene reserve kon worden verhoogd. De reservepositie blijft echter onder druk staan. Dit komt onder andere door een toename van de risico's van diverse open eind regelingen, die het Rijk bij de

gemeenten heeft neergelegd. De gemeente Weert beschikt over twee soorten reserves, namelijk de algemene reserve en bestemmingsreserves. De algemene reserve is door de raad vrij inzetbaar.

Aan de bestemmingsreserves is door de raad een specifieke bestemming toegekend. De belangrijkste bestemmingsreserves zijn voornamelijk bedoeld voor het in stand houden van het huidige voorzieningenniveau, met dien verstande dat in uiterste nood daaraan door de raad een bestemmingswijziging kan worden gegeven.

In het onderstaande overzicht wordt de stand van zaken gegeven conform de begroting 2019.

Nr.	Reserve	Stand 1-1-2020
1	Algemene reserve (inclusief jaarrekeningresultaat 2018)	31.662
2	Reserve risicobuffer grondbedrijf	8.348
3	Bestemmingsreserve sociaal domein	7.205
	Totaal weerstandsvermogen	47.215

Toelichting

1. Algemene reserve: deze reserve is bedoeld voor het opvangen van onvoorziene uitgaven, voortvloeiende uit opkomende verplichtingen, calamiteiten en het opvangen van rekeningtekorten.

2. Reserve risicobuffer grondbedrijf: het doel van deze reserve is het opvangen van eventuele nadelen op grondexploitatiecomplexen. Het vormt een risicobuffer op basis van het meerjarenperspectief grondbedrijf. In de inventarisatie van de risico's zijn ook risico's inzake de risico-exploitatie opgenomen. Deze reserve staat hier tegenover.

3. Bestemmingsreserve sociaal domein: het doel van deze reserve is om eventuele risico's voortvloeiend uit de risicoparagraaf op te kunnen vangen. Gelet op dit doel kan het saldo betrokken worden in het saldo van het weerstandsvermogen.

In het kader van het weerstandsvermogen is vooral de algemene reserve van belang.

Voor het berekenen van de minimale omvang van de algemene reserve bij de begroting 2020 is de norm van 10% van het GUN (Genormeerd Uitgaven Niveau) gehanteerd. Dit is de opbrengst van de algemene uitkering inclusief verfijningen en verhoogd met het genormeerde bedrag van de OZB. Voor Weert is dit bij de begroting 2020 afgerond € 78.860.000. 10% van dit bedrag is € 7.886.000.

De omvang van de algemene reserve bedraagt op begrotingsbasis per 1-1-2020 € 31.662.000. Dit betekent dat de minimale omvang van de algemene reserve van de gemeente Weert op dit moment voldoet aan de norm van het GUN. Wij zullen in de nabije toekomst bijzondere aandacht blijven hebben voor het op peil houden van de algemene reserve. Temeer omdat, als gevolg van de vele onzekerheden (voortgang herstel economie, bezuinigingen, decentralisaties en herverdeling gemeentefonds), de mogelijkheid bestaat dat een groter beroep op de algemene reserve moet worden gedaan.

Bovendien wordt opgemerkt dat naar aanleiding van de bij de behandeling van de Kadernota 2020 aanvaarde motie "IX.M.2 Duurzaamheid, energietransitie en energieneutraliteit in 2040" bij de herijking van de nota "Reserves en Voorzieningen" het oormerken van een deel van de algemene reserve voor duurzaamheid, klimaatadaptatie en energieneutraliteit betrokken zal worden.

Onvoorziene lasten

Het Besluit Begroting en Verantwoording bepaalt dat gemeenten in de begroting een raming voor Onvoorziene lasten moet opnemen. In het kader van de bezuinigingen is de post Onvoorziene lasten in 2017 teruggebracht naar € 31.000 waarvan € 23.000 structureel en € 8.000 incidenteel.

Onbenutte belastingcapaciteit

Bij de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit wordt gekeken naar de drie belangrijkste inkomsten van de gemeente te weten: OZB, afvalstoffenheffing en rioolrechten, voor zover deze laatste twee niet maximaal mogelijk en/of kostendekkend zijn. De onbenutte belastingcapaciteit bij de OZB is zo groot als het verschil tussen het gehanteerde tarief en het tarief om tot een artikel 12 gemeente gerekend te worden. Het percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot artikel 12 is gebaseerd op het gewogen landelijk gemiddelde van de WOZ-waarde gecorrigeerd voor onderdekking, met een opslag van 20%.

De belastingcapaciteit, waarmee in het Gemeentefonds rekening wordt gehouden, is voor iedere gemeente gebaseerd op dezelfde tarieven. Deze tarieven worden de rekestarieven genoemd en zijn gebaseerd op landelijke gemiddelden. In het uitkeringsjaar 2020 wordt het rekestarief OZB in procenten voor eigenaren van woningen gesteld op 0,0939% (0,1000% in 2019), voor gebruikers van niet-woningen op 0,1270% (0,1265% in 2019) en voor eigenaren van niet-woningen op 0,1576% (0,1569% in 2019).

Omdat de afvalstoffenheffing en rioolheffing maximaal kostendekkend zijn, wordt bij de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit alleen naar de OZB gekeken.

De tarieven in onderstaande tabel zijn de tarieven die in 2019 door de gemeente Weert zijn gehanteerd. Het landelijk gemiddelde is gebaseerd op gegevens van COELO uit 2019.

Geraamde OZB-opbrengst 2020	rekestarief Weert	Landelijk gem. + 20%	Onbenutte belastingcapaciteit	
Woningen eigenaren	6.207	0,1160%	0,1338%	952
Niet-woningen eigenaren	2.644	0,2119%	0,3286%	1.456
Niet-woningen gebruikers	1.440	0,1289%	0,2449%	1.296
				3.704

Confrontatie risico's met beschikbaar weerstandsvermogen

In het volgende overzicht wordt het totaal van de geïnventariseerde risico's in verband gebracht met het beschikbare weerstandsvermogen.

Reserves weerstandsvermogen: *	Stand 1-1-2020	Stand 1-1-2021	Stand 1-1-2022	Stand 1-1-2023
Algemene reserve	31.662	28.410	26.464	25.655
Reserve risicobuffer grondexploitatie	8.348	8.348	8.348	8.348
Reserve sociaal domein	7.205	5.061	3.920	3.024
	47.215	41.819	38.732	37.027
Onvoorzien	31	31	31	31
Onbenutte belastingcapaciteit	3.704	3.704	3.704	3.704
Weerstandscapaciteit	50.950	45.554	42.467	40.762
Benodigd cf. paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing 2020	20.352	20.352	20.352	20.352
Relatieve weerstandsvermogen:	2,50	2,24	2,09	2,00

* Beginsaldi en mutaties o.b.v. begroting 2020.

Relatieve Weerstandsvermogen =

$$\frac{\text{Beschikbare Weerstandscapaciteit € 50.981.000}}{\text{Benodigde Weerstandscapaciteit € 20.352.000}} = 2,50$$

In de jaarrekening van 2018 (2,25) en de begroting van 2019 (1,70) is het weerstandsvermogen exclusief onbenutte belastingcapaciteit en onvoorzien gekwantificeerd.

Score	Ratio weerstand	Betekenis
A	$> 2,0$	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$< 0,6$	Ruim onvoldoende

Kengetallen

Inleiding

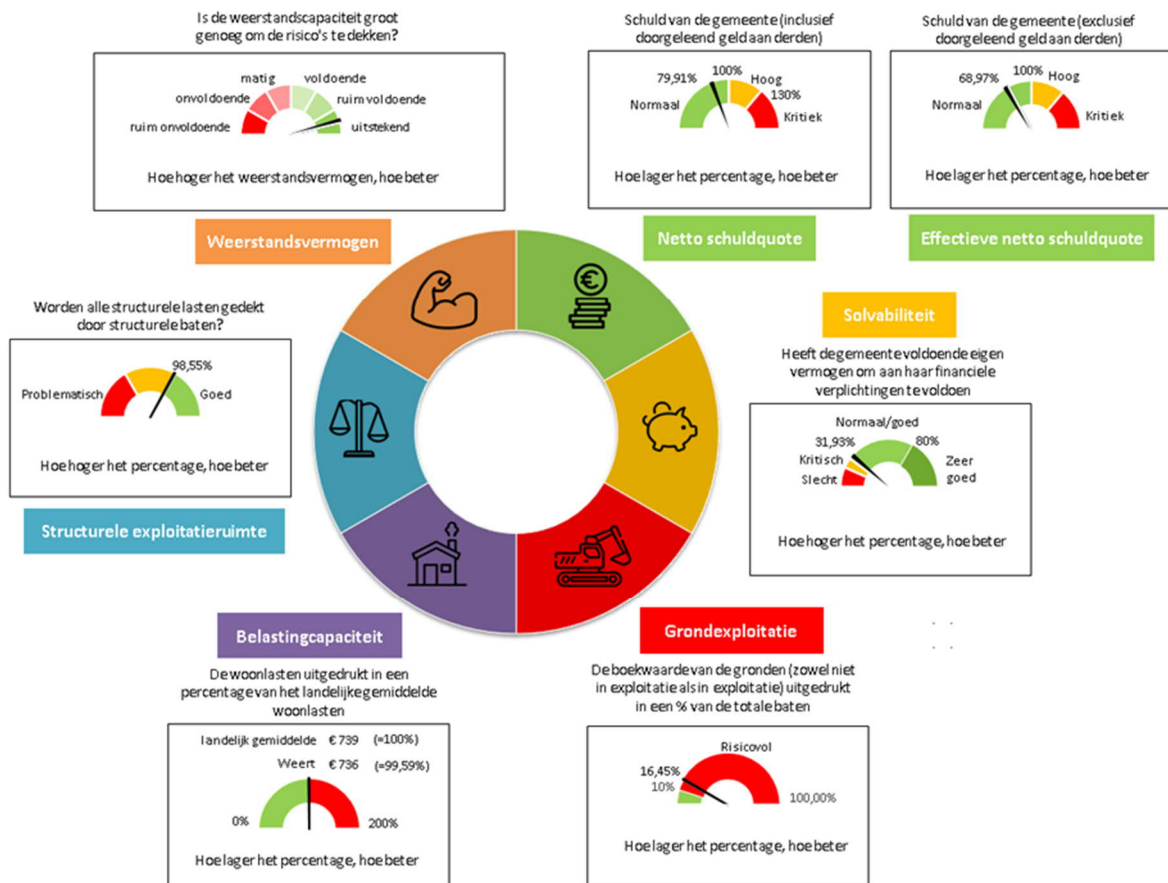
Ingevolge artikel 11 van het BBV dienen kengetallen te worden opgenomen. De kengetallen stellen de gemeenteraad in staat om de normen vast te stellen voor de sturing van de financiële positie via de meerjarenbegroting. De normen in hun onderlinge samenhang bepalen hoe risicovol het financiële beleid is dat gevoerd wordt. Een afweging die is voorbehouden aan de raad.

Met de kengetallen wordt de raad in staat gesteld het beleid te sturen en te monitoren ten aanzien van:

- de reservepositie;
- de schuldpositie;
- de wendbaarheid en de resterende belastingcapaciteit;
- het risicobeleid.

Deze aandachtsgebieden vormen met de reëel en structureel sluitende meerjarenbegroting en de planning- en controlcyclus, de pijlers voor de sturing van onze financiële positie. Deze kengetallen maken het eenvoudiger om inzicht te krijgen in de financiële positie van de gemeente.

Onderstaande grafiek geeft snel inzicht in de kengetallen. In de daaronder staande tabel zijn de waarden voor de jaarrekening 2018, begroting 2019 en begroting 2020-2023 weergegeven.

Kengetallen	Verloop van de kengetallen					
	Jaarrekening 2018	Begr. 2019	Begr. 2020	Begr. 2021	Begr. 2022	Begr. 2023
netto schuldquote	72,94%	77,84%	79,88%	80,72%	78,71%	74,25%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	60,20%	66,12%	68,93%	70,42%	69,02%	65,34%
solvabiliteitsratio	35,53%	33,81%	31,95%	31,96%	32,22%	32,60%
structurele exploitatieruimte	0,32%	-1,04%	-1,45%	-0,63%	-0,20%	0,93%
grondexploitatie	20,04%	21,04%	16,45%	15,17%	12,29%	9,80%
belastingcapaciteit	103,63%	104,38%	99,59%	99,07%	98,57%	98,09%
weerstandsvermogen	2,25	1,70	2,50	2,24	2,09	2,00

Toelichting kengetallen

Netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Een hoge netto schuldquote hoeft op zichzelf geen probleem te zijn. Of dat het geval is valt niet direct af te leiden uit de netto schuldquote zelf, maar hangt af van meerdere factoren. Zo kan een hoge schuld worden veroorzaakt doordat er leningen zijn afgesloten en die gelden vervolgens worden doorgeleend aan bijvoorbeeld woningbouwcorporaties die op hun beurt weer jaarlijks aflossen. In dat geval hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van

doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). De schuldquote van een gemeente bevindt zich normaal tussen de 0% en 100%. Hoe lager het percentage hoe beter.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Als normaal wordt een ratio tussen de 30% en 80% beschouwd. Voorzichtigheid is geboden bij een ratio tussen de 20-30%.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te kunnen dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten en baten. Bij incidentele lasten en baten gaat het om eenmalige zaken, die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten.

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De boekwaarden van verliesgevende plannen zijn gebaseerd op de actuele marktwaarde en voor verwachte verliezen zijn voorzieningen getroffen.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. De ruimte, die een gemeente heeft om belastingen te verhogen, wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder woonlasten worden verstaan: de OZB, de rioolheffing en de reinigingsrechten voor een woning met gemiddelde waarde in de gemeente. Het kengetal belastingcapaciteit wordt berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in het begrotingsjaar te vergelijken met het landelijke gemiddelde in het jaar daarvoor.

Weerstandsvermogen

Dit is het vermogen van de gemeente om financiële tegenvallers op te kunnen vangen, zodat de gemeente zijn taken kan blijven uitvoeren. De bovenstaande cijfers zijn voor 2018 en 2019 exclusief onbenutte belastingcapaciteit en vanaf 2020 inclusief onbenutte belastingcapaciteit. Het weerstandsvermogen is fors gestegen doordat een aantal bestemde reserves in 2018 is opgeheven en toegevoegd aan de algemene reserve.

BEOORDELING KENGETALLEN

Schuldquote

De netto schuldquote van de gemeente bedraagt 80%. Gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden bedraagt de quote 69%. De doorgeleende gelden betreffen leningen aan een woningbouwvereniging. Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw staat garant voor deze leningen. Het kredietrisico wordt daarmee beperkt. De schuldquote van de gemeente is als normaal te bestempelen. De ontwikkeling van de schuldquote is afhankelijk van toekomstige keuzes op het gebied van investeringen.

Solvabiliteit

De solvabiliteitsratio is ten opzichte van de begroting 2019 gedaald naar 32%. Een hoge schuldquote en een lage solvabiliteitsratio gaan vaak hand in hand. De solvabiliteitsratio ligt iets boven de kritische bandbreedte van 20-30%. Het landelijk gemiddelde bedraagt 33,1%

Tegenover de schulden van de gemeente staat een fors eigen vermogen. Vandaar dat het solvabiliteitsratio nog niet tot verontrusting leidt. Het meerjarenbeeld laat een stijgende solvabiliteitsquote zien. Zolang de schulden van de gemeente sneller dalen dan het eigen vermogen, zal de solvabiliteit verbeteren. Indien het eigen vermogen sneller slinkt als de schulden, zal de solvabiliteitsratio naar de kritische grens bewegen.

Structurele exploitatieruimte

Op basis van het kengetal (-1,45%) blijkt dat er geen structurele ruimte is om tekorten of extra lasten binnen de toekomstige begroting op te vangen. In de grafiek wordt dit op een andere manier weergegeven: hier wordt aangegeven of alle structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Dit is voor 98,55% het geval.

Grondexploitatie

De waarde van de grondexploitaties in relatie tot de totale baten van de gemeente is verder afgenomen ten opzichte van 2019 (16,45% om 21,04%). Hoewel de risico's van de afzonderlijke exploitaties zijn afgenomen, wordt een grondexploitatiequote van meer dan 10% nog altijd als risicovol gezien. Dit zal ook weer zijn weerslag hebben op de toekomstige hoogte van de schulden.

Belastingcapaciteit

Qua belastingcapaciteit is er ten opzichte van 2019 enige ruimte ontstaan om structurele tegenvallers op te vangen. De woonlasten van de gemeente voor 2020 zijn lager dan het landelijk gemiddelde.

Conclusie

Uit deze paragraaf blijkt dat het absolute en relatieve weerstandsvermogen is gestegen. Het beschikbare weerstandsvermogen is ruimschoots voldoende om de geïdentificeerde risico's af te dekken. Aan het streven van de gemeente om het relatieve weerstandsvermogen groter dan 1 (2,50 begroting 2020) te laten zijn, is daarmee voldaan.

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Deze paragraaf geeft een dwarsdoorsnede van de begroting. Onderhoudskosten komen op de diverse programma's voor. Met onderhoud van kapitaalgoederen is een substantieel deel van de begroting gemoeid. Een helder en volledig overzicht is daarom van belang voor een goed inzicht in de financiële positie.

Het beleid voor onderhoud en/of vervangingen wordt zo veel als mogelijk vastgelegd in meerjarige onderhouds- en vervangingsplannen.

Wat mag het kosten?

Wat willen we bereiken?

In de volgende tabel staan de belangrijkste plannen weergegeven. Een aantal plannen is nog in ontwikkeling. Van de vastgestelde plannen zijn de ramingen opgenomen in de begroting. Daar waar van de vastgestelde plannen wordt afgeweken, wordt dit specifiek aangegeven.

Onderdeel	Beleids- en beheersplan	Looptijd	Financieel vertaald in begroting	Bedrag begroting 2020
Riolering	Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP)	2017 - 2021	Ja, bedragen worden jaarlijks geactualiseerd	2.705
Water	Waterketenplan Limburgse Peelen	2017 - 2021	Ja, bedragen worden jaarlijks geactualiseerd	Onderhoud GRP
	Beheerplan Waterlichamen Weert	2017 - 2021	Ja, bedragen worden jaarlijks geactualiseerd	Onderhoud GRP
Wegen	Beheerplan wegen	2019 - 2028	Ja, bedragen worden jaarlijks geactualiseerd	2.202
Kunstwerken/bruggen	Meerjaren onderhoudsplan	2029 (planning)	Ja, o.b.v. vigerend plan. Actualisatie momenteel onderhanden	204
Openbare verlichting	Beleidsplan openbare verlichting	2029 (planning)	Ja, bedragen worden jaarlijks geactualiseerd	400
Groen	Bomenbeleid	2018 - 2027	Ja, bedragen worden jaarlijks geactualiseerd	740
Bermen	Beleidsnotitie Ecologisch Bermbeheer	2019	Ja, o.b.v. vigerend plan met geactualiseerde cijfers	222
Speelvoorzieningen	Speelruimteplan	2018 - 2027	Ja, bedragen worden jaarlijks geactualiseerd	274
Meerjaren onderhouds- en vervangingsplan gemeentelijke zaal- en veldsportaccommodaties	Meerjaren onderhouds- en vervangingsplan zaal- en veldsport- accommodaties	Nog actueel	Ja, bedragen worden jaarlijks geactualiseerd. Wordt in 2020 meegenomen in de actualisatie MJOP Vastgoed	119
Gebouwen en accommodaties	Meerjarenbegroting onderhoud gemeentelijk vastgoed MJOP	2016 - 2020	Ja, bedragen worden jaarlijks geactualiseerd	1.511

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Wegen

Het uitvoeren van (groot) onderhoud aan de verhardingen is gebaseerd op gegevens in het digitale beheerssysteem. De gegevens worden 1 keer per 2 jaar volledig ge-update via weginspecties van het gehele areaal. Deze informatie zorgt voor een grove meerjarenplanning met een tijdshorizon van vijf jaar. Elk jaar wordt op basis van actuele lokale informatie zoals schouwrondes en

meldingen van inwoners/bedrijven, de grove meerjarenplanning bijgesteld. Zo ontstaat een dynamische meerjarenplanning waarbij, daar waar mogelijk, ook aansluiting wordt gezocht met de aanpak van verkeerssituaties, rioolvervangingen of reconstructieprojecten in het openbaar gebied. Een actualisatie van het beheerplan wordt in het 4e kwartaal aangeboden aan het College van B&W. Vanaf 1 januari 2019 is er een nieuwe raamovereenkomst voor de uitvoering van de werkzaamheden gesloten. Deze raamovereenkomst is in 2018, samen met de gemeente Nederweert via een Europese aanbesteding in de markt gezet en loopt tot 31 december 2022.

Openbare verlichting

Een nieuw beleid- en beheerplan "openbare verlichting" wordt in het 4e kwartaal 2019 aan de gemeenteraad voorgelegd ter besluitvorming. De techniek van led verlichting is inmiddels zo ver ontwikkeld, dat er voor alle toepassingen een led oplossing mogelijk is. De conventionele lichtbronnen zullen op termijn ook niet meer verkrijgbaar zijn. Bij vervanging- en uitbreidingsplannen wordt altijd led verlichting toegepast. Vanaf begin 2019 wordt het onderhoud aan de openbare verlichting uitgevoerd door een nieuwe aannemer. Het lopende contract met de aannemer is tussentijds ontbonden vanwege disfunctioneren en ontevredenheid. Aan het einde van 2019 vindt er een evaluatie plaats en wordt bezien op welke wijze het onderhoud aan de openbare verlichting opnieuw in de markt wordt gezet.

Verkeersregelinstanties

De verkeersregelinstanties (VRI) van de Roermondseweg-Ringbaan Oost en de Kazernelaan – Ringbaan West zijn de komende jaren aan vervanging toe. In de "Knelpuntennotitie Ringbanen" is opgenomen dat eerst een onderzoek wordt uitgevoerd of een VRI wel de beste oplossing is op die specifieke locaties. Dit onderzoek loopt momenteel. Voor de vervanging van deze VRI's zijn middelen in de meerjarenbegroting voorzien. Vanaf begin 2019 wordt het onderhoud aan de openbare verlichting uitgevoerd door een nieuwe aannemer. In 2020 wordt een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden, meerwaarde en kosten om VRI's aan te sluiten op een beheerscentrale. Hiervoor hoeft de gemeente Weert zelf geen centrale aan te schaffen, maar kan aansluiting zoeken bij een Limburgse gemeente die al over een centrale beschikt.

Bollards

Voor het reguleren van het verkeer in en rond de binnenstad wordt gebruik gemaakt van verzinkbare afsluitpalen, zogenaamde bollards. De aanschaf en plaatsing van deze bollards zijn veelal via eenmalige investeringen gefinancierd. In 2019 zijn enkele bollards geplaatst/vervangen vanuit een vervangingskrediet. De vervangingskosten van de overige bollards in de binnenstad dienen nog in de meerjarenbegroting te worden opgenomen.

Parkeren

Een nadere uitwerking van het beheer en onderhoudsplan voor parkeergarages is in voorbereiding. Naar verwachting wordt dit plan in 2020 voorgelegd ter besluitvorming. De financiële consequenties worden vertaald vanaf de begroting 2021.

Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en openbaar gebied

Speelruimte

In juni 2018 is het speelruimteplan door de gemeenteraad vastgesteld. Bestaande speelvoorzieningen worden in stand gehouden. Gemeente, bewoners en wijkraden beoordelen of de speelvoorzieningen nog passen bij de leeftijdsdoelgroepen.

Meerjaren onderhouds- en vervangingsplan gemeentelijke zaal- en veldsportaccommodaties

Het eigenarenonderhoud van de gemeentelijke sportaccommodaties en de gebouwen behorend bij de (veld)sportaccommodaties is opgenomen in de meerjarenbegroting "onderhoud gemeentelijke vastgoedobjecten 2016-2020".

Het huurders/gebruikersonderhoud van sportaccommodaties én het eigenarenonderhoud van de niet-gebouwelijke voorzieningen van de veldsportaccommodaties (onder andere de sportvelden en

de beregeningsinstallaties) is opgenomen in het "Meerjaren onderhouds- en vervangingsplan zaal- en veldsportaccommodaties". Dit plan is voor het laatst geactualiseerd in 2007 en loopt tot met 2026. De actualisatietermijn van 5 jaar is overschreden. Om deze reden is in 2018 gestart met de actualisatie van dit plan. In 2019 is gestart met de uitvoering van dit onderhouds- en vervangingsplan zaal- en veldsportaccommodaties. Voor 2021 en verder zal ook dit onderhoud worden geïntegreerd in de meerjarenbegroting "onderhoud gemeentelijke vastgoedobjecten 2021-2025".

Bermen

De bermen in Weert zijn met een aangepast maai-beheer uitgegroeid naar prachtige en uiterst waardevolle biotopen voor tal van plant- en diersoorten. Door jarenlange monitoring en bijstellen van het bermenbeheer is de biodiversiteit exponentieel toegenomen. In 2019 moet een nieuwe beleidsnotitie "Ecologisch Bermbeheer" worden opgesteld. Bezien wordt of schapenbegrazing een onderdeel hiervan kan uitmaken. De beleidsnotitie zal in samenspraak met "groene verenigingen" en andere belanghebbenden worden opgesteld en worden voorgelegd aan de gemeenteraad om het plan vast te stellen. Het bermenbeheer is nu vooral gericht op de bermen in het buitengebied. In 2017 zijn ook in het stedelijk gebied bloemrijke bermen aangelegd. Ook hierover zal een paragraaf in de beleidsnotitie worden opgenomen.

Duikers

Het beheer van de duikers wordt uitgevoerd conform het "Waterhuishoudingsplan". In de komende jaren zal er een inhaalslag worden gemaakt met het uitdiepen van de sloten zodat de buffer voor het opvangen van water verhoogd wordt. Hiermee is in 2017 gestart en dit zal de komende jaren voortgezet worden. Ook worden daarmee de duikers weer vrij gezet, zodat het water sneller afgevoerd kan worden.

Straatbomen

Het "Bomenbeleidsplan Weert" uit 2012 is in 2019 aangevuld met het onderdeel "Onevenredig veel overlast gevende bomen". Onderdeel van het beleid is het planmatig boombeheer waarbij de wettelijke zorgplicht hoog in het vaandel staat. De uitvoering wordt in samenwerking met gecertificeerde aannemers en adviserende boomveiligheidsexperts gerealiseerd.

Groenvoorzieningen

Voor de uitvoering van het reguliere onderhoud van de groenvoorzieningen zijn afspraken gemaakt met aannemers. De nodige middelen zijn structureel in de begroting opgenomen. Binnen de begroting zijn geen structurele vervangingen van plantsoenen opgenomen. Het gevolg is dat beplantingen verouderen en meer onderhoudsmaatregelen vragen om aan de vereiste beeldkwaliteit te voldoen.

Een beheerplan voor de beplantingen geeft inzicht in het bestaand areaal, de nodige vervangingsinvesteringen en de daaraan verbonden financiële consequenties voor de komende 10 jaar. Deze plannen worden gemiddeld eens per 4 jaar geactualiseerd en opgenomen in de kapitaalgoederenparagraaf (reserve/voorziening). Op deze wijze wordt ook in beeld gebracht of en zo ja op welke wijze het areaal verandert, bijvoorbeeld van grijs naar groen of omgekeerd. Voor de begroting 2021 wordt een "Beheerplan Beplantingen" opgesteld.

Onkruidbestrijding verhardingen

Onkruid op verhardingen wordt chemisch vrij bestreden. De middelen zijn opgenomen in de begroting. Aannemers voeren het werk voor de gemeente uit.

Civieltechnische kunstwerken

De "grote" civieltechnische kunstwerken in Weert zijn in 2019 risico-gestuurd geïnspecteerd. Ook heeft waar nodig, nader onderzoek plaatsgevonden om een compleet beeld te krijgen van de betreffende kunstwerken. Van ieder object wordt een meerjaren onderhoudsrapport opgesteld zodat duidelijk is welk (groot) onderhoud de komende tien jaar nodig is voor een goed

functionerend kunstwerk. De volgende stap is om al deze informatie te verwerken tot een nieuw integraal beheer- en onderhoudsplan. Op basis hiervan kunnen met andere wegbeheerders gezamenlijke aanbestedingen voor onderhoud plaatsvinden. Als het beheerplan is opgesteld en vastgesteld, dient de reserve omgezet te worden naar een voorziening op grond van het BBV.

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Rollend materieel

In het kader van de implementatie van het deelproject "Uitvoerende taken in het openbaar gebied", als onderdeel van "Samenwerken en uitbesteden", is de zorg voor het grootste deel van het rollend materieel een verantwoordelijkheid van de Concessie Reinigingsdienst Weert. De concessiehouder draagt zorg voor het planmatig onderhoud aan het rollend materieel. Voor het beperkte rijdend materieel, waarvoor de gemeente zelf verantwoordelijk is, zijn vervangingsinvesteringen opgenomen. Per jaar wordt beoordeeld of vervanging noodzakelijk is.

Gemeentelijk rioleringsplan en integraal waterplan

Het "Gemeentelijk RioleringsPlan 2017-2021" (GRP) en het "Beheerplan Waterlichamen 2017-2021" zijn vastgesteld. De doelstelling van het GRP is: voldoen aan de gemeentelijke zorgplicht, zoals deze in de Wet milieubeheer en de Waterwet is opgenomen tegen de laagste maatschappelijke kosten. Deze zorgplichten hebben betrekking op grondwater en inzameling en het transport van stedelijk hemelwater en afvalwater. Met het GRP voldoet de gemeente Weert aan de Wet milieubeheer en de Waterwet. In de begroting is het onderdeel riolering opgenomen in programma 7 Volksgezondheid en milieu. De lasten worden doorberekend in het rioolrecht. Eventuele verschillen in de lasten en baten worden verrekend met de voorziening riolering.

Zwerfvuilbestrijding

De wijze van zwerfvuilbestrijding is vastgelegd in meerjarige overeenkomsten.

In het zwerfafvalplan staat op hoofdlijnen uitgewerkt hoe we de zwerfafvalvergoeding willen inzetten. Weert zet in op beide sporen, met het accent op preventieve maatregelen die ervoor zorgen dat ook op de langere termijn minder zwerfafval ontstaat.

Reiniging

De handmatige reinigingsactiviteiten, de lediging van onder- en bovengrondse verzamel-containers en de machinale straatreiniging is eveneens belegd in de meerjarige overeenkomst.

De inzamelstructuur van het huishoudelijk afval binnen de gemeente Weert is ingericht met duo-bakken. Omdat de oude overeenkomst eindigt wordt in 2019 een meerjarige afvalinzamelingsovereenkomst in de markt gezet.

Programma 9 Middelen, bestuur en algemeen beheer

Meerjarenonderhoudsprogramma gemeentegebouwen

De gemeente Weert heeft een grote verscheidenheid aan vastgoed in bezit: voor de eigen gemeentelijke organisatie, maatschappelijk vastgoed en bijzondere vastgoedobjecten. Om deze vastgoedobjecten te beheren en te onderhouden zijn er middelen nodig. De gemeente investeert, daar waar nodig, vanuit de functie en het gebruik van vastgoedobjecten die worden opgenomen in een meerjarenbegroting "onderhoud gemeentelijk vastgoed 2016-2020".

De meerjarenbegroting "onderhoud gemeentelijk vastgoed 2016-2020" schept de voorwaarden voor optimale verhuurbaarheid, instandhouding en (potentiële) verkoop van vastgoedobjecten. Dit wordt bereikt door middel van een uitgebalanceerd pakket van maatregelen aan onderhoud, gebaseerd op te accepteren ad hoc-situaties en een planmatige preventieve aanpak van onderhoud. Daarnaast moet de meerjarenbegroting "onderhoud gemeentelijk vastgoed 2016-2020" voorzien in het beperken van risico's omtrent de gehele vastgoedportefeuille. Uiteindelijk dient de beoogde kwaliteit van onderhoud (Programma van Eisen) te worden bereikt voor alle gemeentelijke vastgoedobjecten.

In 2020 wordt gestart met het opstellen van een meerjarenbegroting "onderhoud gemeentelijk vastgoed 2021-2025".

Vervangingsinvesteringen

Voor een specificatie van de vervangingsinvesteringen verwijzen wij naar het totaaloverzicht vervangingsinvesteringen in de financiële begroting.

Financiering

Inleiding

In deze paragraaf wordt het financieringsbeleid voor 2020 en verder toegelicht. De uitvoering van de financieringsfunctie vindt plaats binnen de kaders zoals die zijn vastgelegd in de Wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido) en in de financiële verordening en het treasurystatuut. In de vastgelegde kaders staan transparantie en risicobeheersing centraal.

De paragraaf behandelt achtereenvolgens de volgende onderwerpen:

- Organisatorische ontwikkelingen op het gebied van financiering;
- Risicobeheer;
- Rente toerekening;
- Financierings- en beleggingspositie;
- Rentevisie;
- Financieringsbehoefte;
- Saldo van de financieringsfunctie.

Ontwikkelingen op het gebied van financiering

Er zijn geen ontwikkelingen te melden.

Risicobeheer

De ambitie van de gemeente Weert ten aanzien van risicomanagement is vastgelegd in de nota Risicomanagement: de gemeente Weert wil "in control" zijn zowel financieel als bedrijfsmatig. Risicomanagement is integraal onderdeel van de bedrijfsvoering.

Risicomanagement binnen de gemeente beoogt de volgende doelen:

1. Actueel inzicht en overzicht in de risico's zowel kwalitatief als kwantitatief zodat besluiten gegrond genomen kunnen worden;
2. Het algemene risicobewustzijn (besef) binnen de organisatie te vergroten zodanig dat doelen beter bereikt worden en verrassingen voorkomen;
3. De verantwoordelijkheden op het juiste niveau te leggen én risicomanagement integraal onderdeel te laten zijn van de bedrijfsvoering om uiteindelijk te sturen op effecten in combinatie met risico's met een organisatie die in control is;
4. Het benodigde weerstandsvermogen onderbouwd te kunnen bepalen;
5. Te voldoen aan wet- en regelgeving.

Binnen het taakveld treasury zijn in het kader van risicomanagement door de wetgever een aantal normeringen geïntroduceerd die de gemeente ondersteunen bij het beheersen van de risico's.

- De instellingen waar de gemeente geld opneemt of uitzet, dienen te voldoen aan de ratingvereisten zoals vastgelegd in de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (RUDDO) (zie treasurystatuut);
- De gemiddelde netto vlottende schuld wordt gemonitord met behulp van de kasgeldlimiet;
- De hoogte van de jaarlijkse verplichte aflossingen en renteherzieningen wordt getoetst aan de renterisiconorm.

De leidraad voor de gemeente is daarbij dat aan de ratingvereisten wordt voldaan en dat beide normen niet overschreden mogen worden.

Een belangrijk hulpmiddel bij het beheersen van renterisico's is de liquiditeitenprognose. De liquiditeitenprognose geeft een doorkijk van de liquiditeitenpositie van 4 jaren. De prognose wordt periodiek geactualiseerd.

Koersrisico's

Door de invoering van het schatkistbankieren zijn de koersrisico's nihil. Waar in het verleden structurele overtollige geldmiddelen konden worden belegd in bijvoorbeeld aandelen (met het bijbehorende koersrisico) is dat nu niet meer mogelijk.

Renterisico's

a. Kasgeldlimiet

Om het renterisico op schulden met een looptijd van minder dan één jaar te beheersen is de kasgeldlimiet in het leven geroepen. De kasgeldlimiet geeft aan hoeveel de gemeente maximaal mag financieren met kortlopende schulden. Indien de kasgeldlimiet meer dan 2 kwartalen achtereen wordt overschreden, dient de gemeente maatregelen te nemen.

In onderstaande tabel wordt weergegeven hoeveel de kasgeldlimiet voor de gemeente bedraagt. De tabel werkt met gemiddelden per kwartaal.

Kasgeldlimiet	2020
Omvang begrotingstotaal (lasten) 2020	157.569
Toegestane kasgeldlimiet	
in procenten van de grondslag	8,50%
in bedrag	13.393

b. Renterisiconorm

De renterisiconorm is bedoeld om het renterisico op langlopende leningen (langer dan 1 jaar) te beperken. Door toepassing van de norm wordt spreiding verkregen in de looptijden van de leningenportefeuille. In een jaar mogen de herfinancieringen als gevolg van aflossingen en renteherziening van leningen, niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

Onderstaande tabel geeft weer hoeveel de jaarlijkse aflossingen op de vaste schuld nog mogen toenemen:

Renterisiconorm	2020	2021	2022	2023
in procenten van de grondslag	20,00%	20,00%	20,00%	20,00%
in bedrag	31.514	30.910	30.554	30.311
Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	0	0
Aflossingen	10.760	10.656	10.682	10.710
Ruimte (+) overschrijding (-) van renterisiconorm	20.754	20.254	19.872	19.601

Financierings- en beleggingspositie

Soort lening	Restantbedrag 1-1-2020	Gemiddelde rente	Restantbedrag 31-12-2020	Restantbedrag 31-12-2021	Restantbedrag 31-12-2022	Restantbedrag 31-12-2023
Overige langlopende leningen O/G	98.984	2,25%	119.232	109.480	99.728	89.976
Leningen voor woningbouwverenigingen	15.197	2,94%	14.189	13.286	12.356	11.398
Totaal	114.182		133.422	122.766	112.084	101.374

De leningen voor woningbouwverenigingen worden door de gemeente doorgezet naar de Stichting Wonen Limburg. Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) staat garant voor deze leningen. De gemeente dient als achtervang van het WSW.

Soort lening	Restantbedrag 1-1-2020	Gemiddeld e rente	Restantbedrag 31-12-2020	Restantbedrag 31-12-2021	Restantbedrag 31-12-2022	Restantbedrag 31-12-2023
Overige leningen U/G	2.035	2,19%	1.975	1.915	1.855	1.795
Leningen aan woningbouwverenigingen	15.197	2,96%	14.189	13.286	12.356	11.398
Totaal	17.232		16.165	15.201	14.211	13.193

De overige leningen u/g bestaan uit startersleningen en duurzaamheidsleningen. De starterslening is bedoeld om het verschil tussen de prijs van een huis en de maximale hypotheek die een bank wil verstrekken, te overbruggen. Startersleningen worden verstrekt onder nationale hypotheekgarantie. Het risico van deze leningen is daarmee beperkt.

De duurzaamheidslening is een lening voor bekostiging van energiebesparende maatregelen door particulieren. De gemeente bepaalt de voorwaarden voor deze leningen. De duurzaamheidslening wordt verstrekt als een consumptief krediet en de aanvragers moeten voldoen aan de Gedragscode Consumptief Krediet.

De leningen aan woningbouwverenigingen zijn verstrekt onder waarborg van het WSW. Het WSW staat dus garant voor de rente- en aflossingsverplichtingen van deze leningen. De gemeente dient als achtervang van het WSW. Zie ook de *Uitgezette langlopende leningen*.

Rentevisie

Op het moment van schrijven zijn er talloze bedreigingen van het mondiale financiële systeem aanwezig, die de financiële stabiliteit in de wereld verzwakken. Ondanks de financiële voorspoed van het afgelopen decennium, zijn er weinig landen die hun schulden hebben afgelost. De oorzaak hiervoor is gelegen in de ongekend lage rentes die landen blijkbaar alleen maar aansporen om nog meer te lenen. Zolang er sprake is van economische voorspoed gaat dit goed, maar zodra er economisch de klad in komt hangen deze grote schulden als een molensteen rond de nek en is een mondiale crisis geboren.

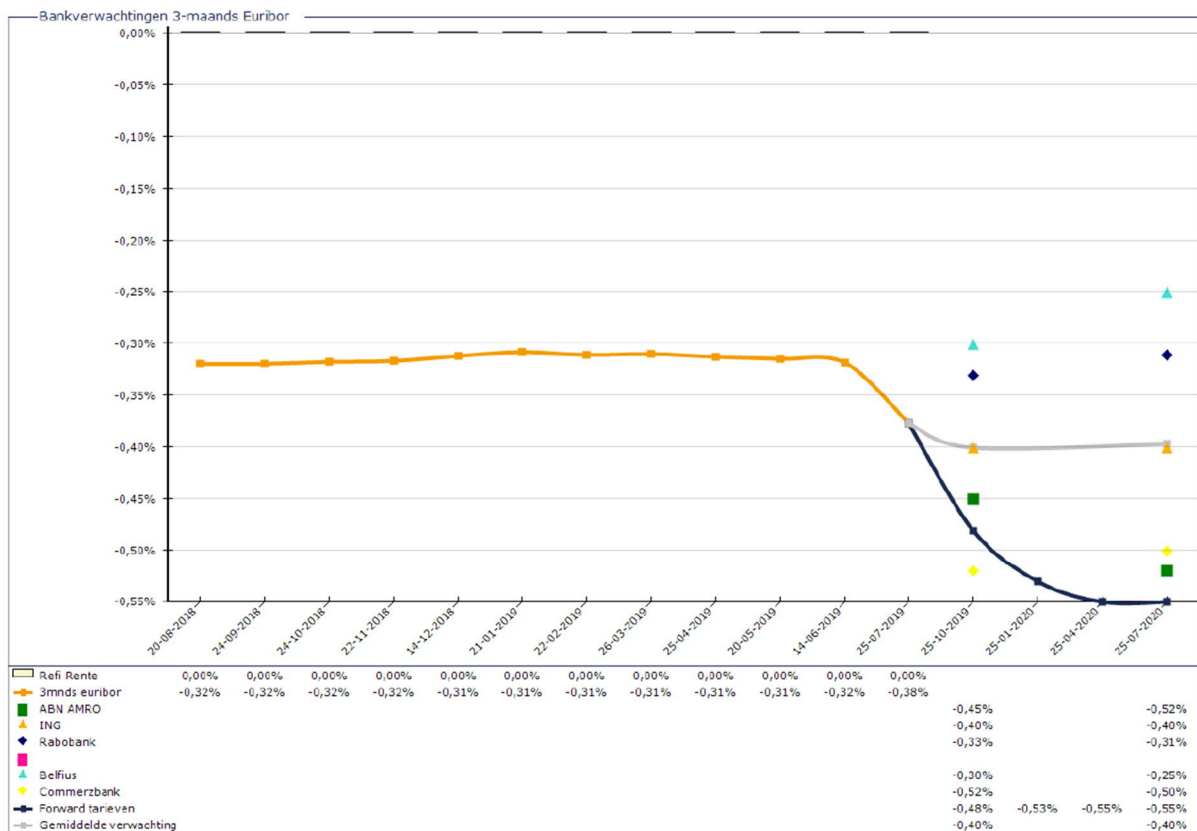
Nederland is een van de weinige landen die zijn schuldenlast heeft afgebouwd in de afgelopen periode, waardoor die geen molensteen wordt bij een teruglopende economie. Ook in Weert is de schuld de afgelopen jaren afgebouwd.

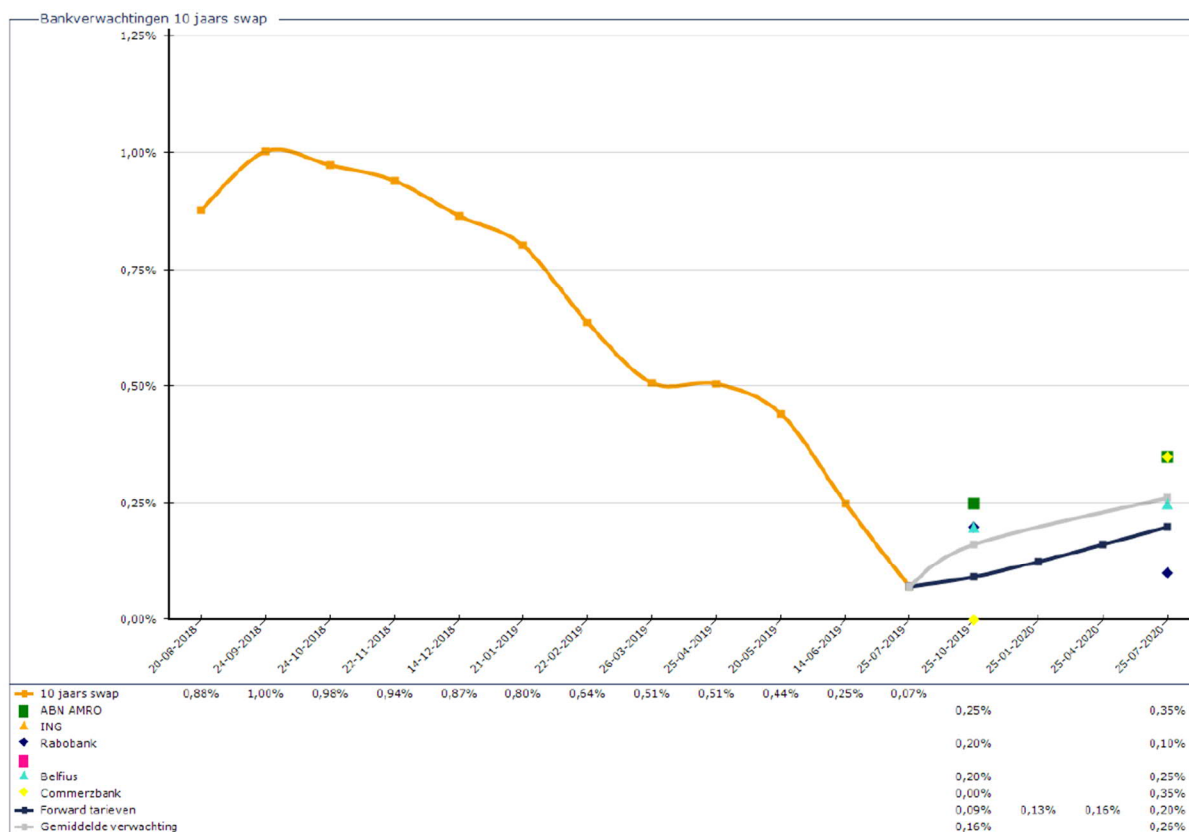
De lage rentes hebben geleid tot een vlucht van beleggers in aandelen. De grote beurzen zijn enorm gestegen in het afgelopen decennium. Echter, is deze stijging gebaseerd op de fundamentele, onderliggende waarden of is een groot gedeelte lucht?

Wat heeft dit alles met Weert van doen? Bovenstaande scenario's kunnen leiden tot een stagnering van de economische groei en mondiale financiële instabiliteit. Ook Nederland zal dan geraakt worden en als gevolg daarvan, Weert.

De verwachting is dat in het resterende deel van 2019 de economische groei in de Euro-sector gaat afnemen. De kans dat de ECB dan ook werkelijk overgaat tot het verder verlagen van de rente (zoals ECB-president Draghi begin 2019 al insinueerde), neemt daarmee toe. De Amerikaanse tegenhanger van de ECB, de FED, heeft in 2019 al een renteverlaging doorgevoerd.

Zoals bovenstaand al aangegeven zijn en blijven de rentes voorlopig laag. Deze situatie zal in ieder geval tot halverwege 2020 zo blijven. Dat houdt in dat de Euribor (de korte rente) negatief blijft en rond de -0,40% zal schommelen, wat we voor 2020 als uitgangspunt hanteren. De 10 jaars swap rente (de lange rente) bevindt zich op moment van schrijven op een historische lage 0% en het einde is nog niet in zicht. Een voorspelling doen over deze rente laten we achterwege. We weten dat de rente laag is en voorlopig laag blijft of nog lager gaat. De ontwikkelingen op de financiële markten zullen nauwlettend gevolgd worden.

Saldo van de financieringsfunctie

Exploitatie	2020	2021	2022	2023
Betaalde rente kort geld				
Betaalde rente langlopende leningen O/G	2.161	1.935	1.754	1.571
Totaal betaalde rente	2.161	1.935	1.754	1.571
Ontvangen rente op kort geld	15	15	15	15
Ontvangen rente op langlopende leningen U/g	441	413	386	358
Totaal ontvangen rente	456	428	401	373
Saldo	1.705	1.507	1.353	1.198
Rente doorberekend aan grondexploitatie	780	759	681	467
Aan taakvelden toe te rekenen rente	925	748	672	731
Rente eigen vermogen				
Rente voorzieningen				
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	925	748	672	731
Werkelijk aan taakvelden toegerekend (omslagrente)	966	910	868	833
Renteresultaat	-41	-161	-197	-101

Wijze waarop rente wordt toegerekend

De gemeente past het principe van totaalfinanciering toe. Dat houdt in dat er geen verband is tussen de financieringsmiddelen en de activa die daarmee zijn verkregen. Alle rentebaten en -lasten met betrekking tot de financiering worden vastgelegd binnen het taakveld treasury waarna het saldo wordt toegerekend aan de aanwezige vaste activa via de omslagrente (2020: 0,5%). Vervolgens worden de kapitaallasten (rente plus afschrijving), zoals die zijn berekend in de staat van activa, toebedeeld aan de producten/taakvelden. Door de rentekosten aan de desbetreffende programma's en taakvelden toe te rekenen met behulp van een (rente)omslag, is de wijze van verantwoorden van de rente in de begroting en jaarrekening gelijk.

Bedrijfsvoering

Inleiding

De bedrijfsvoering heeft de afgelopen jaren in termen van kwaliteit op diverse onderdelen onder spanning gestaan. Oorzaken hiervan waren de personele ombuigingen en toename van taken (mede door decentralisaties) welke zijn doorgevoerd zonder de bedrijfsvoeringsonderdelen hierop aan te passen. Aan de raad is in september 2018 een voorstel voorgelegd om de komende jaren te investeren in personele capaciteit en het toekomstbestendig maken van de organisatie.

Om alle bedrijfsvoeringsonderdelen weer op gewenst niveau te komen, aansluitend bij de ontwikkelingen welke de overige organisatieonderdelen hebben doorgemaakt, zijn een aantal speerpunten voor 2020 benoemd, welke allemaal terug te leiden zijn naar de ambitie: de basis op orde.

Organisatie

Organisatieontwikkeling

De ambitie om de gemeentelijke organisatie nog verder te verbeteren blijft gehandhaafd, maar er is meer tijd uitgetrokken (t/m 2021) voor het programma WinD (Weert in Dynamiek).

Een verdere stap hierin is het opstellen van een visie op interne dienstverlening. Hiermee wordt uniformiteit en richting gegeven aan de rol die de ondersteunende diensten bieden aan de ambtelijke organisatie.

Strategisch personeelsbeleid

Om als gemeentelijke organisatie de maatschappelijke ontwikkelingen het hoofd te kunnen bieden is het noodzakelijk op een gefundeerde wijze invulling te geven aan de diverse HR-activiteiten, door strategisch HR-beleid.

Sturen op effecten

Met het traject "Sturen op Effecten" zet de organisatie een belangrijke stap naar een meer doelmatig en doeltreffend werkende gemeentelijke organisatie. Met het traject geven we invulling aan de wenselijkheid om in alle lagen van de gemeentelijke organisatie het sturen op (maatschappelijke) effecten door te voeren.

Informatie

Actuele ontwikkelingen rondom ICT-vraagstukken, zoals de inrichting van de regionale ICT samenwerking, het informatievraagstuk rondom de decentralisaties in het sociale domein, de aanstaande Omgevingswet en de ontwikkelingen uit de Digitale Agenda 2020 stellen hoge eisen aan de inrichting van onze informatievoorziening.

Verbonden partijen

Visie en beleidsvoornemens

Inleiding

De gemeente Weert werkt samen met diverse organisaties, verenigingen, stichtingen, etc. Zodra deze samenwerking een combinatie is van een bestuurlijk én een financieel belang spreekt men van een verbonden partij. Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag, dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat of haar verplichtingen niet nakomt. Bestuurlijk belang is zeggenschap. Dit kan zijn via vertegenwoordiging in het bestuur of via het hebben van stemrecht. Partijen waarbij alleen een financieel risico bestaat, bijvoorbeeld een door de gemeente gesubsidieerde instelling, vallen hier niet onder. Verbonden partijen voeren vaak gemeentelijke taken uit met een groot politiek belang. Ze leveren een forse bijdrage aan de realisatie van maatschappelijke doelen. Het kunnen zowel publiekrechtelijke als privaatrechtelijke organisaties zijn.

Nota verbonden partijen

In de raad van februari 2017 is de Nota verbonden partijen vastgesteld. Hierin is de visie van de gemeente Weert op verbonden partijen vastgesteld en zijn kaders opgenomen die gehanteerd worden bij het aangaan van samenwerking met een verbonden partij.

Deze paragraaf gaat in op de ontwikkelingen van bovengenoemde verbonden partijen/ samenwerkingsverbanden en de verwachte omvang van het eigen vermogen en vreemd vermogen. De lijst van verbonden partijen is opgenomen bij de onderdelen "Gemeenschappelijke regelingen" en "Overige verbonden partijen".

Ontwikkeling van de bijdragen

Bij alle verbonden partijen geldt dat loon- en prijsontwikkelingen/ indexpercentages worden besproken in de bestuurs- en/of ledenvergaderingen. De begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen (GR) - met daarin opgenomen de geraamde bijdrage per deelnemende gemeente - worden behandeld in de gemeenteraad.

In de GR overeenkomsten zijn afspraken over de governanceaspecten (sturing, beheersing en verantwoording) vastgelegd.

Ontwikkelingen

Ontwikkelingen BBV

Het BBV schrijft voor dat informatie over verbonden partijen opgenomen dient te worden in de beleidsprogramma's waarop de samenwerking met de verbonden partij betrekking heeft. Deze informatie is essentieel om prestaties en risico's van de verbonden partijen goed te kunnen inschatten. Bij de verbonden partijen die in deze paragraaf opgenomen zijn, staat het programma / de programma's vermeld waarmee deze een relatie heeft / hebben.

Overige ontwikkelingen

Het afgelopen jaar zijn er door de gemeente enkele nieuwe samenwerkingsovereenkomsten aangegaan. Het betreft:

- Samenwerkingsovereenkomst "Samenwerking Grensgebied De Kempen" als vervolg op de eerder ondertekende "Intentieverklaring Gebiedsontwikkeling Cranendonck - Weert - Kempen~Broek".

- Samenwerkingsovereenkomst "Platteland in Ontwikkeling Weerterland" in relatie tot majeure opgaven en projecten op het vlak van water, natuur en landbouw in het buitengebied van de gemeenten Weert en Nederweert.

In deze paragraaf wordt verder niet ingegaan op bovenstaande samenwerkingsovereenkomsten omdat het geen "echte" verbonden partijen betreffen: er is geen sprake van een bestuurlijk én een financieel belang.

Weerstandsvermogen

De gemeenschappelijke regelingen hebben en geven steeds meer inzicht in hun risico's en weerstandsvermogen. De aandacht voor dit onderwerp leidt in enkele gevallen tot een behoefte aan groei van de algemene reserve (weerstandscapaciteit). Wij achten het niet zonder meer noodzakelijk dat de gemeenschappelijke regelingen zelf een toereikend weerstandsvermogen er op na houden. Zeker wanneer voor de aanvulling van het weerstandsvermogen extra middelen van de deelnemende gemeenten nodig zijn, geven wij er de voorkeur aan om risico's in de gemeentebegrotingen op te nemen. Voor zover er sprake is van (overige) significante risico's bij verbonden partijen, zijn deze opgenomen in de paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing".

Gemeenschappelijke regelingen

Hieronder is een overzicht van de gemeenschappelijke regelingen opgenomen, inclusief de financiële bijdrage en het bestuurlijk belang. Tevens is aangegeven met welke programma's de GR een relatie heeft.

Werkvoorzieningschap Weert e.o. de Risse

Werkvoorzieningschap Weert e.o. de Risse	
Vestigingsplaats	Weert
Bestuurlijk belang	2 collegeleden hebben zitting in het algemeen bestuur (ab), waarvan 1 lid tevens zitting heeft in het dagelijks bestuur (db). Hiernaast is er een Raad van Commissarissen (RvC), bestaande uit 3 externe leden die op basis van hun specifieke deskundigheid zijn aangetrokken.
Relatie met programma('s)	6 - uitvoering Wet sociale werkvoorziening
Begroting:	
Bijdrage Weert	In de Participatiewet zijn de WWB, de WSW en een deel van de Wajong samengevoegd. De WSW-oud wordt door Risse Groep uitgevoerd. Daarnaast speelt Risse Groep als leerwerkbedrijf een belangrijke rol in begeleiding van mensen naar werk.
Financieel belang	€ 7.881.000
Verwacht resultaat 2020	€-554.000
Balans:	
Geraamd eigen vermogen 01-01-2020	€ 1.712.000
Geraamd eigen vermogen 31-12-2020	€ 1.158.000
Geraamd vreemd vermogen 01-01-2020	n.v.t
Geraamd vreemd vermogen 31-12-2020	n.v.t

Veiligheidsregio Limburg Noord

Veiligheidsregio Limburg Noord	
Vestigingsplaats	Venlo
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten. Het dagelijks bestuur wordt, conform artikel 14 Wgr, benoemd door het algemeen bestuur en bestaat uit: de voorzitter van het algemeen bestuur; drie leden aan te wijzen uit en op voordracht van de bestuurscommissie GGD en drie leden aan te wijzen uit en op voordracht van de bestuurscommissie Veiligheid, zijnde AB-leden.
Relatie met programma('s)	1 - crisisbeheersing, brandweer en veiligheid; 6 - jeugdgezondheidszorg; 7 - volksgezondheid
Begroting:	
Bijdrage Weert	Veilige woon- en leefomgeving; doorontwikkeling Veiligheidsregio; borgen van de Publieke Gezondheid door het uitvoeren van de kerntaken uit de Wet publieke gezondheid (Wpg)
Financieel belang	Totale bijdrage 2020 is € 5.294.000
Verwacht resultaat 2020	Nihil
Balans:	
Geraamd eigen vermogen 01-01-2020	€ 1.264.000
Geraamd eigen vermogen 31-12-2020	€ 1.256.000
Geraamd vreemd vermogen 01-01-2020	
Geraamd vreemd vermogen 31-12-2020	

Omnibuzz

Omnibuzz	
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen
Bestuurlijk belang	Van elke deelnemende gemeente is een collegelid vertegenwoordiger in het algemeen bestuur.
Relatie met programma('s)	6 - doelgroepenvervoer
Begroting:	
Bijdrage Weert	Organiseren van toekomstbestendig doelgroepenvervoer met aansluiting op het reguliere openbaar vervoer; Uitvoeren wet maatschappelijke ondersteuning; Mobiliteit bieden voor kwetsbare inwoners; Bevorderen participatie.
Financieel belang	Beheersbaar houden van de kosten van het vraagafhankelijk doelgroepenvervoer. De bijdrage 2019 is geraamd op € 565.000
Verwacht resultaat 2020	Nihil
Balans:	
Geraamd eigen vermogen 01-01-2020	€ 1.304.000
Geraamd eigen vermogen 31-12-2020	€ 1.304.000
Geraamd vreemd vermogen 01-01-2020	€ 1.567.000
Geraamd vreemd vermogen 31-12-2020	€ 1.419.000

Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)

Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)	
Vestigingsplaats	Roermond
Bestuurlijk belang	In het algemeen bestuur zijn alle deelnemende gemeenten en waterschappen vertegenwoordigd. Het dagelijks bestuur bestaat uit een voorzitter en 5 leden, te benoemen door het algemeen bestuur.
Relatie met programma('s)	9 - lokale heffingen en overhead
Begroting:	
Bijdrage Weert	Door de verzelfstandiging wordt beoogd een zo groot mogelijk maatschappelijk rendement te halen uit samenwerking tussen lokale overheden op het gebied van belastingheffing en -inning en uitvoering van de Wet Waardering Onroerende Zaken.
Financieel belang	€ 631.000 reguliere bijdrage; € 18.000 aanvulling weerstandsvermogen
Verwacht resultaat 2020	Nihil
Balans:	
Geraamd eigen vermogen 01-01-2020	€ 1.190.000
Geraamd eigen vermogen 31-12-2020	€ 1.190.000
Geraamd vreemd vermogen 01-01-2020	n.v.t.
Geraamd vreemd vermogen 31-12-2020	n.v.t.

RUD Limburg Noord

RUD Limburg Noord	
Vestigingsplaats	Statutair: Venlo; praktisch: Roermond
Bestuurlijk belang	De GR RUD LN heeft een algemeen bestuur, dagelijks bestuur, adviesraad (waarin o.a. de secretarissen van de gemeenten zitting hebben), een directeur en een kleine ambtelijke organisatie. De gemeente Weert is middels een collegelid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Relatie met programma('s)	1 - veilige woon- en leefomgeving
Begroting:	
Bijdrage Weert	Dienstverlening en een veilige leefomgeving behoren tot de kerntaken van Weert.
Financieel belang	De gemeente Weert draagt bij aan de GR RUD LN met een bedrag per inwoner van in totaal € 71.000 en daarnaast een bedrag van € 56.000 voor onvoorzien, kosten onderhoud meetapparatuur, uitvoeringseenheid Roermond en beschikbaarheidsdienst.
Verwacht resultaat 2020	Verbeterde dienstverlening aan inwoners, bedrijven en belanghebbende alsmede een verbeterde kwaliteit, veiligheid en gezondheid van de leefomgeving
Balans:	
Geraamd eigen vermogen 01-01-2020	€ 148.000
Geraamd eigen vermogen 31-12-2020	€ 125.000
Geraamd vreemd vermogen 01-01-2020	€ 1.372.000
Geraamd vreemd vermogen 31-12-2020	€ 1.372.000

ICT Noord- en Midden Limburg

ICT Noord- en Midden Limburg	
Vestigingsplaats	Roermond
Bestuurlijk belang	Bedrijfsvoeringsorganisatie
Relatie met programma('s)	Overhead
Begroting:	
Bijdrage Weert	Een flexibelere, efficiëntere en professionelere dienstverlening op gebied van ICT; doorontwikkeling van de bestaande samenwerking met een lichte basis vanuit een oogpunt van continuïteit .
Financieel belang	Bedrijfsvoeringsorganisatie
Verwacht resultaat 2020	Nihil
Balans:	
Geraamd eigen vermogen 01-01-2020	Nihil
Geraamd eigen vermogen 31-12-2020	Nihil
Geraamd vreemd vermogen 01-01-2020	n.v.t.
Geraamd vreemd vermogen 31-12-2020	n.v.t.

Overige verbonden partijen

De overige verbonden partijen betreffen vennootschappen, stichtingen en verenigingen en overige samenwerkingsverbanden. Het betreft de volgende verbonden partijen:

Vennootschappen

- Enexis Holding NV en SPV's.
- NV Waterleidingmaatschappij Limburg (WML).
- NV Bank Nederlandse Gemeenten.

Stichtingen en verenigingen

- Afvalsamenwerking Limburg.
- Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).

Overige samenwerkingsverbanden

- Samenwerking Midden-Limburg.
- Regionale samenwerking leerplicht RMC Nederweert-Weert.
- Stichting Keyport 2020.
- Samenwerkingsverband ECGeo.

De stichtingen, verenigingen en overige samenwerkingsverbanden zijn géén verbonden partijen omdat er geen sprake is van een bestuurlijk én een financieel belang.

Essent BV/Enexis

Essent BV/Enexis	
Vestigingsplaats	Den Bosch
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder, stemrecht, voordrachtsrecht TvC-lid, lid AHC
Financieel belang	Dividend
Geraamd eigen vermogen 1-1-2020	€ 4.021.000.000
Geraamd eigen vermogen 31-12-2020	
Geraamd vreemd vermogen 1-1-2020	€ 3.691.000.000
Geraamd vreemd vermogen 31-12-2020	
Bijdrage aan beleidsdoelstellingen gemeente Weert	Netbeheerderstaak; realiseren van een duurzamere energievoorziening.
Governance	De governance is op orde en voldoet aan de Herziene Corporate Governance Code (CGC) en aan de voorwaarden van de Wet Normering Topinkomens.

De gemeente Weert heeft 112.050 aandelen Enexis en 1.497 aandelen SPV's.

Publiek belang: altijd en overal in het voorzieningsgebied van Enexis kunnen beschikken over energie, tegen aanvaardbare aansluit- en transporttarieven. Enexis speelt een belangrijke rol in de energietransitie. Het netwerk dient gereed te zijn voor decentrale energieopwekking, teruglevering en datacommunicatie over de energiestromen. Enexis faciliteert de transitie naar duurzame energie. Voor het functioneren van de samenleving is dat dermate belangrijk dat het publiek belang van Enexis alleen maar toeneemt.

Financiële risico's: Enexis is financieel gezond en heeft de benodigde ratings behaald. Het risico voor de aandeelhouders is gering, omdat Enexis opereert in een gereguleerde (energie) markt, onder toezicht van de Energiekamer. Daarnaast is het risico gering in relatie tot de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding N.V. Wettelijk is minimaal 40% eigen vermogen vereist, Enexis heeft op dit moment meer dan 50% eigen vermogen.

SPV's (Special Purpose Vehicle)

CBL Vennootschap BV

Vestigingsplaats: Den Bosch

Publiek belang: Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent (namens de verkopende aandeelhouders van Essent).

De functie van deze vennootschap was de verkopende aandeelhouders van energiebedrijf Essent te vertegenwoordigen als medebeheerder (naast RWE, Essent en Enexis) van het CBL Escrow Fonds en te fungeren als "doorgeefluik" voor betalingen in en uit het CBL Escrow Fonds.

Ondanks dat het CBL Escrow fonds in juni 2016 is geliquideerd, dient de vennootschap als gevolg van contractuele verplichtingen nog in stand gehouden te worden. Het bestuur van de vennootschap is in overleg met de andere contractuele partijen om na te gaan wanneer de contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens kan worden ontbonden.

Vordering Enexis BV

Vestigingsplaats: Den Bosch

Publiek belang: Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent (namens de verkopende aandeelhouders van Essent).

Doelstelling:

Als gevolg van de invoering van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON) in Nederland werd Essent per 30 juni 2009 gesplitst in een netwerkbedrijf (later Enexis) enerzijds en een productie- en leveringsbedrijf (het deel dat verkocht is aan RWE) anderzijds.

Beleidsvoornemens:

Op dit moment resteert alleen nog de lening van de 4e tranche. De 4e tranche mag niet vervroegd worden afgelost. Afhankelijk van het resultaat van een aantal financiële ratio's zou de 4e tranche eventueel geconverteerd kunnen worden in eigen vermogen.

De vennootschap zal eind 2019/begin 2020 kunnen worden ontbonden na de aflossing van de 4e Tranche op 30 september 2019.

In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 11 april 2019 heeft het bestuur van de vennootschap hiervoor een voorstel besluit aan de aandeelhouders voorgelegd.

De vennootschap zal bij ontbinding een negatief Eigen Vermogen hebben. In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 5 april 2018 is besloten een eventueel tekort in het Eigen Vermogen tijdelijk middels een rekening-courant aan te vullen vanuit de andere vennootschappen en dit te verrekenen met een winstuitkering uit deze betreffende vennootschap(pen).

Verkoop vennootschap BV

Vestigingsplaats: Den Bosch

Publiek belang: Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent (namens de verkopende aandeelhouders Essent).

Doelstelling:

In het kader van de verkoop in 2009 van Essent aan RWE hebben de verkopende aandeelhouders een aantal garanties en vrijwaringen gegeven aan RWE. Het merendeel van deze garanties en vrijwaringen is door de verkopende aandeelhouders overgedragen aan Verkoop Vennootschap BV. Ter verzekering van de betaling van eventuele schadeclaims heeft RWE bedongen dat een deel van de verkoopopbrengst door de verkopende aandeelhouders gedurende een bepaalde tijd in het General Escrow Fonds werd aangehouden.

Ondanks dat het General Escrow fonds in juni 2016 is geliquideerd, dient de vennootschap als gevolg van contractuele verplichtingen nog in stand gehouden te worden. Het bestuur van de vennootschap is in overleg met de andere contractuele partijen om na te gaan wanneer de contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens kan worden ontbonden.

NV Waterleidingmaatschappij Limburg (WML)

NV Waterleidingmaatschappij Limburg (WML)	
Vestigingsplaats	Maastricht
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder, stemrecht
Financieel belang	Dividend

Waterleiding Maatschappij Limburg (WML) heeft het alleenrecht in het leveren van leidingwater als drinkwater aan inwoners en bedrijven in Limburg. Als openbaar nutsbedrijf is de WML verplicht leidingwater te leveren dat aan de wettelijke eisen voor volksgezondheid voldoet. Deze kerntaak van WML bestaat uit:

- Duurzaam veiligstellen van de benodigde infrastructuur.
- Bevorderen doelmatig watergebruik.
- In stand houden van de benodigde infrastructuur.
- Borgen van de kwaliteit en duurzaamheid van het productie- en distributieproces.
- Bijdragen aan de bescherming van bronnen.
- Bevorderen van veilig gebruik van aangesloten installaties en toestellen.

De gemeente Weert bezit 17 van de in totaal 500 geplaatste aandelen van de NV Waterleidingmaatschappij Limburg. De WML heeft ruim 539.000 klanten. WML streeft, met het oog

op een gezonde financiële bedrijfsvoering, een kleine winst na. In plaats van dividenduitkering investeert WML financieel resultaat in het bedrijf. In de nabije toekomst moet een groot deel van het leidingnet vervangen worden. WML wil dit deels uit eigen middelen financieren. Een positief resultaat wordt daarom toegevoegd aan de algemene reserve.

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	
Vestigingsplaats	Den Haag
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder, stemrecht
Financieel belang	Dividend

Weert bezit 41.379 aandelen van de NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). In de begroting wordt jaarlijks rekening gehouden met een dividenduitkering van de BNG. BNG Bank heeft inmiddels 6 "duurzame" obligaties uitgegeven ter waarde van € 4,1 miljard. De opbrengst hiervan wordt uitsluitend gebruikt voor balansfinanciering van de Nederlandse gemeenten en woningcorporaties die in hun categorie het best scoren op het gebied van duurzaamheid en sociaal beleid.

Afvalsamenwerking Limburg (ASL)

Afvalsamenwerking Limburg (ASL)	
Vestigingsplaats	Maastricht
Bestuurlijk belang	n.v.t.
Financieel belang	Contributie (€ 0,10 per inwoner)

Het taakveld van de vereniging is door de privatisering van Attero en de afgesloten langjarige afvalcontracten sterk ingeperkt tot lichte beheertaken. In 2015 is de strategienota "Een wereld te winnen" vastgesteld. Hierin is de gewenste taakstelling van de vereniging voor de jaren 2016 – 2021 weergegeven. Geconcludeerd is dat, om de regie over de afvalketen te (her)-nemen, de gemeenten hun krachten dienen te bundelen.

Overige samenwerkingsverbanden

Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)	
Vestigingsplaats	Den Haag
Bestuurlijk belang	n.v.t.
Financieel belang	Lidmaatschap

De VNG-organisatie inventariseert maatschappelijk relevante ontwikkelingen, zorgt voor agenda-setting van issues die voor gemeenten relevant zijn, brengt gemeenten en andere partijen bij elkaar en faciliteert bij belangenbehartiging, beleidsontwikkeling en dienstverlening. De VNG-organisatie staat onder leiding van de Algemene directie. De organisatie bestaat uit de onderdelen: VNG Beleid en VNG Bedrijven.

Samenwerking Midden-Limburg

Het doel van dit samenwerkingsverband is: organiseren van een netwerkstructuur voor bundeling en coördinatie van regionale projecten en trajecten op economisch, sociaal en fysiek terrein. Er is geen sprake van een bestuurlijk en/of financieel belang. Aan deze netwerkorganisatie nemen de

gemeenten Roerdalen, Roermond, Echt- Susteren, Maasgouw, Leudal, Nederweert en Weert deel. Voor het aandeel van Weert in de samenwerking wordt in de begroting rekening gehouden met een bedrag van € 30.000.

Regionale samenwerking leerplicht RMC Nederweert-Weert

Voor het organiseren van het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet zijn de gemeenten Weert, Nederweert en Leudal een samenwerkingsverband aangegaan. Het team Leerplicht en RMC (Regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten) is werkzaam bij de gemeente Weert en verricht werkzaamheden voor de drie gemeenten. De gemeenten Nederweert en Leudal betalen een vergoeding aan Weert.

Er is een tendens te zien waarbij de meldingen van schoolverzuim en de meldingen van voortijdig schoolverlaten afnemen in de afgelopen jaren. Dit is grotendeels toe te schrijven aan de goede samenwerking met onderwijs in de preventie van verzuim en schooluitval.

De aanpak van Voortijdig schoolverlaten is doorontwikkeld naar een vervolgaanpak voor de periode van 2016 tot 2021 met een doelstelling van landelijk maximaal 20.000 VSV-ers. Er is gezamenlijk, in de regio Noord- en Midden Limburg, een nieuw pakket aan maatregelen afgesproken om de doelstelling van maximaal 20.000 VSV-ers in 2021 te kunnen behalen. De maatregelen worden jaarlijks geëvalueerd en bijgesteld. De subsidies vanuit het rijk worden hiermee gecontinueerd, er blijft eenzelfde doeluitkering voor de uitvoering van de RMC-taken en er blijft eenzelfde subsidie voor de uitvoering van een VSV programma, waarbij een programma voor kwetsbare jongeren een speerpunt is in deze aanpak.

Stichting Keyport 2020

Keyport 2020 heeft een Routeplan vastgesteld. De regionale economie groeit, de samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven verbetert, het MKB blijft aan zet. Naast het stimuleren en faciliteren van kansrijke innovaties en projecten die bijdragen aan de regionale economie en het vestigingsklimaat, wordt tevens ingezoomd op de regionale kansen van de Biobased Circulaire Economy. Tevens wordt aan de slag gegaan samen met het onderwijs en ondernemers met het aanpakken van de uitdagingen voor de regionale arbeidsmarkt.

De bijdrage aan Keyport bedraagt € 2,47 per inwoner voor de uitvoering van het Routeplan.

Bodemzorg Limburg

Statutaire naam en vestigingsplaats: Nazorg Limburg BV, Maastricht.

Bestuurlijk belang: aandeelhouder.

Bodemzorg Limburg is een platform over bodemzorg in Limburg voor overheden en bedrijfsleven. Iedere Limburgse gemeente betaalt € 0,25 per inwoner ten behoeve van extra bodemzorgtaken. Bodemzorg Limburg helpt gemeenten met het vinden van duurzame oplossingen voor gesloten stortplaatsen en andere verontreinigde locaties.

Grondbeleid

Inleiding

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in het gemeentelijke grondbeleid, de resultaten van de grondexploitatieberekeningen (geraamde opbrengsten en investeringen), de prognose van eventuele winstnemingen en de uitgangspunten omtrent de reserves in relatie tot de risico's die zich voordoen binnen de grondexploitatieprojecten.

Voor de prognose van de opbrengsten en de investeringen en de informatie over de boekwaarde wordt verwezen naar het Meerjarenperspectief Grondexploitaties 2019 (MPG 2019, vastgesteld door de raad d.d. 5 juni 2019). Hierin zijn de opbrengsten, investeringen en resultaten van de grondexploitaties uitvoerig toegelicht.

Grondbeleid in relatie tot het realiseren van bestuurlijke doelen

Grondbeleid is geen doel op zich, maar vormt het kader waarbinnen de gemeente haar ruimtelijke beleidsdoelstellingen wil realiseren. Het grondbeleid is van belang voor woningbouw, infrastructuur, duurzaamheid, klimaatadaptie, commerciële en economische ontwikkelingen. Ruimtelijke Ordening heeft invloed op bestaande belangen en eigendomsposities, het is daarom van belang hoe de gemeente daarmee omgaat in het nastreven van de gemeentelijke doelstellingen.

De ruimtelijke beleidsdoelstellingen zijn vastgelegd in de Structuurvisie Weert 2025. Deze ruimtelijke visie op de stad benoemt een 4-tal thema's:

- Prettige woongemeente voor jong en oud;
- Groenste stad met een grote toeristisch-recreatieve aantrekkingskracht;
- Uitnodigend en bruisend centrum;
- Hoogwaardige bedrijvigheid, dienstverlening en innovatie.

In het programma 2018 – 2022 "Weert koerst op verbinding" zijn de volgende voor de grondexploitatie relevante doelstellingen opgenomen.

Woonklimaat:

- Bouwen op basis van woningbehoefte (kwantiteit & kwaliteit);
- Tempo houden op bouwontwikkeling;
- Tijdelijke oplossingen om de nood te verzachten;
- Laarveld fase 3 vanaf 2020 op de markt / Laarveld 4 in 2023;
- Bouwen in de stad en in de kerkdorpen;
- Duurzaamheid: bij alle ontwikkelingen maximaal waarde toevoegen;
- Uitplaatsen milieuhinderlijke bedrijven;
- Minder verkeer door de woonwijken.

Economie:

- Bedrijfskavels in alle soorten en maten aanbieden/uitgeven;
- Diversifiëren en verbreden economische structuur.

In december beslist de raad over de Nota Grondbeleid 2020. Deze nieuwe nota vervangt de huidige nota uit 2014. In de vigerende nota wordt ingestoken op vooral facilitair en terughoudend situationeel actief grondbeleid. Dit grondbeleid was heel goed passend bij de economische situatie van dat moment. In het nieuwe nog vast te stellen beleid wordt ingezet op vooral situationeel actief grondbeleid. De gemeente kan vanuit ondernemend gedrag invloed uitoefenen en zorgen voor toegevoegde waarde bij maatschappelijke opgaven. Het bijbehorende afwegingskader speelt hierin een belangrijke rol. Ook wordt er in de nota een verbinding gezocht tussen de

grondexploitatie en het strategisch vastgoed. De gebundelde kracht van beide expertisen kan zorgen voor een grotere meerwaarde binnen het zogenaamde ontwikkelbedrijf.

Nieuwe ontwikkelingen

De Commissie Besluit begroting en verantwoording (BBV) heeft in de zomer van 2019 een nieuwe notitie Grondexploitaties uitgebracht. De notitie bevat geen nieuwe regels, maar is een verduidelijking van de vorige notitie.

Gemeentelijk Vastgoed

Algemeen

De gemeente Weert heeft een historisch gegroeide vastgoedportefeuille. Het betreft vastgoed ten behoeve van de huisvesting van de eigen organisatie, maatschappelijk vastgoed en bijzondere vastgoedobjecten. De meerjarenbegroting "onderhoud gemeentelijk vastgoed 2016-2020" is opgesteld vanuit een situatie van optimale verhuurbaarheid, instandhouding en (potentiële) verkoop van vastgoedobjecten. Hierbij wordt uitgegaan van een planmatige preventieve aanpak van onderhoud.

Wat hebben we al gedaan

In 2019 is de professionalisering van het beheer van gemeentelijk vastgoed verder ingezet. Hierbij is de focus gelegd op het optimaliseren van de registratie op objectniveau. Hiervoor is een programma van eisen opgesteld waaraan een vastgoedregistratiesysteem moet voldoen. Naast het optimaliseren van de registratie is er ook bekeken op welke wijze rapportage over vastgoed kan worden geoptimaliseerd. Hier wordt aansluiting gezocht bij de vragen gesteld vanuit bestuur, management en externe accountant.

De professionalisering betekent ook aansluiting bij het grondbedrijf voor wat betreft strategische benadering van het vastgoedbezit.

Wat gaan we in 2020 doen

- De huidige meerjarenbegroting "onderhoud gemeentelijk vastgoed 2016-2020" loopt af. Er moet een nieuwe meerjarenbegroting "onderhoud gemeentelijk vastgoed 2021-2025" worden vastgesteld. De begroting zal op basis van een onderhoudsplanning op objectniveau worden opgemaakt en opgevolgd. Losse onderhoudsbegrotingen voor molens, monumenten en buitensport worden geïntegreerd in de totale onderhoudsbegroting.
- Voor de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed richting klimaatneutraal 2040 worden middelen in de begroting opgenomen. Bij de uitvoering van de onderhoudsplanning wordt steeds pragmatisch te werk gegaan.
- Een gedetailleerde onderhoudsbegroting en werkplanning voor het gemeentelijk vastgoed maakt het mogelijk om de onderhoudsreserve om te zetten naar een onderhoudsvoorziening. De administratieve werkwijze bij een voorziening sluit beter aan bij de real-time administratie die gevoerd moet gaan worden ten behoeve van de periodieke verslaglegging en verantwoording.

Doorkijk

Vanaf 2021 is het de bedoeling dat de wijze van begroten en registreren van realisatie op objectniveau rapportering, zoals in het grondbedrijf plaatsvindt, mogelijk maakt.

De afgelopen jaren is ingezet op het afstoten van vastgoedobjecten met een negatief resultaat. In de lijn van de systematiek van het grondbedrijf zal onder andere ook naar strategische ligging en duurzaamheid worden gekeken bij de besluitvorming. Binnen vastgoed gaat het strategisch beleid op gemeentelijk vastgoed meer vorm krijgen. Hiervoor wordt aansluiting gezocht bij het grondbedrijf. Hierdoor kunnen strategische keuzes van het gemeentelijk bezit vanuit een breder perspectief worden bekeken.

Als eerste aanzet zal er een hoofdstuk "Vastgoed" aan de MPG worden toegevoegd. Dit sluit aan bij een meer (pro)actief grond- en vastgoedbeleid van de gemeente Weert.

Prognose te verwachten resultaten

In het hierna volgende overzicht is de prognose weergegeven van de te verwachten resultaten van het onderhanden werk binnen de grondexploitatie. Dit overzicht geeft de eindwaarden van de grond-exploitatieberekeningen aan bij de begroting 2020 ten opzichte van de MPG 2019.

Prognose bouwgronden in exploitaties (op Eindwaarde)			
bedragen x € 1.000			
Bouwgrond in exploitatie	MPG 2019	Mutatie	Begroting 2020
Positief resultaat			
Landbouwbelang	228		228
Tungeler Dorpsstraat	398		398
Sportstraat Nur Holz		117	117
Uitbreiding de Kempen	4.713		4.713
Leuken Noord	1.158		1.158
Centrum Noord	3.988		3.988
Subtotaal	10.485	117	10.602
Negatief resultaat			
Beekpoort-Noord	-2.602		-2.602
Laurentius	-71		-71
Truppertstraat	-1.223		-1.223
Laarveld	-15.611		-15.611
Kanaalzone	-1.749		-1.749
Vrouwenhof	-637		-637
Kampershoek 2.0	-4.381		-4.381
Subtotaal	-26.274		-26.274
Totaal	-15.789	117	-15.672

Tabel 1 Eindwaarde grondexploitaties

Ten opzichte van de MPG 2019 zijn de resultaten bij de begroting 2020 nagenoeg gelijk. Het verschil komt door de op 13 maart 2019 geopende grondexploitatie Sportstraat Nur Holz.

In onderstaande tabel staat het verloop van de boekwaarde voor de jaren 2020 tot en met 2023. Daar waar de boekwaarde per 1-1-2019 nog € 59,3 miljoen en de verwachte boekwaarde per 31-12-2019 € 58,3 miljoen bedroeg, gaat deze dalen de komende jaren. Van € 55,9 miljoen naar € 30,5 miljoen per 31-12-2023 naar uiteindelijk € 15,7 miljoen per 31-12-2032 (einde looptijd huidige grondexploitatieportefeuille).

De ingezette daling komt doordat de komende jaren de verwachte grondopbrengsten hoger zijn dan de nog te maken investeringen. Dit doet zich vooral voor in Kampershoek 2.0 en Laarveld.

Voor de periode 2020 – 2023 verwachten we het volgende verloop in de boekwaarde:

Verloop boekwaarde grondexploitatie (bedrag x € 1000)	2020	2021	2022	2023
Algemene kosten	70	70	70	70
Woningbouw	25.557	24.036	19.197	17.815
Bedrijventerreinen	30.293	26.972	15.789	12.629
Boekwaarde 31 december	55.920	51.078	35.056	30.514

Tabel 2 Verloop grondexploitaties 2020 - 2023

Dit zijn de boekwaarden inclusief de exploitatiebijdragen als gevolg van faciliterend grondbeleid.

Deze worden op de balans geboekt onder de overlopende activa.

Onderbouwing geraamde winstneming

Binnen de grondexploitatie worden de volgende winstnemingsprincipes gehanteerd:

- er wordt winst c.q. verlies genomen bij beëindiging van een project;
- er dient tussentijds winst te worden genomen als deze met voldoende zekerheid kan worden vastgesteld.

De gemeente Weert hanteert voor het berekenen van de winstneming, in navolging van de voorschriften van de commissie BBV, namelijk de methode van "Percentage of completion" (Poc-methode).

De berekening van deze verwachte winstnemingen is op basis van een inschatting (best estimate) van geprognosticeerde kosten en opbrengsten en uitgangspunten van fasering. Deze kunnen sterk afwijken als gevolg van vertragingen of juist versnellingen in de voortgang van de grondexploitaties. Om deze reden worden eventuele resultaten pas bij de jaarrekening verwerkt op basis van de definitieve cijfers.

Verwachte winstnemingen grondexploitatie (bedrag x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
Landbouwbelang	31			
Tungeler Dorpsstraat	147	192		
Nur Holz	54	8		
Uitbreiding de Kempen	261	248	131	160
Leuken Noord	105	115	125	89
Centrum Noord	157	115	119	59
Totaal	755	678	375	308

Tabel 3: Verwachte winstnemingen 2020 - 2023

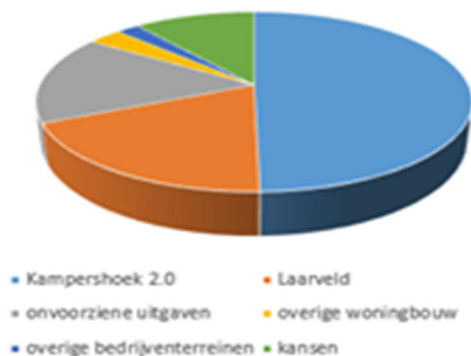
Bovenstaande bedragen zijn een inschatting.

Reserves in relatie tot risico's

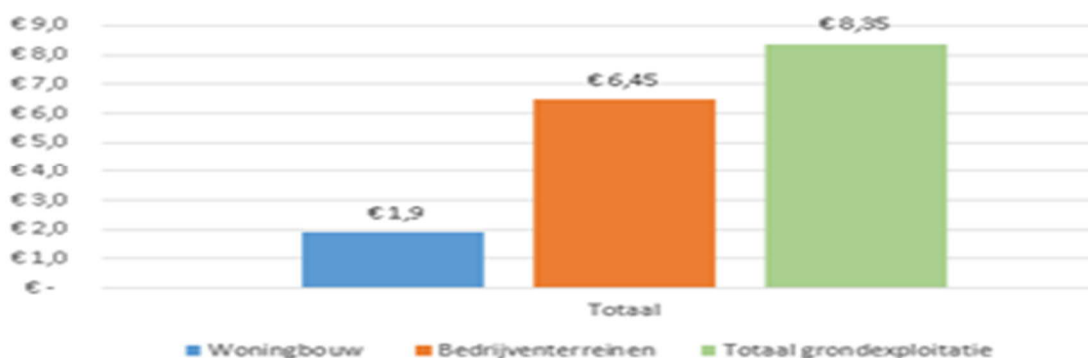
In 2020 zijn er twee bestemmingsreserves gekoppeld aan de grondexploitatie. Dit betreft op de eerste plaats de reserve Risicobuffer bouwgrondexploitaties. Per 1-1-2019 bedraagt de Risicobuffer bouwgrond-exploitaties € 8.350.000. Ten behoeve van de begroting 2020 heeft er een screening plaatsgevonden van de bij de jaarrekening berekende risico's. Geconcludeerd is dat er ten opzichte van de jaarrekening geen grote wijzigingen zijn in de risico's en dat de buffer ongewijzigd blijft op

€ 8.350.000. Daarnaast is bij de vaststelling van de jaarrekening 2018 door de raad besloten dat een deel van de reserve Risicobuffer bouwgrondexploitaties onder een andere reserve wordt geplaatst, namelijk de bestemmingsreserve parkfaciliteiten en parkbeheer Kampershoek 2.0. Het saldo van deze reserve is € 550.000. Er worden voornamelijk geen mutaties verwacht.

Norm risicobuffer (€ 8,35 miljoen)

Norm Risicobuffer (bedragen x € 1 miljoen)

Voorziening verliesgevend grondexploitaties

De gemeente Weert kent naast projecten met een verwacht positief financieel resultaat ook projecten met een verwacht nadelig financieel resultaat. De noodzakelijke investeringen zijn soms nodig om de gemeentelijke ambities en doelstellingen te verwezenlijken. De BBV schrijft voor dat zodra er een verlies wordt verwacht er een voorziening moet worden getroffen. Verwachte verliezen in projecten moeten dus al genomen worden zodra ze worden geraamd.

Ten opzichte van de MPG zijn er in de tussentijd geen mutaties geweest die aanleiding gaven om de grondexploitaties bij te stellen voor de begroting 2020. Hierdoor zijn ook de voorzieningen ongewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2018.

Voorziening verlieslatende grondexploitaties (bedrag x € 1.000)	
Voorziening Beekpoort-Noord	2.602
Voorziening Ittervoorterweg	71
Voorziening Truppertstraat	1.223
Voorziening Laarveld	15.611
Voorziening Kampershoek 2.0	4.381
Voorziening Kanaalzone 1	1.749
Voorziening Vrouwenhof	637
Totaal	26.274

2 FINANCIËLE BEGROTING

Uitgangspunten voor de opstelling van de meerjarenbegroting 2020-2023

Bijlage Overzicht diverse indexeringen voor de opstelling van de meerjarenbegroting 2020-2023					
Uitgaven	2019	2020	2021	2022	2023
Salarissen (cf. cao)	3,25%	3%	2%	2%	2%
Omslagrente	0,75%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%
Rente grondexploitatie	1,56%	1,56%	1,56%	1,56%	1,56%
Prijsindex goederen en diensten	1,50%	2,4%	2%	2%	2%
Opbrengsten	2019	2020	2021	2022	2023
Huren en pachten (cf. contractafspraken)	1,7%	1,7%	1,7%	1,7%	1,7%
Reinigingsrechten/afvalstoffenheffing	0%	0%	0%	0%	0%
Rioolheffing	2%	-15,69%	2%	2%	2%
Leges	1,50%	2,4%	2%	2%	2%
Begrafenisrechten	1,50%	2,4%	2%	2%	2%
Marktgeden	1,50%	2,4%	2%	2%	2%
Hondenbelasting	2,00%	2,4%	2%	2%	2%
Precariobelasting	1,50%	2,4%	2%	2%	2%
Ligplaatsgeden haven	1,50%	2,4%	2%	2%	2%
OZB-opbrengsten woningen	1,50%	5,9%	2%	2%	2%
OZB-opbrengsten niet-woningen	1,50%	5,9%	2%	2%	2%
Toeristenbelasting	1,50%	7,9%	2%	2%	2%

Baten en lasten 2020

Nr.	Programma	Lasten	Baten	Saldo
1	Openbare orde en veiligheid	5.069	130	4.939
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	9.723	697	9.026
3	Economische zaken en promotie	5.457	3.748	1.710
4	Onderwijs	5.584	1.808	3.776
5	Sport, cultuur, recreatie en openbaar gebied	16.626	1.816	14.810
6	Zorg, inkomen en participatie	61.044	14.886	46.158
7	Volksgesondheid en milieu	12.712	11.306	1.406
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en sted. vernieuwing	7.723	7.523	200
9	Middelen, bestuur en algemeen beheer	6.118	1.265	4.852
	Totaal	130.055	43.178	86.877

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	
Algemene uitkeringen	-83.774
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	-15.464
Overige baten en lasten incl. onvoorzien	790
Saldo financieringsfunctie en dividend	-232
Totaal	-98.680

Binnen de post van de Overige baten en lasten is de post onvoorzien opgenomen van € 31.000. De post onvoorzien is gesplitst in een bedrag van € 23.000 voor structurele lasten en een bedrag van € 8.000 voor incidentele lasten.

Overhead	18.179
Vennootschapsbelasting	10
Totaal	18.189

Geraamd totaal saldo van baten en lasten	
Totaal programma's (saldo)	86.877
Totaal algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	-98.680
Totaal overhead/vennootschapsbelasting	18.189
Totaal	6.386

Mutaties reserves per programma	Toevoeging	Onttrekking
PR01: Openbare orde en veiligheid		
PR02: Verkeer, vervoer en waterstaat	204	
PR03: Economische zaken en promotie	590	-1.808
PR04: Onderwijs	527	-254
PR05: Sport,cultuur, recreatie en OG	524	-555
PR06: Zorg, inkomen en participatie		-2.258
PR07: Volksgezondheid en milieu		-48
PR08: Volkshuisvest. RO sted.vern.		-238
PR09: Middelen bestuur en alg.beheer	1.631	-4.726
Totaal	3.476	-9.886

Geraamd resultaat	Saldo
Totaal saldo van baten en lasten	6.386
Onttrekking aan reserves	-9.886
Toevoeging aan reserves	3.476
Geraamd resultaat	24

Specificatie toevoegingen aan reserves	Omschrijving	2020	2021	2022	2023
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat					
Reserve civieltechnische werken R2147	Storting conform notitie reserves en voorzieningen	116	116	116	116
Reserve onderhoud en vervanging Biesterbrug R2151	Storting conform notitie reserves en voorzieningen	88	88	88	88
Programma 3 Economische zaken en promotie					
Reserve gemeentelijk vastgoed R2156	Reservering meerjarenonderhoudsplan	590	790	1.040	1.040
Programma 4 Onderwijs					
Reserve decentralisatie huisvesting onderwijs R2106	Verrekening vanwege budgettaire neutraliteit	527	545	801	808
Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en openbaar gebied					
Reserve meerjaren onderhoud en vervanging sport R2152	Storting conform notitie reserves en voorzieningen	119	119	119	119
Reserve SPUK R3236	Jaarlijkse storting	406	406	406	0
Programma 9 Middelen, bestuur en algemeen beheer					
Reserve majeure projecten R2100	Jaarlijkse storting	1.530	1.555	1.593	1.618
Algemene reserve R1000	Goodwill BSGW	101			
Totaal van de stortingen		3.476	3.619	4.163	3.788
Specificatie onttrekkingen aan reserves	Omschrijving	2020	2021	2022	2023
Programma 3 Economische zaken en promotie					
Reserve gemeentelijk vastgoed R2156	Aanwending onderhoud vastgoed	1.511	1.511	1.511	1.511
Algemene Reserve R1000	Aanwending t.b.v. Spark tech lab	30			
Reserve Warenmarkt R3121	Afschrijving economisch nut weekmarkt P5	2	2	2	2
Algemene Reserve R1000	Citymarketing Prio 2019 nr. 25	100			
Algemene Reserve R1000	Grootschalige evenementen Prio 2019 nr. 34	150	150		
Algemene Reserve R1000	Parkmanagement R1000 amendement begroting 2019 III.A.3	15	15		

Specificatie onttrekkingen aan reserves	Omschrijving	2020	2021	2022	2023
Programma 4 Onderwijs					
Reserve peuterspeelzalen Het Dal R3103	Dekking kapitaallasten K650003	4	4	4	4
Algemene Reserve R1000	Experimenten onderwijs en maatschappelijke stage prio 19 nr. 28	250	250	250	
Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en openbaar gebied					
Reserve accommodatie Batavieren treffers R3102	Dekking kapitaallasten K630989	1	1	0	
Reserve restauratie Martinustoren R3106	Dekking kapitaallasten K541999	7	7	7	7
Reserve St Annamolen R3107	Dekking kapitaallasten K541996	0	0	0	0
Reserve molenonderhoud R3110	Dekking kapitaallasten K541013	27			
Reserve atletiekaccommodatie fase 1 R3114	Dekking kapitaallasten K530106	41	41	41	41
Reserve inrichting turnhal R3119	Dekking kapitaallasten K530181	10	10	10	10
Algemene reserve R1000	Aanwending routeplanner cultuur	130	13		
Algemene reserve R1000	Aanwending lokale media	30			
Algemene reserve R1000	Aanwending typisch Weert	70	70		
Reserve SPUK R3236	Vrijval t.g.v. exploitatie sport	52	76	98	91
Reserve Meerjarenonderhoud en vervang.sport R2152	Jaarlijkse onttrekking R2152	28	28	28	28
Reserve Combinatiefunctionarissen R2160	Combinatiefunctionaris	60			
Algemene reserve R1000	Meer groen prio 2019 nr. 38	100	100		
Programma 6 Zorg, inkomen en participatie					
Reserve sociaal domein R2158	Aanwending ten behoeve van aanvalsplan armoede Weert	250			
Reserve sociaal domein R2158	Aanwending exploitatieopzet Wmo	154	522	409	771
Reserve Keent Kiest Kwaliteit – wijkaccommodatie R3101	Dekking kapitaallasten K630001	52	52	52	52
Reserve wijkaccommodatie Tungelroy R3104	Dekking kapitaallasten K630017	14	14	14	14
Reserve JOP Graswinkel R3108	Dekking kapitaallasten K630935	0	0	0	0
Reserve welzijn, peuterspeelzaal WML R3111	Dekking kapitaallasten K530046	2	2	2	2
Reserve welzijn, peuterspeelzaal WML R3111	Dekking kapitaallasten K530046	1	1	1	1
Reserve welzijn, peuterspeelzaal WML R3111	Dekking kapitaallasten K530047	3	3	3	3

Specificatie onttrekkingen aan reserves	Omschrijving	2020	2021	2022	2023
Reserve sociaal domein R2158	Aanwending incidentele kosten Wmo oud	507	618		21
Algemene reserve R1000	SDV slotwijziging 2018	41			
Reserve sociaal domein R2158	Aanvulling tekort Risse			202	135
Reserve sociaal domein R2158	Wmo nieuw	272		285	285
Reserve sociaal domein R2158	Verrekening nadeel Buig	962			
Programma 7 Volksgezondheid en milieu					
Reserve verkoop oude milieustraat R3113	Dekking kapitaallasten K721003	18	18	18	18
Algemene reserve R1000	Heerlijk Weert prio 2019 nr. 29	30	30		
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing					
Algemene reserve R1000	Implementatie omgevingswet prio 2019 nr. 30	138	138		
Algemene reserve R1000	Asbestsanering gemeentelijke panden prio 2019 nr. 33	100	100		
Programma 9 Middelen, bestuur en algemeen beheer					
Algemene reserve R1000	Aanwending t.b.v. WinD	325	318		
Reserve majeure projecten R2100	Aanwending conform plan (som van de projecten)	2.530	2.262	2.573	2.622
Algemene reserve R1000	Inhaalslag I&A prio 19	66			
Reserve SPUK R3236	Ophoging BTW SPUK	27	27	27	27
Algemene reserve R1000	Incidentele prioriteiten begroting 2020	687	297	297	
Algemene reserve R1000	Personele prioriteiten begroting 2020	100	100		
Algemene reserve R1000	Openstelling puza prio 2019 nr. 26	102			
Algemene reserve R1000	Masterplan dig. Transitie prio 2019 nr. 32	200			
Algemene reserve R1000	Digitalisering analoge collectie prio 2019 nr. 37	50			
Algemene reserve R1000	Video persberichten prio 2019 nr. 42	18			
Algemene reserve R1000	Personele knelpunten	622	367	262	117
Totaal van de onttrekkingen		9.886	7.144	6.096	5.762

Meerjarenperspectief

	Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
Programma	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Openbare orde en veiligheid	5.069	130	4.939	5.088	130	4.958	5.093	130	4.963	5.113	130	4.983
Verkeer, vervoer en waterstaat	9.723	697	9.026	9.580	676	8.904	9.631	678	8.954	9.693	679	9.013
Economische zaken en promotie	5.457	3.748	1.710	5.044	3.406	1.637	4.376	2.904	1.472	3.756	2.285	1.471
Onderwijs	5.584	1.808	3.776	5.649	1.810	3.839	5.645	1.813	3.832	5.408	1.813	3.595
Sport, cultuur, recreatie en openbaar gebied	16.626	1.816	14.810	16.093	1.783	14.310	15.622	1.805	13.817	15.656	1.798	13.858
Zorg, inkomen en participatie	61.044	14.886	46.158	61.157	14.787	46.370	61.324	14.789	46.535	61.639	14.790	46.849
Volksgesondheid en milieu	12.712	11.306	1.406	12.874	11.443	1.431	12.979	11.559	1.420	13.158	11.683	1.475
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en sted. vernieuwing	7.723	7.523	200	5.575	5.373	202	4.066	4.000	66	4.024	3.958	66
Middelen, bestuur en algemeen beheer	6.118	1.265	4.852	6.102	1.510	4.592	6.059	1.515	4.544	6.001	1.520	4.482
Totaal programma's	130.055	43.178	86.877	127.162	40.918	86.244	124.795	39.192	85.604	124.449	38.657	85.792
Alg. dekkingsmiddelen en onvoorzien	4.739	103.419	-98.680	5.701	105.293	-99.592	6.398	106.351	-99.953	5.955	108.277	-102.322
Overhead	18.317	138	18.179	17.065	134	16.931	16.395	111	16.284	16.323	111	16.212
Vennootschapsbelasting	10		10	10		10	10		10	10		10
Geraamd saldo van baten en lasten	153.121	146.735	6.386	149.938	146.345	3.593	147.599	145.654	1.945	146.737	147.045	-307
Reserve mutaties	3.476	9.886	-6.409	3.619	7.144	-3.525	4.163	6.096	-1.933	3.788	5.762	-1.974
Geraamd resultaat	156.597	156.621	24	153.556	153.489	-67	151.761	151.750	-12	150.526	152.807	2.281

Financiële analyse programma's

PR01 Openbare orde en veiligheid	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Lasten	4.290	4.686	5.069
Baten	154	127	130
Saldo	4.135	4.559	4.939

Veiligheidsregio Limburg-Noord

Hogere bijdrage aan de Veiligheidsregio Limburg-Noord (over meerdere programma's) in 2020 afgerond € 172.000.

Publiekszaken

Lagere lasten verkiezingen (voordeel van € 135.000) doordat er in 2019 3x verkiezingen waren en in 2020 géén.

Nadeel bij reisdocumenten/ rijbewijzen /naturalisatie van € 110.000 (hogere lasten € 61.000 en lagere baten € 49.000).

PR02 Verkeer, vervoer en waterstaat	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Lasten	9.304	10.174	9.723
Baten	937	1.689	697
Saldo	8.367	8.485	9.026

Wegen

De gemeente Weert heeft 3.832.800 m2 verhardingen in beheer. In het geactualiseerde beheerplan wegen 2020-2029 is weergegeven hoe en op welk kwaliteitsniveau de verhardingen worden onderhouden.

Het geactualiseerde beheerplan blijft uitgaan van de nu reeds gehanteerde kwaliteit B op basis van wetgeving en CROW-normen. Om aan de wetgeving te voldoen mag volgens de CROW-normen maximaal 8% van het areaal de kwaliteitsbeoordeling C en D behalen. In het geactualiseerde beheerplan wordt tevens een inhaalslag gemaakt door het in lijn te brengen met de diverse ruimtelijke ontwikkelingen die de laatste jaren hebben plaatsgevonden en het geheel voor de komende 10 jaar door te lichten. Het doel is om vanwege de wetgeving en de CROW-normen kwaliteitsniveau B ook voor de toekomst te behouden. Op basis van het geactualiseerde beheerplan 2020-2029 leidt dit tot een toename van de onderhoudskosten met structureel € 270.000 per jaar.

Straatreiniging

Het bedrag van de outsourcing (Renewi) is met € 197.000 naar beneden bijgesteld op basis van de concessieovereenkomst.

Zwerfafval

Bij de budgetoverheveling jaarrekening 2018 is voor 2019 een incidenteel budget beschikbaar gesteld voor zwerfafval van € 116.000. In 2020 komt dit budget te vervallen.

Overig

Het grote verschil aan de batenzijde wordt veroorzaakt door de doorbelasting van de kapitaallasten van vastgoed (parkeergarages) naar off street parkeren. Per saldo is er op dit programma slechts een klein verschil op de kapitaallasten.

De overige verschillen worden met name veroorzaakt door salariskosten. De verschillen bij kapitaallasten en salariskosten concernbreed worden nader toegelicht in programma 9.

PR03 Economische zaken en promotie	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Lasten	7.080	5.802	5.457
Baten	6.267	3.930	3.748
Saldo	813	1.872	1.710

De lasten en baten zijn ten opzichte van voorgaande jaren beperkt gewijzigd.

Voor een toelichting op de grondexploitaties bedrijventerreinen verwijzen we naar de paragraaf grondbeleid.

PR04 Onderwijs	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Lasten	5.358	5.662	5.584
Baten	1.200	1.797	1.808
Saldo	4.158	3.864	3.776

De raming voor onderwijsachterstandenbeleid kan in 2020 eenmalig met € 100.000 verlaagd worden. De verlaging betreft de "eigen" middelen die de gemeente voor dit doel beschikbaar heeft. Omdat de door het rijk beschikbaar gestelde middelen in 2020 voldoende zijn om de verwachte uitgaven voor 2020 te financieren, is incidentele verlaging mogelijk.

PR05 Sport, cultuur, recreatie en openbaar gebied	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Lasten	14.944	16.357	16.626
Baten	1.724	2.038	1.816
Saldo	13.221	14.319	14.810

Groenactiviteiten

In 2019 heeft een evaluatie van het GRP plaatsgevonden. Gebleken is dat de huidige werkwijze (investeringen in riool, wegen en groen (als onderdelen van een rioolproject) worden ineens ten laste van de voorziening riolering gebracht) niet langer gehandhaafd kan worden. De oplossing ligt in het activeren en meerjarig afschrijven van riool- en asfaltinvesteringen waardoor de aanspraak op de voorziening aanzienlijk verlaagd wordt. Investeringen in groen kunnen niet geactiveerd worden, wat inhoudt dat de kosten van groen ten laste van de exploitatie komen. Dit betekent een extra structurele kostenpost van € 366.500.

PR06 Zorg, inkomen en participatie	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Lasten	57.901	59.963	61.044
Baten	16.163	15.515	14.886
Saldo	41.737	44.448	46.158

Inkomsten BUIG

De inkomsten van het rijk voor bestrijding van de kosten van bijstand (de zgn. BUIG-uitkering) zijn op basis van de voorlopige verdeling vastgesteld op € 12.593.000. De bijstelling vindt zijn oorsprong grotendeels in de verwerking van de realisatiecijfers over 2018. Het BUIG-budget 2019 wordt definitief vastgesteld in september 2019. Ten opzichte van de begroting 2019 is dit een nadelige bijstelling met € 427.000.

Uitgaven BUIG

In 2019 zijn maatregelen ingezet, die leiden tot een daling van het uitkeringsbestand. Er is in de ramingen rekening gehouden met besparing op uitkeringslasten door het inzetten van loonkostensubsidie. Als gevolg van de berekeningswijze van de loonkostensubsidie is de daling van de uitkeringslasten lager dan het subsidiebedrag. Ten opzichte van 2019 dalen de uitkeringslasten met € 82.000.

De loonkostensubsidie is een compensatie voor de werkgever bij verminderde productiviteit van een werknemer. Uitstroom uit loonkostensubsidie is nagenoeg niet mogelijk. Het bestand loonkostensubsidie zal daarom blijven groeien. We gaan uit van instroom van 14 personen per jaar. Ten opzichte van 2019 stijgen de subsidieelasten met € 300.000.

Wmo nieuwe taken en jeugd

Algemeen

In de begroting 2020 zijn de middelen die de gemeente Weert ontvangt voor uitvoering van de nieuwe taken op het gebied van de Wmo, Jeugdhulp en Participatiewet, voor zover niet opgenomen in een integratie-uitkering, berekend op basis van de betreffende maatstaven in de algemene uitkering. Eventuele nadelige verschillen tussen de uitgaven en beschikbare middelen worden verrekend met de reserve sociaal domein. Opgemerkt wordt hierbij dat het rijk deze middelen meerjarig niet cumulatief indexeert, zij maakt de indexatie steeds pas in het jaar zelf bekend. In de gemeentelijke begroting worden de uitgaven, daar waar van toepassing, wel meerjarig cumulatief geïndexeerd. Dit geeft dus een (wat) vertekend beeld.

De begrotingen 2020 voor Jeugdhulp en Wmo zijn opgesteld op basis van de realisatie 2018 en 2019 en de verwachte ontwikkelingen.

Jeugdhulp

Voor jeugdhulp is het verschil ten opzichte van de beschikbare middelen als raming voor onvoorziene uitgaven opgenomen. Voor 2020 bedraagt dit afgerond € 1,1 miljoen. Dit komt overeen met ruim 9% van de beschikbare middelen in 2020. Het kabinet heeft besloten om extra middelen toe te voegen aan het jeugdhulpbudget voor 2019, 2020 en 2021, omdat veel gemeenten kampen met grote financiële tekorten in de jeugdhulp.

Wmo nieuwe taken

Voor Wmo nieuwe taken (o.a. begeleiding) wordt verwacht dat de beschikbare middelen in 2020 niet volstaan. De exploitatieopzet sluit met een tekort. Voor 2020 wordt een beroep op de reserve sociaal domein verwacht van € 426.000. Ook de daaropvolgende jaren wordt een (oplopend) tekort verwacht. De afgelopen jaren is het aantal cliënten gegroeid en is de complexiteit van de problematiek toegenomen. Er is rekening gehouden met een verdere toename, als gevolg van extramuralisering van zorg en dubbele vergrijzing. De exploitatieopzet bevat ruimte voor innovatiekosten en algemene voorzieningen, zodat we kunnen innoveren en kunnen blijven werken aan versteviging van de basis. Hierdoor kan uiteindelijk het beroep op (duurdere) maatwerkvoorzieningen afnemen, waardoor er ombuiging plaatsvindt naar een financieel voordeligere situatie.

Hulp bij het huishouden/individuele voorzieningen

De begroting 2020 is bijgesteld naar aanleiding van de realisatie in 2018 en 2019 en relevante ontwikkelingen.

Als gevolg van het landelijk ingevoerde abonnementstarief is de eigen bijdrage voor de Wmo niet meer afhankelijk van iemands vermogen en inkomen. Het aantal cliënten dat hulp bij het huishouden aanvraagt is in 2019 gegroeid. De aanname is dat de cliëntaantallen in 2020 stabiliseren.

Voor 2020 worden de hulpmiddelen opnieuw aanbesteed. De gevolgen voor de tarieven zijn nog niet bekend, maar de verwachting is dat deze zullen stijgen. De begroting houdt hier rekening mee.

Ten opzichte van de ramingen 2019 bedragen de meerkosten in 2020 per saldo afgerond € 182.000 (€ 119.000 hulp bij het huishouden, € 63.000 individuele voorzieningen).

Bijzondere bijstand/minimabeleid

Op basis van de realisatie in 2019 wordt er iets risicovoller geraamd waardoor de raming verlaagd kan worden. Daarnaast was de verwachting dat door de (tijdelijke) uitbreiding van de formatie voor schulddienstverlening de kosten voor bewindvoering zouden stijgen. Door extra inzet op preventie van schulden stijgen deze kosten minder dan verwacht.

Verder is de vergoeding voor de (meer)kosten van een maaltijdvoorziening vervallen met ingang van 1 januari 2018. De maaltijdvoorziening valt onder de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) als voorliggende voorziening. Vanwege overgangsrecht worden de kosten die ten laste komen van de bijzondere bijstand steeds lager. Ten opzichte van 2019 is het budgettaire voordeel € 285.000.

PR07 Volksgezondheid en milieu	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Lasten	14.011	14.206	12.712
Baten	13.593	12.215	11.306
Saldo	418	1.991	1.406

Ongediertebestrijding

De extra middelen die in 2018 zijn toegekend om de processierups, bladluis en mineermot te bestrijden zijn niet langer nodig. De bestrijding zal op andere wijze plaatsvinden waarvoor het al aanwezige budget voldoende is. Het bedrag van € 129.000 kan vrijvallen.

Handhaving milieu Wabo

Voor de uitvoering van het meerjarig project Allen voor Een is vanuit de jaarrekening 2018 voor 2019 een incidenteel budget van € 125.000 beschikbaar gesteld. Dit budget vervalt in 2020.

Algemeen Renewi

Momenteel vindt overleg plaats met Renewi over de uitvoering van de concessieovereenkomst. De verwachting is dat hierover eind 2019 meer duidelijkheid kan worden verschaft onder meer ook over eventuele financiële consequenties voor de gemeente.

PR08 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en sted. vernieuwing	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Lasten	6.103	8.225	7.723
Baten	7.025	7.804	7.523
Saldo	-921	421	200

Bijdrage Ruimte voor Ruimte voor project Boswaard

In verband met de ontwikkeling van 43 ruimte voor ruimte woningen aan de Diesterbaan ontvangt de gemeente verspreid over 4 jaar € 1.600.000. Uitgaande van een gelijkmatige verdeling € 400.000 per jaar.

Grondexploitaties woningbouw

Voor een toelichting op de grondexploitaties verwijzen we naar de paragraaf grondbeleid.

Leges grote projecten

Ten opzichte van 2019 dalen de legesopbrengsten met € 300.000 doordat er minder grote projecten uitgevoerd worden.

PR09 Middelen, bestuur en algemeen beheer	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Lasten	5.242	6.222	6.118
Baten	1.793	1.218	1.265
Saldo	3.449	5.004	4.852

Zowel de baten als de lasten van het programma middelen, bestuur en algemeen beheer liggen in lijn met voorgaand jaar. Er hebben zich geen grote financiële ontwikkelingen voorgedaan.

Hieronder geven we een algemene toelichting op een tweetal onderwerpen die voor de gehele begroting gelden, namelijk de kapitaallasten en de salariskosten.

Kapitaallasten

Het totaal van het voordeel op de kapitaallasten over alle programma's bedraagt € 366.000. Dit voordeel wordt met name veroorzaakt door lagere aflossingen en lagere rentelasten op langlopende leningen.

Salariskosten

In de begroting 2020 is rekening gehouden met de resultaten van de CAO onderhandelingen. De afspraken in het principeakkoord CAO gemeenten zijn als volgt:

- Per 1 januari 2020 stijgen de salarissen met 1%;
- Per 1 juli 2020 stijgen de salarissen met 1%;
- Per 1 oktober 2020 stijgen de salarissen met 1%.

Voor de begroting 2020-2023 moet dus rekening worden gehouden met hogere indexen dan waar bij de opstelling van de Kadernota 2020 nog van werd uitgegaan.

In het kader van de dynamische begroting is de structurele doorwerking van de nieuwe CAO voor de jaren 2020-2023 als stelpost opgenomen waarbij ook opgemerkt wordt dat ook de te verwachten compensatie via de algemene uitkering van deze autonome kostenstijging (75% conform uitgangspunt bij de Kadernota 2020) verwerkt is.

Naast de kostentoeename als gevolg van de CAO ontwikkelingen zien we een toename in de formatie als gevolg van de toekenning van het knelpuntenbudget personeel in 2018.

Na toekenning van dit budget is de organisatie aan de slag gegaan met de invulling van de diverse vacatures om daarmee de geconstateerde knelpunten bij diverse organisatieonderdelen op te lossen.

Alle salariskosten van de formatie die direct toe te rekenen zijn aan de diverse taakvelden worden ook doorbelast naar de betreffende taakvelden. Bij de diverse programma's vormen de salariskosten dus een onderdeel van de lasten. Door de CAO ontwikkelingen en de invulling van het knelpuntenbudget ontstaan er dus bij de overige programma's kostenstijgingen. Om te voorkomen dat er bij elk programma eenzelfde toelichting opgenomen wordt, is gekozen voor een algemeen geldende toelichting bij dit programma.

Onderhoud vastgoed

Gedurende de looptijd van de onderhoudsbegroting 2016-2020 zijn een aantal vastgoedobjecten verkocht. Voor een aantal van deze objecten waren grotere werkzaamheden gepland en in de begroting opgenomen. Deze onderhoudskosten zullen komen te vervallen en kunnen dus vrijvallen uit de reserve (lagere storting € 450.000).

Verkoop vastgoed

Er zijn vooralsnog geen verkoop opbrengsten van vastgoed geraamd in 2020 omdat er geen objecten zijn waarvan tot verkoop besloten is.

Overhead

Door CAO-ontwikkelingen, benodigde Arbo-aanpassingen en overige wettelijke verplichtingen ten aanzien van garantiebannen nemen de lasten van overhead toe met afgerond € 444.000.

Prioriteiten en vervangingsinvesteringen

De lasten van de nieuwe personeelsprioriteiten bedragen € 262.000 en de lasten van vervangingsinvesteringen nemen toe met € 22.000.

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Lasten	6.018	6.387	4.739
Baten	98.068	100.602	103.419
Saldo	-92.050	-94.215	-98.680

Algemene uitkering

De algemene uitkering 2020 is € 2.586.678 hoger dan de algemene uitkering 2019. Een deel van deze verhoging wordt direct verwerkt in hogere budgetten voor zover ze daar betrekking op hebben. Het budgettaire voordeel bedraagt afgerond € 333.000.

OZB

Door de jaarlijkse areaaluitbreiding door nieuwbouw en indexering van de tarieven met 2,4% in 2020 en vervolgens jaarlijks met 2% in de periode 2021-2023, stijgt de opbrengst van de OZB ten opzichte van het voorgaande jaar. In 2020 is tevens een verhoging van de OZB opgenomen van € 366.000 (3,5%) in verband met een stelselwijziging ten aanzien van het GRP waardoor het rioolrecht daalt. In 2020 stijgt de opbrengst ten opzichte van 2019 met € 893.000.

Toeristenbelasting

Door de toegepaste verhoging, de verwachte realisatie 2019 en intensivering van de controle hierop, stijgt de opbrengst ten opzichte van 2019 met afgerond € 286.000.

Parkeerbelasting

Een verhoging van de parkeertarieven en strengere controle leiden tot een extra opbrengst van parkeergelden van € 365.000.

Reserves	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Lasten	18.913	4.626	3.476
Baten	21.208	12.329	9.886
Saldo	-2.294	-7.703	-6.409

Sociaal domein:

Aan de reserve sociaal domein wordt in 2020 eenmalig € 962.000 onttrokken. Dit bedrag is het verschil tussen de inkomsten die we van het Rijk ontvangen voor de uitgaven van uitkeringen (de zgn. BUIG-uitkering) en de in 2020 geraamde lasten die we in dit kader verwachten. De reserve wordt hierdoor breder, maar wel binnen het sociale domein ingezet.

Ter (gedeeltelijke) dekking van hogere uitgaven oude taken Wmo wordt gedurende 3 jaar (2019 tot en met 2021) een bedrag onttrokken aan de reserve sociaal domein. Ten opzichte van 2019 is de onttrekking in 2020 € 120.000 hoger. De onttrekking in 2020 is conform het meerjarig geraamde bedrag in de begroting 2019.

Huisvesting onderwijs:

Om het begrotingssaldo te ontzien wordt gedurende 2 jaar (2020 en 2021) de storting in de reserve huisvesting onderwijs verlaagd met € 250.000 per jaar. In de begroting 2019 is met hetzelfde doel een bedrag van € 440.000 onttrokken. Ten opzichte van 2019 is er dus een nadeel van € 190.000.

Prioriteiten

Inleiding

Nieuwe initiatieven of nieuw beleid worden via het budget prioriteiten gedekt. Het voorstel tot invulling van de prioriteiten 2020 en de richtinggevende invulling voor de jaren 2021 tot en met 2023 is opgenomen in de bijlage "Overzicht prioriteiten 2020-2023".

Nieuw beleid aan prioriteiten

Het totaal bedrag van het nieuw beleid (prioriteiten) bedraagt € 213.980 De prioriteiten voor 2020 zijn concreet inzichtelijk gemaakt. Het prioriteitenoverzicht is ook bedoeld als totaaloverzicht van uit te voeren werken. Daarom zijn ook de prioriteiten opgenomen die ten laste komen van de algemene reserve. Verder is ook tot een bedrag van € 264.000 rekening gehouden met noodzakelijke uitbreiding van de formatie voor 2020 voor de uitvoering van het programma "Weert koerst op verbinding". Voor de jaren 2021 tot en met 2023 zijn de prioriteiten wat betreft planning en kostenraming richtinggevend en worden niet door uw raad vastgesteld. In de begroting 2020 is uitgegaan van de beschikbare budgetten voor de jaren 2021 tot en met 2023 zoals vermeld in het totaaloverzicht.

Nr.	Omschrijving prioriteiten	Investering	afschr. termijn	kapitaal- lasten incl.rente	expl.last excl. BTW	Jaarlast 2020	Jaarlast 2021	Jaarlast 2022	Jaarlast 2023	Pr.
				0,5%						
1	Stelpost kleine verkeersknelpunten 2020 (budget t.b.v. kapitaallasten)				11.000	11.000	11.000	11.000	11.000	2
	Stelpost kleine verkeersknelpunten 2021				11.000		11.000	11.000	11.000	2
	Stelpost kleine verkeersknelpunten 2022				11.000			11.000	11.000	2
	Stelpost kleine verkeersknelpunten 2023				11.000				11.000	2
2	Stelpost knelpunten weginfrastructuur 2020 (budget t.b.v. kapitaallasten)					57.000	57.000	57.000	57.000	2
	Stelpost knelpunten weginfrastructuur 2021 uitgesteld i.v.m. cofinanciering Provincie						0	0	0	2
	Stelpost knelpunten weginfrastructuur 2022							39.000	39.000	2
	Stelpost knelpunten weginfrastructuur 2023								50.000	2
3	Herinrichting Wijkpark Fatima fase 2021	215.000	40	6.450	p.m.		6.450	6.450	6.450	5
4	Herschikking maatschappelijke voorzieningen Weert-Zuid	p.m.				p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	6
5	Verhoging exploitatiesubsidie Stichting Zwembad de IJzeren Man				p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	5
6	Oversteek Hushoven/Laarveld - Molenakker	1.175.000	40	35.250		0	35.250	35.250	35.250	2
7	Verbouwing Natuur- en MilieuEducatief Centrum de IJzeren Man (NMC) investering	p.m.					p.m.	p.m.	p.m.	5
8	NMC verhoging exploitatiesubsidie						p.m.	p.m.	p.m.	5
9	Gebiedsgerichte aanpak opwaardering openbare ruimte Altweerderheide	p.m.				p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	5
10	Minder steen, meer groen fase 2020 (plant ieder dag een boom)	185.000	40	5.550	10.000	15.550	15.550	15.550	15.550	5
	Minder steen, meer groen fase 2021				10.000		10.000	10.000	10.000	5
	Minder steen, meer groen fase 2022				10.000			10.000	10.000	5
	Minder steen, meer groen fase 2023				10.000				10.000	5
11	Klimaatadaptatiemaatregelen						p.m.	p.m.	p.m.	7
12	Aanleg Cruijff Court	150.000	15	11.125		11.125	11.125	11.125	11.125	5
13	Onderhoudssubsidie Paterskerk				8.000	8.000	8.000	8.000	8.000	5

Nr.	Omschrijving prioriteiten	Investering	afschr. termijn	kapitaal- lasten incl.rente	expl.last excl. BTW	Jaarlast 2020	Jaarlast 2021	Jaarlast 2022	Jaarlast 2023	Pr.	
				0,5%							
14	Ophoging budget restauratie en digitalisering gemeentearchief (gefaseerd doorvoeren)				12.500	6.250	12.500	12.500	12.500	5	
15	Kosten licenties a.g.v. digitale dienstverlening				35.000	35.000	35.000	35.000	35.000	9	
16	Uitbreiding/elektrificatie wagenpark	50.000	5	10.375		10.375	10.375	10.375	10.375	overhead	
17	Laadpalen elektrisch vervoer	100.000	10	10.750	5.000	15.750	15.750	15.750	15.750	9	
18	Opwaardering PDV-locatie Moesdijk € 10.000 onderzoek		0	10.000	10.000	10.000	0	0	0	3	
	Opwaardering PDV-locatie Moesdijk investering (Motie bij Kadernota)	90.000	25	4.050		4.050	4.050	4.050	4.050	3	
19	Implementatie Vastgoed informatie systeem	35.000	5	7.175	20.000	27.175	27.175	27.175	27.175	9	
20	Open club: revitalisering sportpark Boshoven - fase 2020	141.700	15	10.155		10.155	10.155	10.155	10.155	5	
	Open club: revitalisering sportpark Boshoven - fase 2021	1.113.148		47.843			47.843	47.843	47.843		
	Open club: revitalisering sportpark Boshoven - fase 2022	905.571		38.576				38.576	38.576		
	Open club: revitalisering sportpark Boshoven - fase 2023	406.017		13.462					13.462		
21	Digitaal ontsluitingsportaal	10.000	4	2.550	10.000	12.550	12.550	12.550	12.550	3	
	Oud voor Nieuw (budgetten die verlaagd kunnen worden t.g.v. nieuw beleid)										
bij 13	Verlaging budget onderhoudssubsidie gemeentelijke monumenten (5410100/6425000)				-4.000	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000	5	
bij 19	dekking door vervallen kosten licentie VastgoedMaps				-16.000	-16.000	-16.000	-16.000	-16.000	9	
						213.980	320.773	419.349	503.811		
		Beschikb. budget cf. Kadernota '20					370.444	436.294	495.094	553.894	
		Onderschrijding					-156.464	-115.521	-75.745	-50.083	

Nr.	Omschrijving prioriteiten ten laste van incidentele middelen	Investering	afschr. termijn	kapitaallasten inclusief rente	expl.last excl. BTW	Jaarlast 2020	Jaarlast 2021	Jaarlast 2022	Jaarlast 2023	Pr.	
22	Samenwerking grensgebied de Kempen (alleen voor 2020)				25.000	25.000	0	0	0	3	
23	Sanering bedrijfsterrein Moeselpeelweg 8	300.000				300.000	0	0	0	7	
24	Integratie en participatie vergunninghouders: noodzakelijk budget € 360.000. Tot een bedrag van € 260.000 dekking door lagere lasten bijstand.				100.000	100.000	100.000	100.000		6	
25	Coördinatie en uitvoering sturen op effecten (1.89 fte)					165.500	165.500	165.500	0	overhead	
	Coördinatie en uitvoering sturen op effecten bijkomende kosten					p.m	p.m	p.m		overhead	
26	BRO-coördinator gecombineerd met BOR-BGT (0,5 fte) (3 jaar)					31.000	31.000	31.000		overhead	
27	Onderzoek snelfietsroute Weert-Nederweert				20.000	20.000					
28	Onderzoek vergroening Stationsstraat-Langpoort en Collegeplein				30.000	30.000					
29	Vergroenen balkons				15.000	15.000					
						686.500	296.500	296.500	0		
		Beschikb. budget cf. Kadernota '20					621.500	296.500	296.500	0	
		Verschil					65.000	0	0	0	

Nr.	Omschrijving personele prioriteiten	Investering	afschr. termijn	kapitaallasten inclusief rente	expl.last excl. BTW	Jaarlast 2020	Jaarlast 2021	Jaarlast 2022	Jaarlast 2023	Pr.	
	Nieuwe aanvragen formatie										
30	Bibob-coördinator					77.000	77.000	77.000	77.000	1	
31	Senior boa (1 fte)					0	65.000	65.000	65.000	1	
32	Beleidsadviseur landbouw					87.000	87.000	87.000	87.000	7	
						164.000	229.000	229.000	229.000		
	Formatie uitvoering programma 2020 ev										
33	Bedrijfsvoering a.g.v. uitbreiding fte's organisatie					100.000	100.000			overhead	
	Ten laste van de algemene reserve					-100.000	-100.000			9	
						0	0	0	0		
		Beschikb. budget cf. Kadernota '20					262.500	294.000	194.000	194.000	
		Verschil					1.500	35.000	35.000	35.000	

Vervangingsinvesteringen

Ook voor 2020 wordt rekening gehouden met een aantal noodzakelijke vervangingsinvesteringen. Uit het "overzicht vervangingsinvesteringen" blijkt dat de voor 2020 opgenomen investeringen het beschikbare budget van € 223.000 met een bedrag van € 24.428 overschrijden. Dit bedrag komt ten laste van het begrotingsaldo.

Nr	Omschrijving vervangingsinvestering	Investering	afschr termijn	Expl. kosten	Jaarlast 2020	Jaarlast 2021	Jaarlast 2022	Jaarlast 2023	Pr.
	Rentepercentage 2020 is:	0,5%							
1	Bomenbeheerplan - (9 jaar m.i.v. 2018)			70.000	70.000	70.000	70.000	70.000	5
2	Vervanging restant theaterverlichting	60.250	10		6.326	6.326	6.326	6.326	5
3	VRI Kazernelaan	150.000	20		8.250	8.250	8.250	8.250	2
4	Computerapparatuur (i-pads) raadsleden	50.000	4				12.750	12.750	9
5	Vervanging mobiele telefoons (jaarlijks 1/3 deel)	40.000	3		13.533	13.533	13.533	0	overhead
	Vervanging mobiele telefoons (jaarlijks 1/3 deel)					13.533	13.533	13.533	overhead
	Vervanging mobiele telefoons (jaarlijks 1/3 deel)						13.533	13.533	overhead
	Vervanging mobiele telefoons (jaarlijks 1/3 deel)							13.533	overhead
6	2 Elektrische bestelauto's	53.000	8		6.890	6.890	6.890	6.890	2
7	Technische installaties zwembad 2020	176.350	15		12.638	12.638	12.638	12.638	5
	Technische installaties zwembad 2021	212.717	15			15.245	15.245	15.245	5
	Technische installaties zwembad 2022	200.843	15				14.394	14.394	5
	Technische installaties zwembad 2023	204.797	15					14.677	5
8	Bouwkundig onderhoud zwembad 2020	28.636	25		1.289	1.289	1.289	1.289	5
	Bouwkundig onderhoud zwembad 2021	22.242	25			1.001	1.001	1.001	5
	Bouwkundig onderhoud zwembad 2022	23.824	25				1.072	1.072	5
	Bouwkundig onderhoud zwembad 2023	21.873	25					984	5
9	Vervanging systeem intranet 2021	20.000	5			4.100	4.100	4.100	overhead
10	Renoveren kunststof vloer toplaag, Sporth. Aan de Bron	32.000	15		2.293	2.293	2.293	2.293	5
11	Alarmerings- en verbindingsmiddelen BHV	13.000	7		1.922	1.922	1.922	1.922	overhead
12	Upgrade parkeerautomaten (fysieke vervanging)	110.000	8	4.500	18.800	18.800	18.800	18.800	2
13	Parkeren: video's en camera's (gefaseerd 2020/2021)	41.000	5		8.405	8.405	8.405	8.405	2
	Parkeren: video's en camera's (gefaseerd 2020/2021)	41.000	5			8.405	8.405	8.405	2
14	Beregeningsinstallatie sportpark Boshoven	35.000	15		2.508	2.508	2.508	2.508	5
15	Meetbus GEO medewerkers 2021	30.000	5			6.150	6.150	6.150	overhead

Nr	Omschrijving vervangingsinvestering	Investering	afschr termijn	Expl. kosten	Jaarlast 2020	Jaarlast 2021	Jaarlast 2022	Jaarlast 2023	Pr.
	Rentepercentage 2020 is:	0,5%							
16	Renovatie top laag kunstgrasveld trainingsveld MMC	300.000	12		26.500	26.500	26.500	26.500	5
17	Applicatie bestemmingsplannen	25.000	5		5.125	5.125	5.125	5.125	overhead
18	BAG-applicatie	225.000	5			46.125	46.125	46.125	overhead
19	Fietsen BOA's (10 stuks)	20.000	5		4.100	4.100	4.100	4.100	1
20	Geluidsinstallatie De Bosuil	115.000	10		12.075	12.075	12.075	12.075	5
21	Revitalisering sportpark Boshoven fase 2020	p.m			p.m	p.m	p.m	p.m	5
22	Onderhoud/ inrichting binnensportaccommodaties	171.350	20		9.424	9.424	9.424	9.424	5
23	Toplaagrenovaties (kunst)grasvelden en inrichting o.a. SV Laar)	1.148.700	25			51.692	51.692	51.692	5
24	Applicatie ondersteuning verkiezingen	20.000	4	5.000		10.100	10.100	10.100	9
25	Materieel gladheidsbestrijding	120.000	9	9.000	22.933	22.933	22.933	22.933	2
26	Investeringen parkeren:								
	- Intercomcentrales	37.000	10		3.885	3.885	3.885	3.885	2
	- CO2 en LPG detectie	17.000	10		1.785	1.785	1.785	1.785	2
	- TIP units	32.000	10		3.360	3.360	3.360	3.360	2
	- KTH en overzichtscamera	14.000	10		1.470	1.470	1.470	1.470	2
	- Vervanging verlichtingsarmaturen (LED)	87.000	25		3.915	3.915	3.915	3.915	2
27	Groot onderhoud algemene begraafplaats	40.000			40.000				9
	Ten laste van Algemene reserve				-40.000				9
	Totaal				247.428	403.779	445.529	461.190	
	Beschikbaar budget				223.000	446.000	669.000	892.000	
	Over/onderschrijding				-24.428	42.221	223.471	430.810	

Nr	Omschrijving vervangingsinvestering	Investering	afschr termijn	Expl. kosten	Jaarlast 2020	Jaarlast 2021	Jaarlast 2022	Jaarlast 2023	Pr.
	Meerjarige investerings-/onderhoudsplannen - niet ten laste van budget:								
	<i>A. Gemeentelijk Rioleringsplan</i>								
	Riolering cf. GRP (fase 2020):	2.705.000			2.705.000				7
	<i>B. Reiniging</i>								
	Ondergrondse inzamelstations - 2020				5.656	5.656	5.656	5.656	7
	Ondergrondse inzamelstations - 2021					5.656	5.656	5.656	7
	Ondergrondse inzamelstations - 2022						5.656	5.656	7
	Ondergrondse inzamelstations - 2023							5.656	7
	Glasbakken - 2020	50.000	15		3.583	3.583	3.583	3.583	7
	Glasbakken - 2021					3.583	3.583	3.583	7
	Glasbakken - 2022						3.583	3.583	7
	Glasbakken - 2023							3.583	7
					9.239	18.479	27.718	36.957	
	<i>C. Sportaccommodaties (R2152 Meerjarenonderhoud en vervanging sport)</i>								
	Opwikkelbanden sporthal de Grenslibel					1.300	1.300	1.300	5
					0	1.300	1.300	1.300	

Reserves en voorzieningen

		rekening 2018	saldo 1-1-2020	overige toe- voegingen	onttrek- kingen	saldo 1-1-2021
Reserves van de algemene dienst						
R1000	Algemene reserve	31.575	31.662	101	-3.353	28.410
	Bestemmingsreserves:					
R2100	Reserve majeure projecten	25.471	25.471	1.530	-2.530	24.472
R2103	Reserve aankoop kunstvoorwerpen	54	54			54
R2106	Reserve decentralisatie huisvesting onderwijs	6.147	6.147	527		6.673
R2145	Risicobuffer bouwgrondexploitaties	8.348	8.348			8.348
R2147	Reserve civieltechnische kunstwerken	927	927	116		1.042
R2148	Reserve ASL medewerker	162	162			162
R2151	Reserve afkoopsom en onderhoud Biesterbrug	2.173	2.173	88		2.261
R2152	Reserve meerjarenonderhoud en vervang. sport	458	458	119	-28	549
R2153	Reserve restauratie museumcollectie	20	20			20
R2155	Reserve herinrichting Sutjensstraat	106	106			106
R2156	Reserve gemeentelijk Vastgoed	4.532	4.532	590	-1.538	3.584
R2158	Reserve sociaal domein	7.205	7.205		-2.145	5.061
R2160	Res. Inburg.Particip. Niet-west. all	875	875			875
R2161	Reserve Combinatiefunctionarissen	113	113		-60	53
R2162	Reserve bodemsanering	387	387			387
R2165	Bestemmingsreserve afval		144			144
	<i>Bestemmingsreserves ter dekking van kapitaallasten van activa o.g.v. BBV:</i>					
R3101	Reserve KKK wijkaccommodatie	1.350	1.298		-52	1.246
R3102	Reserve accommodatie Batavieren Treffers	3	2		-1	1
R3103	Reserve 2 peuterspeelzalen Het Dal	120	116		-4	113
R3104	Reserve wijkaccommodatie Tungelroy	119	116		-14	101
R3105	Reserve toplaag vloer sporthal					
R3106	Reserve restauratie kerktoren Martinus	60	54		-7	47
R3107	Reserve aankoop St. Annamolen	4	4		0	3
R3108	Reserve JOP Graswinkel	4	4		0	4
R3110	Reserve molenonderhoud	58	27		-27	

		rekening 2018	saldo 1-1-2020	overige toe- voegingen	onttrek- kingen	saldo 1-1-2021
R3111	Reserve peuterspeelzaal WML	103	98		-5	93
R3113	Reserve verkoop oude milieustraat	531	512		-18	494
R3114	Reserve atletiekbaan	1.074	1.017		-41	976
R3119	Afschrijving inrichting turnhal	193	193		-10	183
R3121	Best.res. kapitaallasten Warenmarkt		28		-2	26
R3227	Reserve gebiedsvisie Kempenbroek/IJzeren Man	8	8			8
R3236	Egalisatiereserve SPUK			406	-52	353
	Subtotaal	92.177	92.258	3.476	-9.886	85.849
Vorzieningen van de algemene dienst						
V1026	Voorz. vervangingsinv.riolering	20.857	20.857	2.294	-809	22.342
V1048	Voorz. Pensioenkapitaal wethouders					
V1057	Voorz anterieure overeenkomsten ROBV	402	402			402
V1063	Voorz. oude verv.invest.rioleringen	8.138	8.138		-263	7.876
V1064	Voorz. Pensioen zittende wethouders	657	657			657
V3003	Verlieslatende grondexploitaties	634				
	Subtotaal	30.689	30.055	2.294	-1.072	31.277
	TOTAAL	122.866	122.313	5.771	-10.958	117.126

	saldo 1-1-2021	overige toe- voegingen	onttrek- kingen	saldo 1-1-2022	overige toe- voegingen	onttrek- kingen	saldo 1-1-2023	overige toe- voegingen	onttrek- kingen	saldo 31-12-2023
Res AD										
R1000	28.410		-1.946	26.464		-809	25.655		-117	25.538
R2100	24.472	1.555	-2.262	23.765	1.593	-2.573	22.785	1.618	-2.622	21.781
R2103	54			54			54			54
R2106	6.673	545		7.219	801		8.020	808		8.828
R2145	8.348			8.348			8.348			8.348
R2147	1.042	116		1.158	116		1.274	116		1.390
R2148	162			162			162			162
R2151	2.261	88		2.350	88		2.438	88		2.526
R2152	549	119	-28	639	119	-28	730	119	-28	821
R2153	20			20			20			20
R2155	106			106			106			106
R2156	3.584	790	-1.538	2.836	1.040	-1.538	2.338	1.040	-1.538	1.840
R2158	5.061		-1.140	3.920		-897	3.024		-1.213	1.811
R2160	875			875			875			875
R2161	53			53			53			53
R2162	387			387			387			387
R2165	144			144			144			144
R3101	1.246		-52	1.194		-52	1.142		-52	1.089
R3102	1		-1	0		0				
R3103	113		-4	109		-4	105		-4	102
R3104	101		-14	87		-14	73		-14	58
R3105										
R3106	47		-7	40		-7	34		-7	27
R3107	3		0	3		0	3		0	3
R3108	4		0	4		0	4		0	3
R3110										
R3111	93		-5	87		-5	82		-5	76
R3113	494		-18	476		-18	457		-18	439
R3114	976		-41	936		-41	895		-41	855

	saldo 1-1-2021	overige toe- voegingen	onttrek- kingen	saldo 1-1-2022	overige toe- voegingen	onttrek- kingen	saldo 1-1-2023	overige toe- voegingen	onttrek- kingen	saldo 31-12-2023
R3119	183		-10	173		-10	163		-10	153
R3121	26		-2	24		-2	22		-2	20
R3227	8			8			8			8
R3236	353	406	-76	683	406	-98	991		-91	900
Subtotaal	85.849	3.619	-7.144	82.323	4.163	-6.096	80.390	3.788	-5.762	78.416
VZ AD										
V1026	22.342	2.383	-801	23.924	2.464	-806	25.582	2.557	-812	27.327
V1048										
V1057	402			402			402			402
V1063	7.876		-263	7.613		-263	7.351		-263	7.088
V1064	657			657			657			657
V3003										
Subtotaal	31.277	2.383	-1.063	32.597	2.464	-1.069	33.992	2.557	-1.074	35.475
TOTAAL	117.126	6.002	-8.207	114.920	6.626	-7.164	114.382	6.345	-6.836	113.891

Incidentele baten en lasten

Recapitulatie begrotingsevenwicht	Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
	totaal	incidenteel	structureel	totaal	incidenteel	structureel	totaal	incidenteel	structureel	totaal	incidenteel	structureel
Lasten programma 1	5.069		5.069	5.088		5.088	5.093		5.093	5.113		5.113
Lasten programma 2	9.723		9.723	9.580		9.580	9.631		9.631	9.693		9.693
Lasten programma 3	5.457	130	5.327	5.044		5.044	4.376		4.376	3.756		3.756
Lasten programma 4	5.584	250	5.334	5.649	250	5.399	5.645	250	5.395	5.408		5.408
Lasten programma 5	16.626	599	16.027	16.093	383	15.710	15.622		15.622	15.656		15.656
Lasten programma 6	61.044	669	60.375	61.157		61.157	61.324	202	61.122	61.639	135	61.504
Lasten programma 7	13.683		13.683	13.865		13.865	13.989		13.989	14.189		14.189
Lasten programma 8	7.723	238	7.485	5.575	238	5.337	4.066		4.066	4.024		4.024
Lasten programma 9	6.118	938	5.180	6.102	296	5.806	6.059	296	5.763	6.001		6.001
Totaal lasten programma's	131.027	2.824	128.203	128.153	1.167	126.986	125.805	748	125.057	125.479	135	125.344
Baten programma 1	130		130	130		130	130		130	130		130
Baten programma 2	697		697	676		676	678		678	679		679
Baten programma 3	3.748		3.748	3.406		3.406	2.904		2.904	2.285		2.285
Baten programma 4	1.808		1.808	1.810		1.810	1.813		1.813	1.813		1.813
Baten programma 5	1.816	56	1.760	1.783		1.783	1.805		1.805	1.798		1.798
Baten programma 6	14.886	100	14.786	14.787		14.787	14.789		14.789	14.790		14.790
Baten programma 7	12.278		12.278	12.434		12.434	12.570		12.570	12.714		12.714
Baten programma 8	7.523	400	7.123	5.373	400	4.973	4.000	400	3.600	3.958	400	3.558
Baten programma 9	1.265		1.265	1.510		1.510	1.515		1.515	1.520		1.520
Totaal baten programma's	44.151	556	43.595	41.909	400	41.509	40.204	400	39.804	39.687	400	39.287
Saldo van baten en lasten programma's	86.876	2.268	84.608	86.244	767	85.477	85.601	348	85.253	85.792	-265	86.057

Recapitulatie	Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
	begrotingsevenwicht	totaal	incidenteel	structureel	totaal	incidenteel	structureel	totaal	incidenteel	structureel	totaal	incidenteel
Lasten alg. dekkingsmiddelen	4.708		4.708	5.670		5.670	6.367		6.367	5.924		5.924
Lasten overhead	18.317	709	17.608	17.065	343	16.722	16.395		16.395	16.323		16.323
Lasten vennootschapsbelasting	10		10	10		10	10		10	10		10
Lasten onvoorzien	31	8	23	31	8	23	31	8	23	31	8	23
Totaal lasten diverse	23.066	717	22.349	22.776	351	22.425	22.803	8	22.795	22.288	8	22.280
Baten alg. dekkingsmiddelen	103.419	352	103.067	105.293	33	105.260	106.351		106.351	108.277		108.277
Baten overhead	138		138	134		134	111		111	111		111
Baten vennootschapsbelasting												
Baten onvoorzien												
Totaal baten diverse	103.557	352	103.205	105.427	33	105.394	106.462		106.462	108.388		108.388
Saldo van diverse	80.491	-365	80.856	82.651	-318	82.969	83.659	-8	83.667	86.100	-8	86.108
Totale saldo van baten en lasten van de programma's en diverse	6.385	2.633	3.752	3.593	1.085	2.508	1.942	356	1.586	-308	-257	-51
Stortingen in reserves	3.476	101	3.375	3.619		3.619	4.163		4.163	3.788		3.788
Onttrekkingen aan reserves	9.886	4.994	4.892	7.144	2.570	4.574	6.096	748	5.348	5.762	135	5.627
Geraamd resultaat	25	2.260	-2.235	-68	1.485	-1.553	-9	392	-401	2.282	392	1.890
Totaal structurele lasten			153.927			153.030			152.015			151.412
Totaal structurele baten			151.692			151.477			151.614			153.302
Structurele baten- en lasten			-2.235			-1.553			-401			1.890

Toelichting incidentele baten en lasten

In het overzicht incidentele baten en lasten worden de posten in de begroting opgenomen die een incidenteel karakter hebben.

Incidentele baten en lasten betreffen die posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Het gaat om eenmalige zaken en om (meerjarige) projecten of subsidies als deze het karakter van tijdelijkheid c.q. eindig doel hebben. De in de begroting opgenomen posten moeten op basis van de bepalingen in het BBV worden toegelicht.

In de begroting 2020 zijn de diverse projecten/bestedingen als gevolg van de besluitvorming over de prioriteiten 2019 en de in de begroting 2020 opgenomen voorstellen, gelet op de looptijd van de projecten (maximaal 3 jaar), aangemerkt als incidenteel.

Omdat ook de tegenhanger in de vorm van de inzet van de algemene reserve een incidentele baat is en er per saldo geen sprake is van beïnvloeding van het saldo worden deze posten niet afzonderlijk toegelicht. In het overzicht "Specificatie toevoegingen en onttrekkingen reserves" bij het onderdeel Baten en lasten 2020 van de financiële begroting zijn deze posten per programma zichtbaar.

De posten die voor 2020 wel gevolgen hebben voor de bepaling of er sprake is van een structureel evenwicht zijn :

Incidentele baten:

Bijdrage Ruimte voor Ruimte

De ontwikkelingen in het kader van Ruimte voor Ruimte zijn dusdanig dat er voor 2020 rekening wordt gehouden met incidentele opbrengsten tot een bedrag van € 400.000.

Verlaging storting in reserve onderhoud gemeentebouwen

In 2020 wordt de jaarlijkse storting in de reserve onderhoud gemeentebouwen verlaagd met € 450.000. Voor 2021 wordt rekening gehouden met een lagere storting van € 250.000. Deze als incidenteel aan te merken verlagingen kunnen worden doorgevoerd, doordat er in de afgelopen jaren vastgoedobjecten zijn verkocht waarvoor in de reserve nog wel bedragen voor (groot)onderhoud waren opgenomen.

Inzet reserve sociaal domein

Aan de reserve sociaal domein wordt in 2020 eenmalig € 962.000 onttrokken. Dit bedrag is het verschil tussen de inkomsten die we van het Rijk ontvangen voor de uitgaven van uitkeringen (de zgn. BUIG-uitkering) en de in 2020 geraamde lasten die we in dit kader verwachten.

De reserve wordt hierdoor breder, maar wel binnen het sociale domein ingezet.

Daarnaast werd bij de begroting 2019 al rekening gehouden met de inzet van deze reserve voor het jaar 2020 tot een bedrag van € 507.000 voor de extra lasten Wmo oud.

Verlaging storting reserve onderwijshuisvesting

Eenmalig verlagen budget onderwijs huisvesting omdat de rente op dit moment erg laag is. Voor 2020-2021 is de verwachting niet dat de rente veel gaat stijgen, dus effect zal beperkt zijn. Is wel een wijziging op de uitgangspunten bij de nota reserves en voorzieningen voor deze reserve. Deze bezuiniging brengt geen onderwijshuisvestingsprojecten in gevaar. Alle projecten zijn doorgerekend en kunnen bij goedkeuring worden gerealiseerd. Rentefluctuaties zijn van grotere invloed op het onderwijshuisvestingsbudget.

Incidentele lasten:

Goodwill BsGW

In 2020 wordt voor het laatst de algemene reserve aangevuld met € 101.000. Bij de start van de deelname aan de BsGW is het te vergoeden bedrag aan goodwill van in totaal € 505.000 ten laste

van de algemene reserve gebracht. Op grond van de voorschriften moesten deze kosten echter over een periode van 5 jaar ten laste van de exploitatie gebracht worden. Administratief is dit tot uitdrukking gebracht door het weer aanvullen van de algemene reserve met een bedrag van € 101.000 gedurende 5 jaar.

Onvoorzien

In het bedrag voor onvoorziene lasten wordt elk jaar tot een bedrag van € 8.000 rekening gehouden met incidentele lasten die gedurende het jaar kunnen opkomen.

Personele lasten

In de begroting 2020 is vanuit het knelpuntenbudget rekening gehouden met een eenmalige extra inzet van middelen voor het KCC (€ 150.000). Verder wordt tijdelijk extra capaciteit ingezet in het kader van het terugdringen van het ziekteverzuim. Voor 2020 wordt hierbij rekening gehouden met een bedrag van € 50.000.

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Op basis van artikel 20 van het BBV dient in de begroting aandacht besteed te worden aan de "jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume".

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen zijn alle vormen van aan de arbeidsrelatie verbonden rechten op uitkeringen tijdens of na het dienstverband. Het gaat hierbij dus om "normale" jaarlijkse arbeidskosten zoals vakantiedagen, premies en pensioenen.

De jaarlijks terugkerende arbeidskosten met een vergelijkbaar volume zijn verwerkt in de baten en lasten van de begroting 2020 en de meerjarenraming. Voor deze kosten mag op basis van de bepalingen in het BBV geen voorziening worden gevormd.

EMU-saldo en balansprognose

Zoals te zien is in onderstaande tabel is het EMU-saldo van de gemeente Weert voor de jaren 2019, 2020 en 2021 negatief. In 2022 en 2023 wordt het positief.

In de drie eerstgenoemde jaren geeft de gemeente meer geld uit dan er binnenkomt, wat zich uit in het afsluiten van (kas)geldleningen. Hierdoor draagt de gemeente negatief bij aan het EMU-saldo van Nederland. In Europees verband is afgesproken dat het overheidstekort (EMU-saldo) maximaal 3% mag zijn. Binnen Nederland is dit tekort van 3% "verdeeld" tussen de verschillende overheden.

Indien het EMU-saldo meerdere jaren achtereen positief is, dan kan er sprake zijn van oppotten van gelden. Andersom geldt dat een meerjarig negatief saldo kan duiden op een structureel teveel spenderende gemeente. Beide scenario's zijn onwenselijk. Afwisseling tussen jaren van sparen en investeren is het wenselijke scenario.

	2020	2021	2022	2023
Activa				
(im) Materiële vaste activa	193.945	195.813	196.528	194.545
Financiële vaste activa: Kapitaalverstrekingen	293	293	293	293
Financiële vaste activa: Leningen	16.165	15.201	14.211	13.193
Financiële vaste activa: Uitzettingen > 1 jaar	0	0	0	0
Totaal Vaste Activa	210.403	211.308	211.032	208.032
Voorraden: Onderhanden werk & Overige grond- en hulpstoffen	24.291	22.393	18.032	14.512
Voorraden: Gereed product en handelsgoederen & vooruitbetalingen	465	0	0	0
Uitzettingen <1 jaar	9.000	9.000	9.000	9.000
Liquide middelen	5.538	-4.251	-6.661	-8.703
Overlopende activa	19.128	18.324	16.532	15.007
Totaal Vlottende Activa	58.421	45.466	36.903	29.816
Totaal Activa	268.825	256.774	247.935	237.848
Passiva				
Eigen vermogen	85.849	82.323	80.390	78.416
Voorzieningen	31.277	32.597	33.992	35.475
Vaste schuld	133.422	122.766	112.084	101.374
Totaal Vaste Passiva	250.547	237.686	226.466	215.265
Vlottende schuld	10.000	10.000	10.000	12.450
Overlopende passiva	8.277	9.087	11.469	10.133
Totaal Vlottende Passiva	18.277	19.087	21.469	22.583
Totaal Passiva	268.825	256.774	247.935	237.848

	EMU-saldo vanuit exploitatiesaldo	2019	2020	2021	2022	2023
A	Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (BBV artikel 17c)	-10.687	-6.386	-3.959	-2.311	-59
B	Mutatie (im)materiële vaste activa	1.566	13.778	1.868	715	-1.983
C	Mutatie voorzieningen	2.155	2.948	1.320	1.395	1.483
D	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	118	-8.555	-2.363	-4.361	-3.520
E	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verkoop (im)materiële vaste activa					
	Berekend EMU-saldo (A+C-D-B-E)	-10.216	-8.661	-2.145	2.731	6.927
	EMU saldo referentiewaarde	1.811				
	Vershil	-12.027	-8.661	-2.145	2.731	6.927

3 BIJLAGEN

Overzicht beleidsmatige keuzes

OVERZICHT BELEIDSMATIGE KEUZES BEGROTING 2020					
Nr.	Toelichting	Effect op 2020	Effect op 2021	Effect op 2022	Effect op 2023
1	De structureel beschikbare middelen voor de uitvoering van de tenderregeling Samenwerken en Verbinden gedurende 1 jaar niet inzetten en daarna halveren. De regeling wordt momenteel geëvalueerd en de voorlopige conclusie is dat de uitvoering van de regeling zeer arbeidsintensief is en dat een substantieel deel van de aangevraagde subsidie niet binnen de voorwaarden past. Het ligt in de lijn van de verwachting dat de regeling wordt voortgezet met een andere wijze van uitvoering. Deze werkwijze moet nog ontwikkeld worden. We zullen de raad voorstellen om het resterende budget 2019 over te hevelen naar 2020.	75.000	37.500	37.500	37.500
2	Aan de reserve sociaal domein wordt in 2020 eenmalig € 962.000 onttrokken. Dit bedrag is het verschil tussen de inkomsten die we van het Rijk ontvangen voor de uitgaven van uitkeringen (de zgn. BUIG-uitkering) en de in 2020 geraamde lasten die we in dit kader verwachten. De reserve wordt hierdoor breder, maar wel binnen het sociale domein ingezet.	962.000			
3	De leges inkomsten evenementen kostendekkend maken.	28.000	28.000	28.000	28.000
4	De ingebrachte prioriteit van BOA (ingående 1-7-2020) doorschuiven naar 2021. De gevolgen daarvan zijn beperkt. De ambities worden uitgesteld met 1 jaar.	32.500			
5	Tarief toeristenbelasting verhogen. Tarief 2019 is € 1,99; indexering met de prijsindex van 2,4% zou leiden tot € 2,04. Verhoging naar € 2,15 komt neer op 5,5% extra. Voor verblijf op een camping is de verhoging dan van € 1,36 naar € 1,47. Verwachting is niet dat dit invloed heeft op het aantal toeristen of overnachtingen.	66.000	66.000	66.000	66.000
6	GT Mobiel: Dekking in huis (incl. parkeergarage) voor alleen T-Mobile en geen andere providers levert een besparing op. In geval van calamiteiten is er dan geen bereik in de parkeergarage behalve T-Mobile.	40.000	40.000	40.000	40.000
7	Verlagen dotatie aan voorziening onderwijs huisvesting omdat de rente op dit moment erg laag is. Voor 2020-2021 is de verwachting dat de rente niet veel gaat stijgen, dus het effect zal beperkt zijn. Is wel een wijziging op de uitgangspunten bij de nota reserves en voorzieningen voor deze reserve. Deze bezuiniging brengt geen onderwijshuisvestingsprojecten in gevaar. Alle projecten zijn doorgerekend en kunnen bij goedkeuring worden gerealiseerd. Rentefluctuaties zijn van grotere invloed op het onderwijshuisvestingsbudget.	250.000	250.000		
8	Verhoging van de parkeertarieven op straat van € 1,30 naar € 1,50 per uur (en dagtarief van € 5 naar €6). Voor parkeren geldt een inelastische parkeervraag en de verwachting is dat het parkeergedrag van automobilisten niet wijzigt. Op dit moment is het parkeertarief on- en off straat gelijk aan elkaar (in kader van eenduidigheid) en marktconform voor een middelgrote gemeente.	205.000	205.000	205.000	205.000

Nr.	Toelichting	Effect op 2020	Effect op 2021	Effect op 2022	Effect op 2023
9	Verhoging van de parkeertarieven off street € 1,30 naar € 1,50 per uur (en dagtarief van € 5 naar € 6). Voor parkeren geldt een inelastische parkeervraag en de verwachting is dat het parkeergedrag van automobilisten niet wijzigt. Op dit moment is het parkeertarief on- en off street gelijk aan elkaar (in kader van eenduidigheid) en marktconform voor een middelgrote gemeente.	130.000	130.000	130.000	130.000
10	Het budget voor armoedebestrijding wordt in 2020 met €100.000 naar beneden bijgesteld. We zullen de gemeenteraad bij de slotwijziging voorstellen het resterende budget 2019 over te hevelen naar 2020, zodat de ambities uit het aanvalsplan armoede 2018-2020 uitgevoerd kunnen worden.	100.000			
11	Lasten fietsbrug Hushoven/Laarveld-Molenakker naar 2021.	35.250			
12	Vrijval onderhoudsreserve gebouwen voor het deel dat betrekking heeft op gebouwen die er niet meer zijn. Bij het vaststellen van de meer jaren onderhoudsplanning 2021-2025 zal de onderhoudsreserve weer op het juiste niveau moeten worden gebracht. Door deze afwaardering bestaat het risico dat op dat moment moet worden bijgestort.	450.000	250.000		
13	Verhoging OZB i.v.m. groenvoorziening, die wordt gecompenseerd door lagere tarieven rioolheffing. Zie separaat raadsvoorstel.	366.000	366.000	366.000	366.000
Totaal beleidsmatige keuzes begroting 2020		2.739.750	1.372.500	506.500	506.500

Taakveldenoverzicht meerjarenraming

Lasten	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Openbare orde en veiligheid	5.069	5.088	5.093	5.113
Crisisbeheersing en brandweer	3.325	3.343	3.352	3.367
Openbare orde en veiligheid	1.744	1.745	1.742	1.746
Verkeer, vervoer en waterstaat	9.723	9.580	9.631	9.693
Parkeren	2.489	2.319	2.331	2.333
Verkeer en vervoer	7.185	7.212	7.252	7.311
Recreatieve havens	12	12	12	12
Economische havens en waterwegen	19	19	19	19
Openbaar vervoer	18	18	18	18
Economische zaken en promotie	5.457	5.044	4.376	3.756
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	2.931	2.676	2.245	1.617
Economische promotie	1.328	1.390	1.249	1.258
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	307	212	133	133
Economische ontwikkeling	891	765	750	749
Onderwijs	5.584	5.649	5.645	5.408
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.249	3.318	3.318	3.068
Onderwijshuisvesting	2.335	2.331	2.327	2.341
Sport, cultuur, recreatie en openbaar gebied	16.626	16.093	15.622	15.656
Musea	1.557	1.467	1.476	1.467
Cultuurpres.cultuurprod.en partic.	4.654	4.529	4.125	4.147
Sportaccommodaties	4.042	3.776	3.762	3.705
Openbaar groen en openl.recreatie	3.719	3.772	3.724	3.781
Sportbeleid en activering	1.135	1.067	1.028	1.023
Media	1.315	1.310	1.335	1.361
Cultureel erfgoed	203	172	172	172
Zorg, inkomen en participatie	61.044	61.157	61.324	61.639
Samenkracht en burgerparticipatie	5.962	5.815	5.871	5.929
Maatwerkdienstverlening 18-	8.320	8.438	7.749	7.690
Inkomensregelingen	20.311	20.119	20.288	20.356
Geëscaleerde zorg 18+	522	522	522	522
Arbeidsparticipatie	2.406	2.457	2.531	2.577
Toegangsteams	1.992	2.055	2.115	2.184
Begeleide participatie	7.916	7.668	7.600	7.212
Geëscaleerde zorg 18-	915	935	955	975
Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	1.046	1.064	1.082	1.101

Lasten	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Maatwerkdienstverlening 18+	11.655	12.085	12.611	13.094
Volksgezondheid en milieu	12.712	12.874	12.979	13.158
Riolering	4.545	4.642	4.740	4.846
Afval	4.483	4.537	4.562	4.622
Volksgezondheid	1.968	1.978	1.984	1.995
Milieubeheer	1.685	1.687	1.661	1.663
Begraafplaatsen en crematoria	31	31	31	32
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en sted. vernieuwing	7.723	5.575	4.066	4.024
Wonen en bouwen	1.687	1.688	1.552	1.553
Ruimtelijke ordening	670	670	670	670
Grondexploitatie (niet-bedrijv.terr)	5.367	3.217	1.844	1.802
Middelen, bestuur en algemeen beheer	6.118	6.102	6.059	6.001
Beheer overige gebouwen en gronden	2.344	2.342	2.341	2.314
Bestuur	2.264	2.234	2.189	2.179
Burgerzaken	1.510	1.526	1.529	1.509
Overhead	18.317	17.065	16.395	16.323
Overhead	18.317	17.065	16.395	16.323
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	4.739	5.701	6.398	5.955
Treasury	2.148	1.922	1.740	1.558
Overige baten en lasten	2.296	3.492	4.362	4.094
OZB woningen	281	274	282	289
Belastingen overig	14	14	15	15
Parkeerbelasting				
Alg.uitkering en ov.uitk.gemt.fonds				
OZB niet-woningen				
Vennootschapsbelasting	10	10	10	10
Vennootschapsbelasting (VpB)	10	10	10	10
Reserves	3.476	3.619	4.163	3.788
Mutaties reserves	3.476	3.619	4.163	3.788
Totaal lasten	156.597	153.556	151.761	150.526

Baten	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Openbare orde en veiligheid	130	130	130	130
Crisisbeheersing en brandweer	2	2	2	2
Openbare orde en veiligheid	128	128	128	128
Verkeer, vervoer en waterstaat	697	676	678	679
Parkeren	9	9	9	9
Verkeer en vervoer	644	623	624	626
Recreatieve havens				
Economische havens en waterwegen	38	38	38	39
Openbaar vervoer	6	6	6	6
Economische zaken en promotie	3.748	3.406	2.904	2.285
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	2.931	2.676	2.245	1.617
Economische promotie	461	470	479	489
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	355	260	180	180
Economische ontwikkeling				
Onderwijs	1.808	1.810	1.813	1.813
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.613	1.613	1.613	1.613
Onderwijshuisvesting	195	198	200	200
Sport, cultuur, recreatie en openbaar gebied	1.816	1.783	1.805	1.798
Musea	5	5	5	5
Cultuurpres.cultuurprod.en partic.	439	383	383	383
Sportaccommodaties	1.059	1.080	1.100	1.094
Openbaar groen en openl.recreatie	11	11	11	11
Sportbeleid en activering	118	120	122	121
Media	184	184	184	184
Cultureel erfgoed				
Zorg, inkomen en participatie	14.886	14.787	14.789	14.790
Samenkracht en burgerparticipatie	356	357	359	360
Maatwerkdienstverlening 18-				
Inkomensregelingen	13.538	13.438	13.438	13.438
Geëscaleerde zorg 18+	481	481	481	481
Arbeidsparticipatie	12	12	12	12
Toegangsteams				
Begeleide participatie	1	1	1	1
Geëscaleerde zorg 18-				
Maatwerkvoorzieningen (Wmo)				
Maatwerkdienstverlening 18+	498	498	498	498

Baten	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Volksgezondheid en milieu	11.306	11.443	11.559	11.683
Riolering	5.611	5.715	5.822	5.936
Afval	5.667	5.700	5.709	5.719
Volksgezondheid				
Milieubeheer	17	17	17	17
Begraafplaatsen en crematoria	11	11	11	11
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en sted. vernieuwing	7.523	5.373	4.000	3.958
Wonen en bouwen	1.622	1.622	1.622	1.622
Ruimtelijke ordening	504	504	504	504
Grondexploitatie (niet-bedrijv.terr)	5.397	3.247	1.874	1.832
Middelen, bestuur en algemeen beheer	1.265	1.510	1.515	1.520
Beheer overige gebouwen en gronden	667	907	907	907
Bestuur				
Burgerzaken	598	603	608	613
Overhead	138	134	111	111
Overhead	138	134	111	111
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	103.419	105.293	106.351	108.277
Treasury	2.380	2.275	2.128	1.832
Overige baten en lasten	1.506	1.490	1.458	1.047
OZB woningen	6.627	6.796	6.970	7.149
Belastingen overig	1.869	1.902	1.935	1.969
Parkeerbelasting	3.034	3.034	3.034	3.034
Alg.uitkering en ov.uitk.gemt.fonds	83.774	85.441	86.341	88.628
OZB niet-woningen	4.230	4.356	4.486	4.619
Vennootschapsbelasting				
Vennootschapsbelasting (VpB)				
Reserves	9.886	7.144	6.096	5.762
Mutaties reserves	9.886	7.144	6.096	5.762
Totaal baten	156.621	153.489	151.750	152.807
Saldo	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Totaal saldo	24	-67	-12	2.281

Lijst subsidies

Naam subsidieontvanger	subsidie- bedrag maximaal	grootboeknummer	Naam	kosten- categorie
Dorpsbelangen Laar	12.500	6301105	Wijkcentrum Laar	6424003
Hengelsportvereniging St. Petrus Weert e.o.	2.500	5603203	Viswateren en accommodaties	6425001
Meerderweert, Stichting Primair Onderwijs Weert/Nederweert	700	5302003	Sportstimulering	6425092
Nationale Vereniging De Zonnebloem, afdeling Stramproy-Tungelroy	500	7140000	Algemene gezondheidszorg	6425108
Nationale Vereniging De Zonnebloem, afdeling Weert	500	7140000	Algemene gezondheidszorg	6425048
Organisatie Jeugdpreensetrefte	900	5601102	Carnaval	6425099
RICK / Beiaardcomité St. Martinus Weert	6.000	5412000	Cultuur overig	6425097
Stadsvastelaovendjevereniging 'De Rogstaekers'	25.000	5601102	Carnaval	6425098
Stichting Behoud van Beleving	2.500	5601002	Evenementenbeleid	6425118
Stichting Bospop	8.500	5601002	Evenementenbeleid	6425046
Stichting Cultureel Lint Weert	25.000	5400202	Kunst- en cultuurbeleid	6425000
Stichting Dagopvang Weert	30.539	6700001	Algemene voorzieningen Wmo	6425038
Stichting Door Sport Ontspanning (D.S.O.)	650	6203000	Gehandicaptenbeleid	6425104
Stichting Dorpsraad Stramproy	500	5412000	Cultuur overig	6425100
Stichting Filmhuis Weert	1.000	5412000	Cultuur overig	6425096
Stichting Gemeenschapscentrum Stramproy (De Zaal)	11.964	6301106	Wijkcentrum Stramproy	6425000
Stichting Mega Dance Company	600	6302001	Jeugd- en jongerenwerk	6425022
Stichting PSW	12.000	6700001	Algemene voorzieningen Wmo	6425106
Stichting Sint Nicolaas Weert	850	5601103	Stichting Sint Nicolaas Weert	6425000
Stichting Slachtofferhulp Nederland	12.750	6201001	Stichting Slachtofferhulp Nederland	6425000
Stichting Tafeltje-Dek-Je	37.500	6700001	Algemene voorzieningen Wmo	6425039
Stichting Truckrun Weert	750	5601002	Evenementenbeleid	6425117
Stichting Turks Cultureel Centrum Weert	2.500	5601002	Evenementenbeleid	6425119
Vereniging voor Eerste Hulp Bij Ongelukken afdeling Weert	500	7140000	Algemene gezondheidszorg	6425047
Vereniging voor Eerste Hulp Bij Ongelukken Stramproy-Tungelroy	500	7140000	Algemene gezondheidszorg	6425107
Werkgroep 08 maart	450	5110200	Emancipatie	6425109
Zwem- en Vriendenclub De IJsberen	400	5302001	Subsidies sport	6425090

Lijst met afkortingen

Afkorting	Uitgeschreven
AB	Algemeen Bestuur
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
ASL	Afvalsamenwerking Limburg
AZC	Asielzoekerscentrum
BAG	Basisregistraties adressen en gebouwen
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BGT	Basiskaart Grootschalige Topografie
BIZ	Bedrijven Investeringszone
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon opsporingsambtenaar
BOR	Beheer Openbare Ruimte
BRO	Basis Registratie Ondergrond
BRP	Basisregistratie Personen
BsGW	Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen
BV	Besloten Vennootschap
BVO	Bedrijfsvoeringsorganisatie
CBR	Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin Midden-Limburg
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
DT	Directieteam
DU	Decentralisatie Uitkering
EC GEO	Expertise Centrum Geo
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
FMIS	Facility Management Informatie Systeem
Fte	Fulltime-equivalent
GDV	Grootschalige detailhandelsvestigingen
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GHA	Grof Huishoudelijk Afval
GR	Gemeenschappelijke Regelingen
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
GVVP	Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan
HIC	High Impact Crime
ICT	Informatie Communicatie Technologie

Afkorting	Uitgeschreven
ICT NML	ICT Noord- en Midden Limburg
IKC	Integraal Kindcentrum
ISDN	Integrated Services Digital Network
IU	Integratie Uitkering
IVP	Integraal Veiligheidsplan
J&V	Justitie en Veiligheid
KEC	Kennis en Expertise Centrum
KmV	Kiezen met Visie
KPI	Kritieke Prestatie Indicator
LAA	Landelijke Aanpak Adreskwaliteit
MBO	Middelbaar Beroepsonderwijs
MJOP	Meerjaren onderhouds planning
MKB	Midden- en Kleinbedrijf
MKBA	Maatschappelijke Kosten Baten Analyse
MO/BW	Maatschappelijke opvang en beschermd wonen
MPG	Milieu Prestatie Gebouwen
NCW	Netto Contante Waarde
NMC	Natuur en milieu educatief centrum
OBS	Openbare basisschool
OZB	Onroerende Zaak Belasting
PO	Primair Onderwijs
PDV	Perifere detailhandelsvestigingen
PVA	Plan van aanpak
RES	Regionale Energie Strategieën
RKEC	Regionaal Kennis en Expertise Centrum
ROJ	Regionale Ontwikkelingsagenda Jeugd
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
SiSa	Single information, Single audit
SPV	Special Purpose Vehicle
SVLO	Samenwerking Vennootschapsbelasting Lokale Overheden
VMBO	Vorbereidend Middelbaar Beroepsonderwijs
VN	Verenigde Naties
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Afkorting	Uitgeschreven
VO	Voortgezet Onderwijs
Vpb	Vennootschapsbelasting
VRI	Verkeersregelinstallatie
VRLN	Veiligheidsregio Limburg-Noord
VSO	Voortgezet speciaal onderwijs
VSV	Voortijdige schoolverlaters
VTH	Vergunning Toezicht en Handhaving
VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wajong	Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten
Wgr	Wet gemeenschappelijke regelingen
WinD	Weert in Dynamiek
WML	Waterleidingmaatschappij Limburg
Wmo	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WNRA	Wet normalisering rechtspositie ambtenaren
WNT	Wet Normering Topinkomens
WOZ	Wet Onroerende Zaakbelasting
Wpg	Wet publieke gezondheid
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
Wvggz	Wet Verplichte geestelijke gezondheidszorg
WWB	Wet Werk en Bijstand